Notă pentru arhivare digitală

Acest volum este pus la dispoziție în scop documentar, educațional și de conservare culturală.

Notă privind drepturile de autor

Drepturile de autor aparțin autorilor și deținătorilor legali. Dacă ești titularul drepturilor și consideri că materialul a fost publicat fără acord, te rugăm să ne contactezi pentru clarificare sau remediere.

Notă privind copia privată și utilizarea personală

Conform interpretărilor prezentate de Observatorul european privind încălcarea drepturilor de proprietate intelectuală, structură a Oficiului Uniunii Europene pentru Proprietate Intelectuală (EUIPO), legislațiile statelor membre ale Uniunii Europene permit, în anumite condiții, realizarea unei copii a unei opere protejate pentru uz personal sau pentru cercul familiei și al prietenilor apropiați.

Această situație poate include și realizarea unei copii digitale a unei opere pe care utilizatorul o deține deja în mod legal (de exemplu în format tipărit), inclusiv prin descărcarea unei copii de pe Internet, cu condiția ca opera să fi fost făcută publică, ca utilizarea să nu afecteze exploatarea normală a operei și ca aceasta să nu prejudicieze titularul drepturilor.

Explicații detaliate pot fi consultate în documentul "Frequently

Asked Questions on Copyright" elaborat de Observatorul european privind încălcarea drepturilor de proprietate intelectuală (EUIPO):
https://tinyurl.com/ccdrocopy

Cerere de completări și corecturi

Dacă ai remarcat o eroare de scanare sau poți furniza informații documentate privind această ediție, ne poți transmite datele pentru actualizare.

Arkadi & Boris Strugaţki

Piciul

PUSTIU ȘI LINIȘTE

— Știi, îmi spuse Maika, am o presimțire, așa, cam prostească.

Eram lângă glider. Ea stătea în picioare și se uita la nisipul înghețat în care lovea cu tocul.

N-am știut ce să-i răspund. Nu presimțeam nimic, deși în general nici mie nu-mi plăcea pe aici. Mijindu-mi ochii, am privit aisbergul ce răsărea deasupra orizontului, o stâncă gigantică de zahăr, un canin colțos extrem de rece, de un alb orbitor, încremenit, intact, lipsit de obișnuitele sclipiri și licăriri vii, înfipt în acest țărm plat și anemic acum o sută de mii de ani, hotărât să rămână aici încă o sută de mii spre invidia tuturor confraților săi ce rătăceau într-o plutire eternă pe suprafața oceanului. Plaja netedă, gri gălbuie, sclipea în miriade de solzișori de brumă. La dreapta, oceanul plumburiu, cu răsuflări de metal înghețat, încrețit în cute răcoroase, la orizont negru ca tușul, nefiresc, mort. La stânga, deasupra izvoarelor fierbinți și a mlaștinii, se așternuse o ceață gri, stratificată, prin care se întrezăreau vârfurile dealurilor ca țepii unei perii gigantice, dincolo de ele îngrămădindu-se stânci întunecate și pătate de zăpadă ce se întindeau de-a lungul țărmului cât vedeai cu ochii. Deasupra lor, pe un cer senin și înghețat de o mohoreală vineție, se cuibărise un soare micuț și geros.

Vandehuze ieși din glider, își trase imediat peste cap gluga îmblănită și se apropie de noi.

— Sunt gata, anunță el. Unde-i Komov?

Maika ridică scurt din umeri și, suflând în pumni, își încălzi degetele înghețate.

— Probabil c-o să apară imediat, spuse neatentă.

— Azi încotro? l-am întrebat pe Vandehuze. Iar pe lac?

Vandehuze își dădu puțin capul pe spate, își scoase în afară buza de jos și mă privi somnoros pe deasupra vârfului nasului, întocmai ca o cămilă bătrână cu perciuni de râs.

— O să te plictisești singur pe aici, mă compătimi el. Va trebui totuși să suporți, nu-i așa?

— Cred că da, i-am răspuns.

Vandehuze își dădu și mai mult capul pe spate și cu aceeași îngâmfare de cămilă se uită la aisberg.

— Mda, spuse resemnat. Seamănă mult cu Pământul, numai că nu este același lucru. Și ăsta e necazul cu faptele identic terestre. Tot timpul te simți păcălit. Te simți furat. Dar și cu asta te poți obișnui. Nu-i așa, Maika?

Maika nu răspunse. Astăzi se întristase de tot sau poate, din contră, se înfuriase. Dar asta i se întâmplă deseori, așa-i place.

În spatele nostru, cu un zgomot ușor, se despică membrana intrării, iar pe nisip sări Komov. Se apropie în grabă de noi și, în timp ce se încheia din mers la șubă, întrebă scurt:

— Gata?

— Gata, îi răspunse Vandehuze. Încotro astăzi, Ghenadi? Tot pe lac?

— Deci așa, spuse Komov, moșmondindu-se cu închizătoarea de la gât. După cum am înțeles, Maika, astăzi ai pătratul șaizeci și patru. Punctele mele: țărmul apusean al lacului, înălțimea șapte, înălțimea doisprezece. Orarul îl precizăm pe drum. Popov, pe dumneata te rog să dai drumul la radiograme. Le-am lăsat în cabina de comandă. Ținem legătura prin glider. Întoarcerea la optsprezece zero zero după timpul local. Dacă întârziem, te anunțăm.

— E clar, am zis cam fără chef. Nu prea-mi plăcuse menționarea acestei posibile întârzieri.

Maika se apropie în tăcere de glider. Komov se încheie în fine la șubă, o netezi cu palma în dreptul pieptului, apoi se îndreptă și el spre glider. Vandehuze îmi strânse umărul:

— Cască ochii cât mai puțin la toate peisajele astea, mă sfătui. Pe cât posibil, stai numai acasă și citește. Nu înghiți răbdări prăjite.

Se cățără fără grabă în glider, se așeză în fotoliul pilotului și îmi făcu cu mâna. Maika își permise în sfârșit să zâmbească și flutură și ea mâna. Komov dădu din cap fără să se uite la mine. Hubloul se închise. Gliderul se urni silențios din loc și țâșni drept înainte, spre înălțimi; un punct negru ce dispăru de parcă nici nu existase. Sunt sigur.

Am stat un timp cu mâinile adânc înfipte în buzunarele șubei și-am privit cum trudesc băieții mei. Noaptea munciseră de minune, slăbiseră, erau trași la față de oboseală, iar acum zăceau cu energocaptatoarele deschise la maximum, înfulecând cu poftă supica searbădă, liliachie, cu care îi hrănea astrul debil. Nu mai aveau alte griji. Și nici că le mai păsa de altceva, nici măcar de mine, cel puțin până când nu li se termina programul. Într-adevăr, de fiecare dată când mă nimeream în raza lui vizuală, grăsanul Tom își aprindea luminița rubinie de pe frunte, semnal pe care puteam să-l consider ori un salut ori o plecăciune respectuoasă și în același timp absentă, deși știam foarte bine că asta înseamnă pur și simplu: „Și la mine, ca și la ceilalți, totul e-n regulă. Ne îndeplinim sarcinile. Aveți noi ordine?” N-aveam. În schimb aveam multă singurătate. Și-n plus de asta liniștea, o liniște mormântală.

Nu era însă acea liniște de vată care îți astupă urechile, ca în laboratorul acustic, și nici pacea minunată a unei seri pământene la țară, când tăcerea îți clătește blând creierul și ți-l răcorește, liniștea contopirii cu tot ce este mai bun pe lume. Tăcerea acestei planete era aparte, îți răscolea toate fibrele corpului, era transparentă și sfredelitoare ca vidul, liniștea unei lumi imense și complet pustii.

M-am uitat în jur cu o privire hăituită. Poate că n-ar fi trebuit să mă exprim așa. Poate că era mai bine să fi spus pur și simplu: „M-am uitat în jur”. Și totuși nu mă uitasem așa, oricum, ci chiar ca un om hăituit. Ciberii trudeau fără zgomot. Pe cer, soarele vinețiu pâlpâia liniștit. Trebuia să termin într-un fel cu toate astea.

Aș fi putut să mă hotărăsc, în sfârșit, să mă îndrept spre aisberg. Până acolo erau cinci kilometri, dar instrucțiunile

standard interziceau categoric celor de serviciu să se îndepărteze de navă la mai mult de o sută de metri. Probabil că în alte împrejurări ar fi fost al dracului de tentant să risc și să încalc instrucțiunile. Dar nu aici. Aș putea să mă îndepărtez și la cinci kilometri și la douăzeci și cinci, tot nu s-ar întâmpla nimic, nici cu mine, nici cu celelalte zeci de nave amplasate pe toate coordonatele climaterice ale planetei, la sud de mine. Nici un monstru sângeros nu va sări din acești mărăcini strâmbi ca să mă devoreze, pentru simplul motiv că nu existau astfel de creaturi. Dinspre ocean nu se va năpusti nici un taifun sălbatic care să ridice nava și s-o arunce peste aceste stânci sumbre. Aici nu se înregistrează nici taifunuri, nici cutremure. Nu vor exista nici apeluri de urgență trimise de la bază cu instrucțiuni pentru alarme biologice, ele fiind lipsite de sens aici, unde nu sunt viruși, nici bacterii periculoase pentru organismele multicelulare. Pe această planetă nu există nimic în afară de ocean, stânci și arbuști pitici. Nu e deloc tentant să încâlci instrucțiunile, zău așa.

Și nici să le execuți nu e interesant. Pe oricare planetă cumsecade, vreau să zic o planetă biologic activă, prost oi fi să stau, uite așa, cu mâinile în sân, la a treia zi după aterizare. Aș fi alergat acum ca un căpiat. Potrivirea, pornirea și controlul zilnic al reglajelor paznicului cercetaș, organizarea Z. S. A. B.-ului în jurul navei și al șantierului. Asigurarea sus numitei Zone de Securitate Absolută Biologică contra atacului subteran. La fiecare două ore controlul și schimbul filtrelor: cele externe și interne de la bord și cele personale; amenajarea sepulcrală pentru depozitarea tuturor deșeurilor, inclusiv filtrele folosite; la fiecare patru ore sterilizarea, degajarea și dezactivarea sistemelor de conducere ale cibermecanismelor; controlul informațiilor primite de la roboții sanitari propulsați dincolo de granițele Z. S. A. B.-ului… Și alte mărunțișuri, cum ar fi: sondele meteo, cercetarea seismică, evitarea pericolelor de natură speologică, taifunuri, surpări, dislocări carstice, turbioane, incendii forestiere, erupții vulcanice…

Mi-am imaginat cum în costumul meu de scafandru, transpirat, nervos, nedormit și deja puțin sonat, spăl

conexiunile nervoase ale grăsanului Tom în timp ce paznicul cercetaș patrulează sus, deasupra capului meu, și îmi comunică pentru a douăzecea oară, cu perseverența unui idiot, că a apărut, uite acolo, sub un buștean, o broască înfiorătoare, pestriță, de specie necunoscută lui, iar în căști îmi zumzăie semnalele alarmate ale roboților sanitari, extrem de tulburați că au descoperit un virus băștinaș ce dă o reacție nestandardizată în analiza Baltermantz și ca atare, teoretic, este capabil să spargă bioblocada. Vandehuze, așa cum îi stă bine unui medic și căpitan, se află în navă și mă informează îngrijorat că a apărut pericolul scufundării în mlaștină, în timp ce Komov, cu calmul lui glacial, îmi comunică prin radio că motorul gliderului a dispărut, fiind înfulecat de niște insecte mici ca furnicile și care în momentul de față au început să guste și din scafandrul lui… Uff!… Dar pe o asemenea planetă bineînțeles că nu m-ar fi luat. M-au trimis tocmai aici, unde instrucțiunile sunt inutile.

Am zăbovit în fața hubloului, mi-am scuturat tălpile de nisip, am stat puțin cu palma lipită de corpul cald și viu al navei, după care am împins membrana cu degetul. În navă era liniște, totuși liniștea casei, a unui apartament pustiu și intim. Am aruncat șuba de pe mine și am trecut direct la pupitrul de control. Nu m-am oprit la tabloul meu de comandă, am văzut și așa că totul era în regulă și imediat m-am așezat la stația radio. Radiogramele erau pe măsuță. Am deschis codificatorul și am introdus textul. În prima radiogramă, Komov comunicase la bază coordonatele presupuselor „staule”, menționa despre mormolocii aruncați ieri în lac și îl sfătuia pe Kitamura să nu se grăbească cu șopârlele. Toate astea erau mai mult sau mai puțin de înțeles, dar din a doua radiogramă, cea adresată centrului informațional, am priceput doar că lui Komov îi arde buza după datele referitoare la factorul igrec pentru umanoidul binormal cu indexul pe patru niveluri: un total de nouă cifre și paisprezece litere grecești. Era o xenopsihologie superioară, impenetrabilă, din care eu, ca oricare umanoid normal cu indexul zero, n-am priceput o iotă. Și nici nu trebuie.

Am cules textul și, deschizând canalul auxiliar, am transmis toate comunicările printr-un singur impuls. Am înregistrat radiogramele și brusc mă fulgeră ideea că e timpul să trimit raportul. Adică ce înseamnă propriu zis raportul?… „Grupa ER-2, lucrări de construcție după standardul cincisprezece, realizarea atâtor procente, data, semnătura.” Gata. Trebuie să mă ridic și să mă duc la tabloul meu de comandă pentru a privi graficul realizărilor. Am înțeles de ce am simțit nevoia să fac raportul. Nu el era important, dar fiind totuși un cibertehnician destul de experimentat, simțisem o defecțiune fără să aud sau să văd ceva. Ca și în ziua precedentă, Tom se oprise din nou, nitam-nisam. La fel ca ieri, am apăsat iritat clapa apelului de control: „Ce s-a întâmplat?”. Tot ca și ieri, semnalul de întârziere se stinse imediat și se aprinse luminița rubinie: „La noi totul e-n regulă. Ne executăm sarcinile. Aveți noi ordine?”. I-am ordonat să reînceapă munca și am aprins video-ecranul. Jack și Rex munceau cu râvnă, iar Tom se urnise și el, deși în primele secunde o făcuse cam straniu, parcă într-o rână. Se îndreptă însă imediat.

— Se pare, am zis cu voce tare, că ai cam obosit, frățioare. Ar trebui să te mai curăț. Am răsfoit agenda de lucru a lui Tom. Profilaxia era fixată pentru astă seară. Lasă c-o să răzbatem noi cumva până diseară. Ce părere ai?

Tom nu mă contrazise. Un timp m-am uitat la ei cum muncesc, după care am stins video-ecranul: aisbergul, ceața de deasupra mlaștinii, stâncile întunecate… Aș vrea să mă lipsesc de toate astea. Raportul însă l-am trimis și-am luat legătura imediat cu ER-6. Vadik răspunse imediat, de parcă numai asta avea de făcut.

— Ei, cum mai e pe acolo pe la voi? Ne-am întrebat reciproc.

— Pe la noi nimic deosebit, am răspuns.

— La noi au crăpat șopârlele, îmi comunică Vadik.

— Vai de voi, l-am deplâns. Și dacă nu v-ar fi prevenit Komov, elevul preferat al doctorului Mboga: „Nu vă grăbiți cu târâtoarele”.

— Da' cine s-a grăbit? protestă Vadik. Dacă vrei să știi, atunci află că ele pur și simplu nu pot rezista aici. Arșiță, nu

glumă!

— Vă scăldați? L-am întrebat invidios.

Vadik tăcu.

— Ne mai scufundăm din când în când, răspunse într-un târziu.

— De ce?

— E prea pustiu, îmi răspunse. Parc-ar fi o cadă înspăimântătoare, uriașă… Nu cred că ai să înțelegi asta. Un om normal nu-și poate imagina o cadă atât de idioată. Am înotat pe aici vreo cinci kilometri, la început totul era în regulă, dar de cum mi-am închipuit că aici nu e un bazin, ci un ocean, și că în afară de mine nu mai există nici o altă creatură vie… Nu, moșule. N-ai să înțelegi. Era gata gata să mă înec.

— Mda, am mormăit. Deci și pe la voi e la fel…

Am mai trăncănit vreo câteva minute, până când baza l-a chemat pe Vadik și atunci ne-am luat rămas bun în grabă. L-am căutat apoi pe ER-9. Hans n-a răspuns. Aș fi putut, bineînțeles, să-i chem pe ER-1, ER-3, ER-4 ș.a.m.D. Până la ER-12, să trăncănim despre pustietate, că-i fără viață, dar la ce bun? Dacă stau să mă gândesc, e inutil. Am închis stația radio și m-am mutat la tabloul de comandă. Un timp am stat pur și simplu. Priveam ecranele și mă gândeam că treaba pe care o facem are o dublă utilitate: îi salvăm pe pantieni de la o dispariție totală și inevitabilă, scăpăm planeta asta de pustietate, de liniștea morții, de non-sens. Pe urmă îmi trecu prin minte că pantienii sunt totuși o rasă destul de ciudată dacă xenopsihologii noștri consideră că această planetă li se potrivește cel mai bine. Întâi o să i aducă aici, evident nu pe toți, doar câte doi trei reprezentanți din fiecare trib, vor vedea această plajă înghețată, acest aisberg, oceanul înghețat și pustiu, cerul vânăt și gol, vor vedea toate astea și vor exclama fericiți: „Excelent! Exact ca acasă!”. Nu-mi vine să cred. Probabil însă că la sosirea lor deja nu va mai fi atât de pustiu: lacuri cu pește, vânat în tufișuri, pe maluri melci comestibili. Poate că și șopârlele vor supraviețui cumva… Și apoi trebuie spus că în situația lor pantienii nu prea au de ales. Dacă, de

exemplu, s-ar ști că Soarele nostru va exploda din moment în moment și va rade de pe Pământ tot ce este viu, probabil că nici eu nu aș fi capricios. Poate că mi-aș spune: „Nu-i nimic. O să ne descurcăm într-un fel”. De altfel, nici nu-i întreabă pe pantieni. Tot nu înțeleg nimic, nu cunosc cosmologie, nici măcar formele cele mai primitive. Poate că nici nu vor afla că s-au mutat pe altă planetă…

Și dintr-o dată am simțit că aud ceva. Mă încerca sentimentul că aș fi simțit strecuratul unei șopârle, poate și din cauza discuției cu Vadik, iar sunetul propriu zis oricum abia se auzise și fusese complet neclar. Într-un colț îndepărtat al camerei de comandă ticăi ceva și imediat se auzi de undeva susurul apei. La limita inferioară a audio frecvenței se zbătea și zumzăia o muscă prinsă într-un păienjeniș, bâzâiturile fiind însoțite de mormăieli repezite, iar pe coridor începu să fugă din nou șopârla. Când m-am ridicat am simțit cum îmi înțepenise gâtul de atâta încordare. Neatent, am atins agenda de pe marginea tabloului de comandă și aceasta se prăbuși cu un zgomot infernal pe podea. Fredonând un marș triumfal, am ieșit pe coridor în pas de defilare.

Și toate astea numai din cauza liniștii; a pustiului și a liniștii. În fiecare seară, Vandehuze ne explica aceste stări cu lux de amănunte. Omul nu e ca natura. Nu suportă vidul și caută permanent să-l umple cu ceva real, iar dacă nu reușește îl încarcă cu vedenii și își imaginează sunete. În aceste trei zile se pare că auzisem suficient de multe sunete imaginate. Era de așteptat să-nceapă și vedeniile…

Mărșăluiam pe coridor, pe lângă cabinele pustii, pe lângă bibliotecă și depozitul de armament, iar în dreptul cabinetului medical am simțit un miros slab proaspăt și-n același timp neplăcut, ceva asemănător amoniacului. M-am oprit și am adulmecat aerul. Era un miros cunoscut, dar încă nu-l recunoșteam. Am strecurat capul în „Chirurgie”. Tot timpul conectat și gata de acțiune, ciberchirurgul (o „caracatiță” albă, imensă, ce stătea spânzurată de tavan) mă privi rece cu ochii lui imenși, verzi, apoi își ridică mâinile mecanice gata de acțiune. Mirosul era mult mai persistent aici. Am cuplat

ventilația de avarie și am mărșăluit mai departe. Ca să vezi ce mi s-au ascuțit simțurile! La mine, oricum ai lua-o, mirosul n-a fost niciodată bun de ceva…

Mi-am încheiat marșul de patrulare în bucătărie. Și aici erau multe mirosuri, dar contra lor nu aveam nimic de obiectat. Orice s-ar zice, în bucătărie nu se poate fără ele. Pe alte nave, ori ești în cabina de comandă ori la bucătărie, tot aia e. La mine n-a fost și nici nu va fi vreodată așa. Doar am și eu regulile mele. Curățenie curățenie, dar la bucătărie trebuie să miroasă frumos, gustos și îmbietor, că doar aici trebuie să alcătuiesc meniul de patru ori pe zi și asta, băgați de seamă, cu o lipsă totală de apetit, pentru că liniștea, pustiul și pofta de mâncare sunt lucruri incompatibile.

Alcătuirea meniului mi-a luat nu mai puțin de treizeci de minute. O jumătate de oră grea, în care am făcut și eu ce-am putut. Am „aprins” apoi bucătarul, i-am tălmăcit meniul și am plecat să văd cum se descurcă băieții mei.

Încă din pragul camerei de comandă am observat apariția unei S. E. Toate cele trei ecrane ale tabloului de comandă indicau o oprire totală. M-am repezit la pupitru și am cuplat video-ecranul. Mi-a sărit inima din loc. Șantierul era pustiu. Nu mi se mai întâmplase așa ceva niciodată și de fapt nici n-am crezut vreodată că poate fi posibil. Mi-am scuturat capul și am fugit spre ieșire. Cineva îmi furase ciberii… Vreun meteorit rătăcit… Poate l-a lovit pe Tom în noadă… A înnebunit programul… Imposibil, imposibil!… M-am năpustit în ecluză și am smuls o șubă de acolo. Nu nimeream mânecile, închizătoarele dispăruseră cine știe pe unde și până m-am luptat cu șuba, precum baronul Munchhausen cu blana înnebunită, în fața ochilor mei se derula o imagine înfricoșătoare: cineva invizibil și inimaginabil îl ducea pe Tom al meu ca pe un cățeluș, ceilalți ciberi târându-se și ei supuși, direct în ceața mlaștinii fumegânde, scufundându-se într-un bălegar brun și dispărând pentru totdeauna. Am tras un șut în membrană și am sărit afară.

Totul începu să plutească în fața ochilor. Ciberii erau aici, lângă navă. Se înghesuiau lângă hubloul depozitului de

mărfuri, toți trei împingându-se ușor unul în altul, fiecare încercând parcă să intre primul… Dar asta era imposibil, era înspăimântător! Încercau să se ascundă cât mai repede în depozit, să se ferească de ceva, să se salveze… Cunoșteam acest fenomen, „turbarea” unui robot, chiar dacă este extrem de rar, însă niciodată nu mai auzisem că poate apărea la un robot constructor. Nervii mei fiind totuși încordați la maximum, eram pregătit să văd și asta, chiar dacă mai apoi nu s-a întâmplat nimic.

Tom mă observă și, încetând să se mai agite, își aprinse semnalul: „Aștept ordine”. L-am mustrat cu un gest hotărât: „Întoarce-te la bază și continuă executarea programului”. Ascultător, Tom cuplă pe „înapoi”, se răsuci și se îndreptă spre platformă. Jack și Rex îl urmară, iar eu am rămas tot lângă hublou; mi se uscase gâtlejul, genunchii îmi erau moi și doream nespus de mult să mă așez.

Dar n-am făcut-o. M-am controlat sumar: șuba încheiată anapoda, urechi înghețate, transpirație rece pe obraji și frunte. Încet, străduindu-mă să-mi controlez mișcările, mi-am șters fața, m-am încheiat corect, am tras gluga pe ochi și mi-am pus mănușile. Mi-e rușine să recunosc, dar mi-era frică. De fapt, erau numai rămășițele unei frici trecute, amestecate cu rușine. Un cibertehnician ce se speriase de ciberii proprii. Puteam să jur că nu voi povesti niciodată nimic despre această întâmplare, nimănui. Fir-ar să fie, și acum îmi mai tremurau picioarele, încă moi, dar cel mai mult simțeam nevoia să mă întorc în navă unde, liniștit și ordonat, să descopăr semnificațiile întâmplării. Poate era nevoie și de ceva îndrumare tehnică… De fapt, cred că n-aveam curajul să mă apropii de băieții mei…

Mi-am îndesat mâinile în buzunare și m-am îndreptat hotărât spre platforma de construcții. Băieții trudeau ca și cum nu s-ar fi întâmplat nimic. Tom, ca de obicei, îmi ceru politicos noi ordine. Jack lucra la fundațiile dispeceratului. Descriind zigzaguri pe o porțiune finisată a pistei de aterizare, Rex se ocupa de curățenie. Totuși ceva nu era în regulă cu programul. Apăruseră niște pietre pe pistă… Nu-și aveau

rostul aici, materialul de construcție fiind în cantități suficiente. Da. De când se oprise Tom, acum o oră întreagă, ciberii lucrau, dar o făceau aiurea. Crengi aruncate pe pistă… M-am aplecat, am ridicat o creangă și, lovindu-mi cizma cu ea, m-am plimbat încolo și-ncoace. N-ar fi mai bine să-i opresc chiar acum, fără să mai aștept termenul profilaxiei? Ce naiba, doar n-oi fi „ciopârțit" programul? Imposibil. Am aruncat creanga deasupra pietrelor culese de Rex și m-am îndreptat spre navă.

LINIȘTE ȘI VOCI.

În următoarele două ore am fost atât de ocupat, încât nu m-au mai deranjat nici liniștea, nici vidul. Pentru început m-am sfătuit cu Hans și Vadik. Pe Hans l-am trezit și acesta, buimac de somn, nu făcea altceva decât să mârâie și să îngaime absurdități, ceva despre o ploaie și tensiunea scăzută. Nu puteam obține nimic de la el. Pe Vadik a trebuit mult timp să-l conving că nu glumesc și că nu-mi bat joc de el. Mi-era însă din ce în ce mai greu s-o fac, sugrumat tot mai des din cauza râsului nervos. În sfârșit, l-am încredințat că nu-mi arde de glume și că am cu totul alte motive pentru râs. Atunci deveni serios și îmi spuse că și la el un ciber șef se oprește uneori brusc, dar asta nu-i de mirare: căldura, sistemul încă nu s-a acomodat, deși lucrează în limitele normelor tehnice. Deci, poate din cauza frigului? Ăsta să fie motivul?… Deocamdată nu știam. De fapt, speram să aflu de la Vadik, care imediat luă legătura cu „isteața" Ninon de la ER-8. Am analizat această posibilitate în trei. Fără nici un rezultat însă. „Isteața" Ninon mă sfătui atunci să-l contactez pe inginerul șef cibertehnician al bazei, care își storsese creierii cu aceste sisteme de construcții și era, ca să zicem așa, creatorul lor. Eh, merci, așa știam și eu. Nu-mi surâdea deloc ideea de a da buzna la Șef după consultații, la nici trei zile de muncă independentă și încă fără nici o soluție ca lumea. Chiar niciuna.

Pe scurt, m-am așezat la pupitrul meu de comandă, am desfăcut programul și am început să-l puric: instrucțiune după instrucțiune, ciclu după ciclu, subrutină după subrutină. Trebuie să recunosc că n-am găsit nici o greșeală. De partea

programului alcătuită numai de mine și-nainte eram gata să răspund cu capul, acum puteam să răspund și cu prestigiul meu. Mai nasol era însă cu câmpurile standard. Multe dintre ele îmi erau puțin cunoscute și dacă m-aș fi angajat să le verific din nou pe fiecare în parte, fără-ndoială că nu aș fi îndeplinit graficul de lucrări. Atunci m-am hotărât să fac un compromis. Temporar, am exclus din program toate câmpurile parțial inutile, am simplificat programul până la limita lui extremă, l-am introdus în sistemul de comandă și doar am pus degetul pe butonul de pornire, când mi-am dat seama brusc că de o vreme încoace iar aud ceva, ceva complet straniu și nefiresc, dar extrem de cunoscut.

Plângea un copil. Undeva departe, la capătul celălalt al navei, dincolo de o mulțime de uși, plângea disperat un copilaș, sfâșietor, cu suspine. Un prunc micuț, mic de tot, n-avea mai mult de un an. Am ridicat mâinile și mi-am astupat urechile cu palmele. Plânsetul încetă. Fără să las mâinile în jos am dat să mă ridic. Am constatat însă cu surprindere că stau în picioare de o bună bucată de vreme, cu urechile astupate, că mi se lipise cămașa de spate și că rămăsesem cu gura căscată. Nu se mai auzea nici un scâncet. Aceeași liniște, ca de obicei blestemată, și doar musca din păienjeniș zumzăia într-un colț invizibil. Am scos batista din buzunar, am despăturit-o ușor și mi-am șters meticulos fruntea, obrajii. Apoi, făcând câțiva pași pe lângă pupitru, am pliat la fel de ușor batista. N-aveam nici un gând în cap. Am bătut darabana pe carcasa calculatorului și am tușit discret. Totul părea în regulă, auzeam tot. M-am îndreptat înapoi spre fotoliu și dintr-o dată copilul începu să plângă din nou.

Nu mai știu cât timp am stat nemișcat ca un stâlp și am ascultat; mai îngrozitor era faptul că-l auzeam foarte clar, ba chiar realizam că nu este mieunatul lipsit de noimă al nou născutului și nici bâzâitul unui bondocel de vreo patru cinci anișori. Țipa și suspina un prunc incapabil să meargă și să vorbească, dar care deja nu mai era sugar. Am un nepot tot așa: un an și ceva…

Soneria radioemițătorului răsună atât de asurzitor și de

neașteptat că-mi sări inima din loc. Sprijinindu-mă de pupitru, m-am apropiat de stația radio și am conectat o pe recepție. Copilul plângea în continuare.

— Cum o mai duci? mă întrebă Vadik.

— Nicicum.

— Nu ți-a ieșit nimic?

— Nu. Am observat că acopăr microfonul cu mâna.

— Ce se aude așa de prost? se miră Vadik. Până la urmă ce vei face?

— Păi, cum s-o nimeri, am mormăit și nici măcar nu știam ce vorbesc. Pruncul continua să plângă. O făcea mai încet, dar tot atât de clar.

— Ce-i cu tine, Stasi? se îngrijoră Vadik. Te-am trezit sau ce?

Mai mult decât orice aș fi vrut să-i spun: Ascultă, Vadka, aici la mine plânge tot timpul un copilaș. Ce să fac?". Totuși, am avut bunul simț de a intui cum o să fie înțeleasă toată povestea. De aceea am tușit și-am zis:

— Auzi, te sun peste o oră. Răsare ceva pe aici, dar încă nu sunt pe deplin convins.

— Bi-i-ne, aprobă îngândurat Vadik și întrerupse legătura.

Am mai zăbovit puțin lângă stația de radioemisie, apoi am revenit la punctul meu de comandă. Copilașul mai suspină de câteva ori și tăcu. Tom iar stătea. Din nou se oprise cufărul ăsta stricat. Jack și Rex stăteau și ei. Am apăsat cu toate puterile butonul apelului de control. Nici un efect. Îmi venea să plâng, dar mi-am amintit că sistemul nu era cuplat. Singur îl decuplasem acum două ore, când mă apucasem de program. Halal lucrător am mai ajuns! Ce-ar fi să comunic totul la bază și să cer înlocuirea? Ar fi păcat… Ce dracu… M-am surprins așteptând într-o încordare groaznică, ca și când totul stătea gata gata să reînceapă. Am înțeles că dacă voi continua să rămân aici, în camera de comandă, și voi ciuli mereu urechea, n-o să mai fac nimic altceva decât să ascult. Cu siguranță că aici aveam și ce…!

Am deschis hotărât „profilaxia", am scos din raft o trusă cu instrumente și mai că n-am rupt o la fugă. Am încercat să mă stăpânesc, reușind astfel să-mi îmbrac șuba mult mai repede.

Aerul înghețat îmi arsese fața, trezindu-mă de tot. Cu nisipul scrâșnindu-mi sub tălpi, m-am îndreptat spre șantier, direct spre Tom, fără să mai privesc înapoi. Nu mă mai uitam în jur. Aisberguri, cețuri, oceane nu mă mai interesau acum. Încercam să nu înghit răbdări prăjite și să le înlocuiesc cu obligațiile mele directe, chiar dacă mă cam săturasem de atâta înghițit, în timp ce sarcinile erau tot atâtea ca la început, ba poate chiar mai multe.

Înainte de toate am verificat reflexele lui Tom. Erau excepționale. „Perfect", am spus cu voce tare, am scos din trusă bisturiul și dintr-o singură mișcare, ca la examen, am desfăcut craniul lui Tom. Lucram cu plăcere, poate chiar cu disperare, repede, precis, calculat, ca o mașină. Pot spune un singur lucru: în viața mea n-am lucrat așa. Degetele și fața îmi înghețaseră, trebuia să respir cu grijă, astfel încât bruma să nu se așeze pe câmpul de operații, dar nici prin cap nu-mi trecea să bag ciberii în atelierul de reparații al navei. Îmi era din ce în ce mai ușor, nu mai auzeam nimic straniu, ba chiar uitasem că mai pot auzi ceva ciudat și-n două rânduri am fugit spre navă după piese de schimb pentru sistemul de coordonare al lui Tom.

— O să fii nou nouț, vorbeam complet destins. Acum n-o să mai tragi chiulul, te fac eu bine, bătrânelul meu, te pun eu pe picioare. Om te fac… Tare ai vrea să fii om, nu-i așa? Ehe, mie-mi zici! Bine mai e să fii om, să te iubească toți, să te dezmierde, să te păstreze cu grijă… Dar ce tot spun? Cum o să devii om cu un asemenea bloc axiomatic? Nici la circ n-o să fii bun. O să fii plin de îndoieli, o să cazi mereu pe gânduri, învățând totodată să te scarpini în nas cu un aer extrem de preocupat. „Oare merită? Dar la ce folosesc toate astea? Pentru ce toate aceste piste și fundații?" Iar acum, drăguțule…

— Șura… Gemu alături de mine o voce răgușită de femeie. Unde ești, Șura?… Mă doare…

Am încremenit. Eram în burta lui Tom, prins din toate părțile de umflăturile uriașe ale mușchilor lui și doar picioarele îmi atârnau afară. M-a cuprins brusc o groază de nedescris, ca în cele mai înfiorătoare coșmaruri. Pur și simplu

nu știu cum m-am stăpânit să nu mă tăvălesc prin nisip, fulgerat de o criză de isterie. Câtva timp cred că mi-am pierdut cunoștința, multă vreme n-am mai auzit nimic; doar holbam ochii în fața mea, fără să mai înțeleg ceva, privind suprafața ramificațiilor unui nerv, dezvăluite de o luminiță verde.

— Ce s-a întâmplat? Unde ești? nu văd nimic, Șura… Hârâia femeia, copleșită de o durere insuportabilă. E cineva aici… Răspunde, Șura! Mă doare îngrozitor! Ajută-mă, nu văd nimic…

Gemea și plângea, repetând mereu același lucru și parcă-i vedeam fața schimonosită, acoperită de transpirația morții, iar în gemetele ei deja nu mai era nici rugă, nici durere, ci înverșunare, dorință, ordin. Simțeam aproape fizic cum degetele ei crispate, reci ca gheața, se întind ca niște gheare spre creierul meu, să-l apuce, să-l cuprindă, să-l strângă. Aproape inconștient, încleștând dinții până la convulsie, am pipăit cu mâna stângă o supapă pneumatică și am apăsat din răsputeri. Cu un șuierat năprasnic, argonul comprimat țâșni afară, iar eu apăsam, apăsam disperat, măturând, distrugând, făcând praf și pulbere vocea răgușită din creierul meu, simțind în același timp cum asurzesc, senzație ce-mi provoca o nespusă ușurare.

Într-un târziu am realizat că stau lângă Tom, că gerul mă tăia la oase în timp ce suflam în degetele înghețate, repetând fericit: „Perdea sonoră, e clar? Perdea sonoră…” Tom stătea adânc înclinat pe partea dreaptă, iar în jurul meu lumea era ascunsă de un uriaș nor imobil de brumă și nisip înghețat.

Ascunzându-mi palmele înghețate la subsuori, l-am ocolit pe Tom și am observat că jetul de argon formase la marginea terenului o groapă imensă. Am zăbovit puțin la marginea ei, repetând obsesiv ceva despre o perdea sonoră, simțind deja că trebuie să mă opresc din acest automatism verbal și realizând că stau în ger fără șubă. Mi-am amintit că o aruncasem chiar în acest loc, unde acum era groapa, și încercam să mă gândesc dacă nu avusesem ceva important în buzunare. Nu, îmi era imposibil să-mi amintesc și atunci, dând din mână a lehamite,

am fugit spre navă într-o goană nesigură.

Înainte de toate, am luat din cheson altă șubă, apoi m-am îndreptat spre cabina mea. La intrare am tușit ca și cum aș fi prevenit pe cineva că tocmai intru, am pătruns înăuntru și imediat m-am aruncat în pat, cu fața la perete, învelindu-mă cu șuba până peste cap, înțelegând perfect că toate aceste acțiuni erau lipsite de sens. Știam că venisem în cabină pentru un anume scop, dar uitasem pentru ce. Mă culcasem și mă acoperisem cu șuba vrând parcă să arăt cuiva că tocmai pentru asta venisem aici.

Parcă eram nebun. M-am bucurat când, venindu-mi puțin în fire, am înțeles că isteria mea se manifestase numai prin aceste acțiuni complet nevinovate. În general, îmi era clar că o cam terminasem cu munca pe aici, nici vorbă să mai pot lucra în cosmos. Îmi părea al naibii de rău. Și de ce să n-o recunosc, îmi era rușine că nu rezistasem nici măcar la prima treabă practică încredințată, deși, în aparență, fusesem trimis pentru început în locul cel mai liniștit și nepericulos. Îmi era ciudă că ajunsesem așa o epavă, cu nervii la pământ. Mă simțeam tot mai stânjenit că odată avusesem față de Kaspar Manukian numai sentimente de milă și mai ales de satisfacție când acesta nu trecuse testele din proiectul „Arca”, datorită unei sensibilități nervoase mai accentuate. Vedeam viitorul în cele mai negre nuanțe: liniștea sanatoriilor, examinări medicale, diferite proceduri, întrebările psihologilor puse cu multă prudență, avalanșa de compătimire și milă, rafalele distrugătoare de compătimire și milă ce pot dărâma oricând un om…

Am aruncat cu o smucitură șuba de pe mine și m-am ridicat. „Bine, m-am adresat eu liniștii și vidului. M-ați învins. Nu sunt un Garbovski. Trebuia să trec și prin asta… Deci așa… Chiar astăzi îi voi povesti totul lui Vandehuze, iar mâine, probabil, vor trimite și înlocuitorul”. La naiba, ce harababură pe teren! Tom imobilizat, graficul nerespectat, groapa asta stupidă chiar lângă pistă… Mi-am amintit brusc de ce venisem în cabină, am tras sertarele biroului și am găsit cristalograful cu înregistrarea marșurilor militare ale irucanezilor, apoi l-am

prins cu grijă de lobul urechii drepte. „Cortina sonoră”. Înșfăcând șuba sub braț, am trecut din nou prin ecluză, am respirat de câteva ori adânc ca să mă liniștesc, am conectat cristalul și am ieșit afară.

Acum era mai bine. În jurul meu tunau fanfarele barbare, zăngănea bronzul, acoperind bubuitul tobelor; învăluite în praful portocaliu, legiunile Telemului străbăteau cu pași grei străvechiul Satam; ardeau turnuri, acoperișurile se prăbușeau în timp ce, cu îngrozitoare fluierături care paralizau reflexele dușmanului, apăreau dragonii de luptă, spărgătorii de ziduri.

Înconjurat și copleșit de aceste zgomote milenare, m-am cufundat din nou în măruntaiele lui Tom și, fără să mai fiu deranjat, am dus la bun sfârșit revizia.

Jack și Rex astupaseră groapa, iar eu tocmai umpleam măruntaiele lui Tom cu ultimii litri de argon, când am observat deasupra plajei o pată neagră ce creștea impetuos. Gliderul. M-am uitat la ceas: optsprezece fără două minute, ora locală. Rezistasem. Acum puteam să opresc tobele și timpanele și să găsesc din nou răspunsul la întrebarea: merita oare să apelez la Vandehuze sau la bază, când nu este chiar atât de ușor de găsit un înlocuitor? O Situație Excepțională poate cauza perturbarea activității pe întreaga planetă. Vor veni tot felul de comisii, verificări, controale, interminabile reverificări, treaba va lâncezi, în timp ce Vadik va fi prost dispus ca dracul. Și cum mă va privi doctorul xenopsiholog, membru al Comconului, împuternicitul special al proiectului „Arca”, Ghenadi Komov, steaua științei actuale, elevul preferat al doctorului Mboga și noul colaborator al însuși marelui Garbovski?… Ce mai, totul trebuie bine gândit. Priveam gliderul ce se apropia și mă gândeam: „Totul trebuie gândit foarte minuțios. Pentru asta am la dispoziție o seară întreagă și apoi am o presimțire că astăzi vom lăsa totul baltă. La urma urmei, suferințele personale mă privesc doar pe mine, iar plecarea mea deja nu mai este o problemă personală, ci a tuturor. Perdeaua sonoră s-a comportat excelent, așa că mai amânăm”…

Toate aceste gânduri îmi dispărură din cap de cum am văzut

fețele lui Vandehuze și Maika. Komov, neschimbat, se uita primprejur cu un aer de vechi stăpânitor al acestor ținuturi ce-l plictisiseră îndeajuns. Maika, vineție, părea foarte bolnavă. Komov sărise deja pe nisip și mă întrebă scurt de ce nu răspund la radioapeluri (aici privirea îi alunecă pe cristalofonul prins de urechea mea). Zâmbi disprețuitor și, fără să mai aștepte vreun răspuns, intră în navă. Vandehuze ieși încet din glider și se apropie de mine, dând trist din cap și semănând mai mult ca oricând cu o cămilă bătrână și bolnavă. Iar Maika rămase tot pe locul ei, nemișcată, posomorâtă, cu bărbia ascunsă în gulerul de blană. Ochii ei păreau a fi de sticlă, iar pistruii roșcați parcă se înnegriseră.

— S-a întâmplat ceva? Am întrebat speriat.

Vandehuze se opri în fața mea. Își ținea capul drept, cu maxilarul de jos adus înainte. Mă luă de umăr și mă scutură ușor. Inima îmi căzu până-n călcâie. Nu știam ce să mai cred. Mă scutură din nou și-mi spuse:

— Un lucru foarte trist, Stasi. Am găsit o navă prăbușită.

Am înghițit cu noduri și-am întrebat:

— De-a noastră?

— Da.

Maika se târî afară din glider și, epuizată, îmi făcu semn cu mâna, apoi se îndreptă spre navă.

— Morți? Am întrebat.

— Doi, răspunse Vandehuze.

— Cine?

— Deocamdată nu știm. Nava este veche. Accidentul s-a petrecut cu mulți ani în urmă.

Mă luă de cot și am urmat-o împreună pe Maika. M-am mai liniștit puțin. La început, normal, crezusem că se prăbușise careva din expediția noastră. Și, totuși…

— Nu mi-a plăcut niciodată planeta asta, îmi scăpă.

Am intrat în ecluză, ne-am dezbrăcat și Vandehuze începu să-și curețe meticulos șuba de spinii și brusturii ce se prinseseră de ea. Nu l-am mai așteptat și m-am dus la Maika. Stătea ghemuită pe pat, cu fața la perete. Poza îmi era cunoscută și atunci mi-am zis: „Uite ce, să fii calm, fără

lacrimi și compătimiri”. M-am așezat lângă masă, am bătut darabana și am întrebat-o pe Maika cu un aer extrem de preocupat:

— Auzi, nava era într-adevăr veche? Vander spune că s-a prăbușit acum câțiva ani. Așa-i?

— Așa e, răspunse Maika, după o mică pauză.

Am privit o cu coada ochiului. Mi se rupea sufletul, dar am continuat la fel de preocupat:

— Câți… Adică… Mulți ani? Zece? Douăzeci? Pare o prostie. Planeta a fost descoperită doar acum doi ani…

Maika nu răspunse. Din nou am bătut darabana pe masă și am continuat să vorbesc, dar pe un ton mai scăzut:

— Deși, desigur, puteau fi printre primii exploratori, dintre acei cercetași independenți… Și ziceai că sunt doi, parc-așa am înțeles?

Aici se ridică brusc și se așeză cu fața la mine, proptindu-și palmele în așternut.

— Doi, țipă ea. Da, doi! Buștean nesimțit ce ești!… Butuc!

— Stai! Am rămas eu perplex. Ce-i cu tine…?

— De ce ai venit aici? Continuă ea aproape în șoaptă. Du-te la roboții tăi. N-ai decât să discuți cu ei câți ani au trecut, ce fel de prostie pare, de ce sunt doi și nu trei și nu șapte…

— Stai un pic, Maika, am întrebat o disperat. Am vrut altceva…

Își îngropă fața în palme și îngăimă:

— Aveau toate oasele rupte… Dar încă nu muriseră, încercaseră să mai facă ceva… Pleacă, te rog. Vin și eu în curând… În curând…

M-am ridicat încet și am plecat. Voiam s-o îmbrățișez, să-i spun ceva blând și liniștitor, dar până acum nu mai încercasem niciodată să consolez pe cineva. Mă aflam pe coridor, când am început brusc să tremur. M-am oprit și am așteptat să mă liniștesc. Ce zi! Și de ce nu povestesc nimănui nimic? Poate că nici nu trebuie. Am deschis ochii și am observat că în pragul cabinei stă Vandehuze și se uită la mine.

— Cum e Maika? întrebă încet.

Expresia feței mele îl lămuri deplin, pentru că dădu trist din

cap și se ascunse în cabina lui.

Iar eu… M-am târât până la bucătărie. Din obișnuință. Așa era obiceiul, ca imediat după întoarcerea gliderului la bază să ne așezăm cu toții la masă. Dar astăzi, se vede treaba, totul va fi altfel. Ce, parcă mai poate fi vorba de mâncare… M-am răstit la bucătar, crezând că a încurcat meniul. Săracu de el, nu greșise cu nimic. Masa era gata, gustoasă ca de obicei, dar astăzi totul părea nelalocul său. Maika, bineînțeles, nu va mânca nimic… Totuși ar trebui s-o facă… pe lângă meniul obișnuit, am mai comandat bucătarului un jeleu de fructe cu frișcă, special pentru ea, fiind de altfel singura delicatesă pe care știam că o adoră. Pentru Komov am hotărât: nimic în plus. După o scurtă chibzuință am stabilit același meniu și pentru Vandehuze. Pentru orice eventualitate am mai adăugat și câteva pahare de vin, necesare întăririi sufletelor… Pe urmă m-am retras în sala comenzilor și m-am așezat la tabloul meu de lucru.

Băieții mei lucrau șnur. Maika nu mai era în cabină. Vandehuze și Komov alcătuiau o radiogramă urgentă către bază. Discutau în contradictoriu.

— Asta nu-i informare, Iacov, protesta Komov. Știi mai bine ca mine că există o formulare cu puncte precis stabilite: starea navei și a compartimentelor ei, posibilele cauze ale prăbușirii, rămășițele găsite, precizări ce sunt de o importanță deosebită ș.a.m.d…

— Ai dreptate, acceptă Vandehuze. Dar acum recunoaște și tu, Ghenadi, că această formulare e valabilă numai pentru planetele active biologic. În această situație concretă…

— Atunci mai bine nu trimitem nimic. Luăm chiar acum gliderul și mergem acolo. Completăm pe loc procesul verbal.

Vandehuze clătină din cap.

— Nu, Ghenadi. Mă opun categoric. Comisia trebuie să cuprindă minimum trei persoane. S-a întunecat deja și nu vom mai putea cerceta amănunțit mediul înconjurător… Și apoi, astfel de lucruri se fac cu capul limpede, nu după o zi istovitoare. Ce părere ai, Ghenadi?

Komov își subție buzele, strângându-le puternic, apoi dădu

ușor cu pumnul în masă.

— Of, ce ghinion! spuse înciudat.

— Treburile astea sunt întotdeauna intempestive, îl consolă Vandehuze. Nu-i nimic, mâine dimineață mergem toți trei…

— Deci azi nu mai comunicăm nimic? îl întrerupse Komov.

— Asta n-am voie s-o fac. Și-n fond, ce are dacă nu comunicăm?

Sculându-se, Komov își duse mâinile la spate și se uită de sus la Vandehuze.

— Cum de nu înțelegi, Iacov, răspunse Komov, vizibil iritat. Nava este de tip vechi, necunoscută, jurnalul de bord șters, din motive obscure… Dacă trimitem informarea în halul ăsta – el înșfăcă foaia de pe masă și o flutură în fața lui Vandehuze – Sidorov o să creadă că nu vrem sau nu putem să facem singuri expertiza. Deci încă o grijă pe capul lui: formarea unei noi comisii, găsirea altor oameni, izgonirea curioșilor… Ne vom găsi și noi într-o situație penibilă și caraghioasă. Gândește-te un pic. În ce se va transforma munca noastră, dacă se vor perinda pe aici o grămadă de „pierde vară” nesuferiți?

— Hm, mormăi Vandehuze. Cu alte cuvinte, nu vrei străini la noi în sector. Așa-i?

— Întocmai!

Vandehuze ridică din umeri.

— Bine, bine… Se gândi puțin, luă foaia de la Komov și scrise câteva cuvinte în text. Așa merge? ER-2 către bază, citi el repede. Urgent. În pătratul o sută doi s-a găsit o navă pământeană. Prăbușită. De tip Pelican, număr de înregistrare, în navă rămășițele a doi umanoizi, probabil un bărbat și o femeie, jurnalul de bord șters, o expertiză amănunțită… Aici Vandehuze ridică vocea și își sublinie spusele, înălțându-și arătătorul într-un gest semnificativ… Vom începe mâine. Ce zici, Ghenadi?

Komov se balansă câteva secunde, când ridicându-se în vârful picioarelor, când lăsându-se pe călcâie, apoi spuse gânditor:

— Fie… O lăsăm așa. Trimitem orice, numai să nu ne deranjeze nimeni.

Ieși brusc din cabină și atunci Vandehuze se întoarse spre mine.

— Stasi, trimite asta, te rog. Cred că a venit și timpul să mâncăm, ce zici? se ridică și rosti gânditor una dintre frazele lui enigmatice: alibi să fie, că se găsesc cadavre.

Am cifrat radiograma și am trimis-o pe frecvența de urgență. Nu îmi era bine deloc. Doar cu un minut în urmă, ceva parcă îmi intrase în subconștient și mă râcâia, stând acolo ca o țeapă. Am mai zăbovit în fața radioemițătorului, ascultând. Ei, da, acum era cu totul altceva. Altfel asculți când știi că nava e plină cu oameni. Pe coridorul inelar trece grăbit Komov. Totdeauna merge așa, de parcă se grăbește tot timpul undeva, deși este conștient că poate să n-o facă; fără el, oricum nu se începe nimic. De undeva se aude o bolboroseală: Vandehuze. Maika îi răspunde și vocea ei este din nou cea obișnuită: cu registre înalte, sugerând independență și siguranță; probabil se liniștise între timp, sau cel puțin se stăpânea. Nici vorbă de liniște, pustiu sau muște capturate în păienjenișuri… Mi-am dat seama ce mă deranja: vocea femeii muribunde din delirul meu și femeia ce murise în astronava prăbușită… O coincidență, desigur… Oricum, o coincidență neverosimilă.

VOCI ȘI FANTOME.

Oricât ar fi de mirare, am dormit buștean. Dimineața, ca de obicei, m-am trezit cu o jumătate de oră mai devreme decât ceilalți și am fugit la bucătărie să văd care-i mersul cu micul dejun. De acolo, val-vârtej până la cabina de comandă pentru băieții mei, apoi fuga la gimnastică. Soarele încă nu se ridicase deasupra munților, dar se luminase bine. Era foarte frig. Mi se lipiseră nările, genele îmi înghețaseră și mișcăm mâinile din răsputeri; făceam genuflexiuni, și-n general mă grăbeam să ajung cât mai repede înapoi în navă. Și atunci l-am observat pe Komov. Pesemne că azi se sculase mai devreme decât mine. Fusese cine știe pe unde, iar acum se întorcea în zona șantierului. Contrar obiceiului, mergea încet. Pășea îngândurat și absent, lovindu-și piciorul cu o rămurică. Deja terminasem gimnastica, când a ajuns foarte aproape de mine. Mă salută. Normal, am procedat la fel și tocmai vroiam

să mă „arunc” în navă, când mă opri cu o întrebare:

— Spune-mi, Popov. Când rămâi aici singur, te îndepărtezi de navă?

— Cum adică? Era o mirare nedisimulată, nu atât din cauza întrebării, cât mai ales datorită interesului pe care-l manifesta Ghenadi Komov pentru modul în care-mi petrec timpul.

Relațiile mele cu Komov nu sunt tocmai limpezi. Nu prea îl agreez.

— Vreau să spun… Dacă mergi undeva. De exemplu, spre mlaștină… Sau spre dealuri…

Nu suport stilul ăsta de a vorbi cu cineva: să te uiți oriunde, numai la el nu. Mai ales când ești îmbrăcat într-o șubă groasă cu glugă, iar interlocutorul tău se găsește într-un costumaș de sport, pus direct pe pielea goală. Dar ce să-i faci… Ghenadi Komov rămâne Ghenadi Komov, iar eu, cuprinzându-mi umerii și dansând pe loc, îi răspund:

— Nu. Și așa nu îmi ajunge timpul. Nici vorbă de plimbări.

Observă, în sfârșit, că sunt pe cale să îngheț și, politicos, îmi arată intrarea cu crenguța, spunându-mi: „Vă rog. E frig”. Dar în ecluză mă opri din nou:

— Roboții nu se îndepărtează de navă și șantier?

— Roboții? Nu-nțelegeam unde vrea să ajungă. Nu. De ce?

— Nu știu… Mă uit și eu la materialele de construcție.

Sprijini crenguța de perete și se apucă să-și descheie șuba. Începusem să mă enervez. Dacă, într-un fel sau altul, izbutise să descopere ceva nereguli pe șantierul meu, atunci, una la mână, nu e treaba lui, și apoi ar fi putut să mi-o spună fără atâtea ocolișuri… La urma urmei ce-i cu interogatoriul ăsta…?

— Materialele de construcție pentru ciberinstalația de acest tip, am explicat eu cât mai sec, sunt acele materiale ce se găsesc în momentul de față sub ciberinstalație. În cazul de față, nisip.

— Și pietre, adaugă nepăsător, agățându-și șuba în cuier.

Reuși să mă scoată din sărite. Hotărât lucru, își băga nasul unde nu-i fierbea oala, așa că i-am răspuns sfidător:

— Da! Dacă există, atunci și pietre.

Pentru prima oară se uita în ochii mei.

— Mi-e teamă că m-ai înțeles greșit, Popov, spuse cu o neobișnuită delicatețe. N-am de gând să mă amestec în treburile dumitale. Pur și simplu au apărut oarece nedumeriri și atunci m-am adresat ție pentru că ești singurul în măsură să le rezolvi.

Ei, asta-i cu totul altceva. Când mă iei cu frumosul, pot și eu să fiu altfel.

— Desigur, n-au avut nevoie și de pietre, am spus. Dar ieri, sistemul s-a dereglat puțin și mașinile au împrăștiat aceste pietre în tot șantierul. Cine știe de ce au făcut asta? După aceea, evident, au curățat totul.

Aprobă, dând din cap.

— Da, am observat. Ce defecțiuni erau?

I-am povestit în două vorbe cam ce se petrecuse ieri, ocolind, desigur, chestiunile intime. Asculta și dădea din cap. Pe urmă înșfăcă crenguța, îmi mulțumi pentru explicație și plecă. Și doar în sufragerie, mâncând frișcă cu lapte rece, am realizat că de fapt tot nu știam ce nedumeriri avea favoritul doctorului Mboga și cum reușisem să i le rezolv. Dar oare reușisem? m-am oprit din mestecat și mi-am ridicat privirile spre Komov. Nu, se vede că n-am reușit.

În general, Ghenadi Komov arată ca un om de pe altă lume. Veșnic cercetează orizonturile îndepărtate și se gândește absent la ceva propriu, probabil al dracului de înălțător. Revine pe pământ doar în cazurile când cineva sau ceva, întâmplător sau intenționat, se pune de a curmezișul cercetărilor lui. Atunci, cu o mână fermă, deseori nemilos, îndepărtează obstacolul și se ridică din nou pe Olimp. În orice caz, cam așa se vorbește despre el, cu toate că până acum n-am observat nimic din toate astea. Totuși, individul se ocupă de problema psihologiei extraterestre și nu oricum, ci cu succes, luptă în primele rânduri și nu se menajează deloc, ajungând astfel unul dintre cei mai de seamă futurologi ai planetei noastre, așa că i se pot ierta multe, iar manierele lui pot fi privite cu mai multă îngăduință. În fond, nu toți pot fi atât de fermecători precum Garbovski sau doctorul Mboga.

Pe de altă parte, în ultimele zile mi-am amintit tot mai des,

totodată uimit și amărât, de povestirile entuziaste ale Tatianei, care lucrase un an întreg cu Komov. Probabil se îndrăgostise de el, pentru că îl lăuda mereu: un om de o rară comunicativitate, spiritual etc. Așa îl și numea: sufletul societății. Iar eu cu nici un chip nu reușeam să-mi imaginez societatea care să aibă un astfel de suflet.

Deci, Ghenadi Komov mi se părea veșnic venit de pe altă lume. Azi însă, la micul dejun, se întrecuse pe sine. Scutura încontinuu solnița, sărându-și abundent mâncarea și, după ce o gustă, aruncă distrat farfuria pe toboganul crematoriului, încurcă mustarul cu untul și unse astfel delicioasele frigănele, mușcă din ele și le trimise liniștit după farfuria cu mâncare. Nu răspunse la întrebările lui Iacov Vandehuze, în schimb se agăță ca o lipitoare de Maika, întrebând-o dacă la releveu rămăseserăm toți împreună și dacă nu cumva ne-am despărțit vreun moment. Uneori, pe neașteptate, se uita nervos în jur, ba chiar o dată sări de la masă și se năpusti pe coridor, de unde se întoarse peste câteva minute extrem de liniștit: continuă să ungă cu muștar frigănelele până când bietul muștar îi fu smuls din mână.

Maika era și ea nervoasă. Răspundea tăios, privea numai în farfurie și nu zâmbi nici măcar o dată tot dejunul. De altfel, o înțelegeam perfect. Aș fi fost și eu la fel de nervos înaintea unei astfel de acțiuni. La urma urmei, suntem de aceeași vârstă, dar are mai multă experiență decât mine; nu însă din aceea de care va avea nevoie astăzi.

Ce mai încolo și încoace, Komov era nervos, Maika și Vandehuze nu erau nici ei mai breji și, privindu-i, am început să dau și eu semne de neliniște. M-am convins că nu pot ridica problema participării mele la expertiza de azi, o propunere fiind complet deplasată acum. Am înțeles că iar mă va aștepta o zi întreagă de muncă în liniște și vid și am început să mă enervez și eu. Atmosfera de la masă deveni apăsătoare și încordată. Și atunci, Vandehuze, în calitatea lui de comandant și medic al navei, se hotărî să însenineze atmosfera. Se îndreptă de spate, ridicându-și capul, scoase bărbia înainte și ne privi lung pe deasupra nasului. Perciunii lui de râs se

zbârliră. Pentru început spuse câteva bancuri din viața astronauților. Bancuri vechi și cam răsuflate, ce mă obligară să zâmbesc chinuit. Maika nu reacționa în nici un fel, în schimb Komov se comportă destul de ciudat. Ascultă atent și serios, dând din cap la poantele bancurilor, apoi îl privi îngândurat pe Vandehuze și rosti plin de importanță:

— Știi, Iacov, cu perciunii tăi, ți s-ar potrivi de minune niște ciucuri la urechi.

Era frumos spus și poate că în alte împrejurări m-aș fi bucurat de ingeniozitatea acestor cuvinte de spirit, dar acum mi se păru complet lipsit de bun simț. Vandehuze era însă de altă părere. Zâmbi satisfăcut și își răsfiră cu degetul îndoit perciunii: întâi în stânga, apoi în dreapta, după care începu următoarea istorioară.

— Vine un pământean pe o planetă civilizată, intră în contact cu indivizii de acolo și le oferă serviciile lui în calitate de cel mai mare specialist pământean în construirea și exploatarea legendarului perpetuum mobile de speța întâi. Băștinașii, normal, cască ochii în gura acestui mesager al super rațiunii și, urmându-i sfaturile, încep imediat lucrările. Îl construiesc. Dar perpetuumul mobile nu funcționează. Pământeanul începe să învârtă roțile și să se târască printre tije și roți dințate, certându-i pe aborigeni pentru nerespectarea proiectului. „Tehnica voastră, zice tipul, e cam înapoiată. Uite, ansamblurile astea trebuie neapărat refăcute, iar acelea de acolo, schimbate complet. Ce ziceți?” Ce era să mai zică, încep modificările și schimbările radicale. Și de cum terminară, apare o rachetă pământeană a Salvării: infirmierii îl prind pe inventator și îi fac injecția de rigoare, doctorul le prezintă băștinașilor scuzele cuvenite și racheta își ia zborul. Localnicii, stânjeniți și abătuți, se uitară rușinați unul în ochii celuilalt, apoi încep să se împrăștie, când deodată văd că mașinăria pornește să funcționeze. Da, dragii mei, s-a pus pe lucru și continuă s-o facă și astăzi, la mai bine de o sută cincizeci de ani de la pornire.

Mi-a plăcut această istorie simplă, deși se vedea de la o poștă că nu era adevărată; foarte probabil ca Vandehuze s-o fi

născocit pe loc. Spre marea mea uimire, istorioara îi plăcu și lui Komov la fel de mult. Încă de pe la mijlocul povestirii încetă să mai privească iscoditor masa în căutarea mustarului și își aținti privirile asupra lui Vandehuze până când acesta termină de povestit, apoi conchise că ideea iresponsabilității uneia din părțile contactului i se pare interesantă din punct de vedere teoretic. „Oricum, teoria generală a contactelor cu alte civilizații nu a ținut seama până acum de această posibilitate, deși, încă de la începutul secolului douăzeci și unu, un oarecare Schtrauh propunea includerea schizoizilor în componența echipajelor de pe navele cosmice. Încă de pe atunci se știa că un schizoid are ca dominantă generală capacitatea de asociere imparțială: în timp ce un om normal caută vrând-nevrând să găsească într-un haos de neînchipuit ceva arhicunoscut, un stereotip, schizoidul, dimpotrivă, nu numai că vede totul așa cum este, ci poate compune stereotipuri noi ce decurg direct din natura misterioasă a haosului cercetat. De altfel, continuă Komov înflăcărându-se ușor, această trăsătură capătă prin frecvența ei titlul de caracteristică generală pentru schizoizii diferitelor tipuri de rațiuni, iar pentru că, teoretic, nu este deloc exclusă posibilitatea ca obiectivul contactului să fie tocmai un schizoid, ivindu-se astfel situația în care o schizotimie nedescoperită la timp să ducă la implicații grave în decursul contactului, iată de ce problema pe care o abordezi, Iacov, pare să fie demnă de o oarecare atenție științifică.

Vandehuze, zâmbind satisfăcut, anunță că-i dăruiește această idee lui Komov și ne atrase atenția că sosise timpul de plecare. La aceste cuvinte, Maika, transpusă și ascultându-l cu gura căscată pe Komov, se ofili imediat. Am pălit și eu. Discuțiile despre schizoizi mi-au trezit numai gânduri neplăcute. Vandehuze și Maika ieșiseră deja din sufragerie, când Komov, zăbovind nițel în prag, se întoarse brusc, mă prinse tare de cot și cercetându-mă îngrijorător de atent cu ochii săi cenușii, reci, șopti repede:

— De ce te-ai întristat, Stasi? S-a întâmplat ceva?

Am rămas perplex. Mă surprindea clarviziunea cu adevărat

supranaturală a acestui specialist în materie de schizoizi. Am reușit totuși să mă stăpânesc în aceste momente când prea multe lucruri păreau decisive pentru mine. Privindu-l pieziș, l-am întrebat cu o voce sugrumată de uimire:

— La ce vă referiți, Ghenadi Iurievici?

Privirea lui încă îmi mai cerceta fața, când mă întrebă mult mai încet și repezit ca prima dată:

— Ți-e frică să rămâi singur?

Mă înfipsesem însă bine în șa.

— De ce să-mi fie frică? M-am mirat. Cred că exagerați, Ghenadi Iurievici. Nu mai sunt, totuși, un copil…

Îmi eliberă cotul.

— N-ai vrea totuși să vii cu noi?

Am ridicat din umeri.

— Cum să nu vreau? Cu cea mai mare plăcere. Însă ieri, știți prea bine, am avut niște defecțiuni la roboți. Cred că totuși ar fi mai bine să rămân.

— Fie!… Rosti cam nehotărât. Se întoarse brusc și ieși.

Am rămas în sufragerie, decis să-mi limpezesc harababura din cap. Mă simțeam ca după un examen luat cu brio.

Și-au luat rămas bun de la mine, fluturându-și mâinile, apoi au decolat. Nu i-am mai condus cu privirea și, întorcându-mă imediat în navă, am luat un stereocristalofon. Mi-am blindat urechile cu el și m-am prăbușit în fotoliu, în fața tabloului de comandă. Urmăream munca băieților mei, primeam și citeam radiograme, am discutat cu Vadik și Ninon (cu această ocazie m-am liniștit de tot, auzind că și la Vadik urlă muzica). M-am apucat de curățenie prin camere, am alcătuit un meniu bogat, socotind absolut necesară întărirea moralului; toate acestea în tumultul și urletul fanfarelor și mieunatul necofoanelor. Într-un cuvânt, îmi omoram timpul, metodic și fără milă, cu utilitate pentru mine și cei din jur. Și-n tot acest timp omorât, mă rodea insistent un gând chinuitor: cum a aflat Komov de slăbiciunea mea și ce vrea să întreprindă în legătură cu asta. Ce să mai vorbim, mă încolțise. Nedumeririle lui după vizitarea șantierului, discuția despre schizoizi, ciudata convorbire de la intrarea în sufragerie… Ce naiba, doar singur

mi-a propus să zbor cu el. E clar că se teme să mă lase singur!… Chiar așa, oare să observe totul? totuși, Vandehuze nu remarcase nimic…

Cu astfel de gânduri se scurse cea mai mare parte a zilei mele de muncă. La ora cincisprezece, mult mai devreme decât mă așteptam, se întoarse gliderul. Abia am avut timp să-mi smulg stereocristalofonul de la urechi și să-l ascund, că toată trupa a și năvălit în navă. I-am întâmpinat în ecluză, cu o amabilitate reținută, bine studiată. Nu i-am întrebat nimic esențial, interesându-mă numai dacă vrea cineva să mănânce. Acum, la drept vorbind, îmi era și un pic de teamă că după bubuiturile și vacarmul celor șase ore trecute, voi vorbi un pic cam tare, bănuială confirmată de altfel de Maika (spre bucuria mea arăta satisfăcător), care mă privi oarecum uimită. Komov mă cercetă și el rapid din cap până în picioare și fără să spună un cuvânt se refugie imediat în camera sa.

— Să mâncăm? mă întrebă Vandehuze gânditor. Știi, Stasi, acum trebuie să mă reped până în sala comenzilor să scriu raportul expertizei. Nu crezi că ar fi tocmai potrivit dacă mi-ai aduce între timp un păhărel cu tonic?

L-am aprobat, apoi Vandehuze plecă în sala comenzilor. Împreună cu Maika ne-am dus în sufragerie unde am pregătit două pahare cu tonic, unul pentru Maika, celălalt pentru Vandehuze. Când m-am întors, Maika umbla prin salon cu paharul în mână. Mda, era mult mai liniștită decât azi dimineață, deși se simțea o oarecare nervozitate în comportamentul ei. Ca s-o liniștesc complet, am întrebat-o:

— Ei, ce mai e cu nava?

Maika luă o înghițitură bună, își linse buzele și ocolindu-mi privirea, rosti:

— Știi, Stasi, toate astea nu sunt întâmplătoare.

Am așteptat o să continue, dar rămase tăcută.

— Ce nu e întâmplător? Am întrebat-o.

— Totul! Schiță un gest cu paharul. O lume castrată. O neputință palidă. O să-ți aduci aminte de vorbele mele: nici nava nu s-a accidentat aici întâmplător, nici noi n-am găsit-o întâmplător și în general toate născocirile noastre, proiectul,

în sfârșit, toate astea or să se destrame pe această planetuță! Termină vinul și puse paharul pe masă. Nu sunt respectate regulile elementare de securitate, majoritatea lucrătorilor de aici nu sunt decât plevușcă. Așa… ca tine, ca mine… De altfel… Numai că planeta este biologic pasivă. Și dacă asta ar fi toată afacerea! Orice om înzestrat cu o brumă de bun simț înțelege chiar de la început că ceva nu e în regulă aici. Cândva era viață pe planeta asta, dar de cum a scăpărat steaua – într-o clipă s-a terminat totul. Biologic pasivă? Da! Dar în schimb, necrotic activă. La fel va fi și Panta peste câțiva ani. Pomișori strâmbi, iarbă pipernicită și totul îmbibat de o moarte străveche. Mirosul morții, înțelegi? Ba, chiar mai rău, mirosul fostei vieți! nu, Stasi, ai să-ți amintești de ce îți spun acum… Panteenii nu se vor adapta aici, nu se vor bucura niciodată. O casă nouă pentru întreaga omenire? Nici vorbă! Nu o casă nouă, ci un castel vechi, plin de stafii…

Am tresărit. Ea observă și interpretă greșit.

— Fii pe pace, spuse ea zâmbind amar. Sunt O. K. Pur și simplu încerc să-mi exprim simțămintele și presimțirile. Văd că nu mă înțelegi, dar imaginează-ți și singur cam ce presimțiri am, dacă pe limbă îmi stau numai cuvinte de genul ăsta: necroză, stafii…

Începu iar să se agite prin salon, apoi, oprindu-se în fața mea, continuă:

— Pe de altă parte, desigur, parametrii planetei sunt minunați, rar de găsit în Cosmos. Activitatea biologică aproape de zero, atmosfera, hidrosfera, clima, balanța termică – totul ca la carte, numai bun pentru proiectul „Arca”. Dar poți să-mi tai și capul dacă pe aici a călcat vreunul din organizatorii acestei bazaconii și, chiar dacă a fost careva, înseamnă că s-a arătat total lipsit de simțul și mirosul vieții… Se înțelege că sunt cu toții lupi bătrâni, plini de cicatrici, au trecut prin zeci de iaduri… Simțul pericolului îl au în perfectă stare! Dar pe astea… Pocni din degete și, sărăcuța de ea, chiar se schimonosi în neputința de a se exprima cât mai convingător. De altfel, n-am de unde să știu, poate careva dintre ei o fi simțit ceva rău, dar cum să explici asta celor care

nu au fost aici? Tu, însă, sper că mă înțelegi măcar un pic?

Mă privea fix cu ochii ei verzi, dar evitam și neînțelegând mințeam:

— Nu tocmai. Adică, pe undeva ai dreptate…

— Vezi, spuse ea, nici măcar tu nu mă înțelegi. Bine, destul despre asta. Se așeză pe masa din fața mea și lovindu-mă brusc cu degetul în obraz, râse. M-am descărcat și acum mi-e mult mai bine… Cu Komov, știi și tu, nu prea poți să stai de vorbă, iar cu Vandehuze mai bine să nu te amesteci… Te desființează cât ai clipi…

Încordarea ce închega discuția noastră scăzu imediat și convorbirea se transformă într-o pălăvrăgeală ușoară. Am început să mă plâng de neplăcerile pe care le avusesem ieri cu băieții și i-am povestit cum înota Vadik, singur în tot oceanul. Am întrebat-o apoi cum îi mai merg treburile cu cvartiruirile„, Maika răspunse că marcaseră patru locuri destul de bune. În alte condiții, orice pantian și-ar fi petrecut aici toată viața cu mare plăcere, dar pentru că toată această născocire era predestinată eșecului, nu mai aveam ce discuta. I-am amintit Maikăi că ea fusese întotdeauna marcată de scepticism, probabil unul înnăscut, și că acest scepticism era de fiecare dată departe de a fi justificat. Maika mă contrazise, nefiind vorba de un scepticism înnăscut, ci de un scepticism al naturii. Îmi spuse că, în general, sunt un peștișor și un țânc care în fond ar trebui să stea în poziție de drepți în fața ei, Maika cea experimentată. Atunci i-am replicat că un om adevărat, cu o experiență bogată de viață, nu vorbește niciodată în contradictoriu cu un cibertehnician, pentru că acest cibertehnician este de regulă axa navei, în jurul căreia se fac toate mișcările continue ale vieții. Maika îmi răspunse că majoritatea axelor de rotație sunt în fond niște noțiuni imaginare, nereprezentând nimic altceva decât niște locuri geometrice ale unor puncte… Pe urmă, începu o discuție înverșunată despre diferența posibilă între „axa de rotație„ și „axa de vârtej”. Pălăvrăgeam destul de tare și probabil că această discuție apărea, privită din exterior, destul de nostimă, încercam să aflu ce gânduri are Maika, judecând totodată dacă

n-ar fi fost mai bine să mă ocup chiar acum de profilaxia tuturor sistemelor de asigurare a securității. E-adevărat că aceste sisteme erau programate pentru prevenirea unui pericol biologic, dar în cazul unui pericol necrotic îmi era imposibil să mă pronunț asupra eficienței lor. Dacă mă gândesc însă mai bine, sub piatra stătută nu curge apa și, în general, dacă mergi mai încet ajungi mai departe.

În concluzie, când Maika începu să caște gura și să se plângă de oboseală, am trimis-o la o scurtă odihnă înainte de masă, iar eu, înainte de toate, am căutat la bibliotecă un dicționar explicativ. M-am uitat la semnificația cuvântului „necrotic". Explicația îmi lăsă o impresie destul de proastă și atunci m-am hotărât să încep imediat profilaxia. Înainte de asta, m-am abătut totuși pe la sala comenzilor să văd cum mai lucrează băieții mei. L-am găsit acolo pe Vandehuze exact în momentul când își aduna grijuliu referatul expertizei. „Îl duc acum lui Komov, spuse el văzându-mă, apoi o să i-l arăt și Maikăi, după care, în fine, vom avea cu toții o discuție. Ce zici, vii și tu?" I-am spus să mă cheme și că mă va găsi în camera de asigurare a securității. Mă privi curios, dar nu spuse nimic și ieși.

M-au chemat după două ore. Vandehuze mă anunță prin interfon că expertiza fusese analizată de toți membrii comisiei și mă întrebă dacă vreau s o citesc și eu. Bineînțeles că aș fi vrut, dar eram în focuri cu profilaxia, paznicul cercetaș stătea pe jumătate jumulit, iar eu eram lac de transpirație. Am încropit de urgență un răspuns în sensul că nu voi veni să citesc expertiza, dar că negreșit voi fi prezent la discuție de cum îmi voi termina treburile.

Pe scurt, când am apărut în salon, masa se încheiase și discuția începuse. Am luat niște supă și, așezându-mă într-un colț, am început să mănânc.

— Nu pot accepta ipoteza meteoritică fără a face niște precizări, protesta Vandehuze. „Pelicanii" sunt bine protejați contra meteoriților, Ghenadi.

— Nu te contrazic, răspunse Komov, uitându-se absent la suprafața mesei și schimonosindu-se dezgustat. Hai să presupunem totuși că atacul meteoritic a avut loc chiar în

momentul ieșirii navei din hiperspațiu.

— Da, sigur că da, căzu de acord Vandehuze. În acest caz, bineînțeles… Dar probabilitatea…

— Mă uimești, Iacov. Motorul propulsor al navei era complet desființat. Ditamai gaura dintr-o parte în cealaltă, cu urme evidente de degradare termică. Cred că oricărui om normal i-ar fi clar: „a fost un meteorit”.

Vandehuze părea nefericit.

— Bine…, cedă el. Fie și așa cum spui… Dar dumneata, Ghenadi, nu poți să înțelegi fiindcă nu ești pilot… Pur și simplu nu realizezi cât e de puțin probabil. Un meteorit uriaș, cu o energie imensă, chiar în momentul ieșirii navei din hiperspațiu… Nici măcar nu știu cu ce aș putea să compar această infimă probabilitate.

— Bun. Și ce propui?

Vandehuze ne privi pe toți căutând un sprijin și, negăsindu-l, spuse:

— E-n regulă. Așa să fie. Totuși, insist ca propoziția să aibă o nuanță subconjunctivă. Să zicem: „Faptele expuse impun presupunerea că…”

— Impun tragerea unor concluzii, îl corectă Komov.

— Tragerea unor concluzii, se încruntă Vandehuze. Bine, Ghenadi, dar despre ce concluzii poate fi încă vorba? Numai presupuneri! se impune presupunerea că nava a fost lovită chiar în momentul apariției din hiperspațiu de un meteorit ce înmagazina o energie uriașă. Cam așa le văd eu și propun să fiți de acord.

Komov rămase câteva secunde pe gânduri, mijindu-și de câteva ori ochii, apoi spuse:

— O. K. Trec la următoarea corectură.

— O clipă, îl întrerupse Vandehuze. Dar tu, Maika?

Maika ridică din umeri.

— La drept vorbind, nu simt diferența. În mare, sunt de acord.

— Următoarea modificare, se grăbi nerăbdător Komov. Nu mai e necesară opinia bazei în privința rămășițelor umane. De fapt, cred că nu mai e cazul să menționăm acest aspect în

referatul expertizei. Vom trimite o radiogramă specială în care vom arăta că rămășițele piloților au fost puse într-un container, acoperite cu material plastic sticlos, și că în cel mai scurt timp posibil vor fi trimise la bază.

— Totuși. Obiectă cam dezorientat Vandehuze.

— Am să mă ocup mâine de asta, îl întrerupse Komov. Personal.

— N-ar fi mai bine să. I îngropăm aici? șopti Maika.

— N-am nimic împotrivă, răspunse imediat Komov. De regulă însă, în astfel de cazuri rămășițele sunt trimise pe Pământ… Poftim? se întoarse el spre Vandehuze.

Vandehuze rămase cu gura deschisă, ezită, dar apoi dădu din cap și spuse:

— Nimic.

— Pe scurt, concluzionă Komov, propun să scoatem acest punct din referat. Ești de acord, Iacov?

— Da. Dar tu Maika?

Maika ezita și aici o înțelegeam. Se făcea totul cam prea oficial. E drept, nu știu cum ar fi trebuit să se procedeze, totuși asemenea hotărâri nu se iau prin vot.

— Foarte bine, rosti Komov ca și când nu s-ar fi întâmplat nimic. Acum referitor la condițiile și cauzele morții piloților. Rezultatele autopsiei și fotomaterialele mă satisfac întru totul și propun în consecință următoarea formulare pentru textul expertizei: „Poziția cadavrelor indică faptul că moartea piloților a survenit datorită izbirii navei de solul planetei. Bărbatul a murit înaintea femeii, rămânându-i timp doar pentru a șterge jurnalul de bord… Nu a mai fost capabil să iasă din fotoliul pilotului. Femeia, dimpotrivă, a mai trăit un timp și a încercat să părăsească nava. Moartea a doborât-o însă în ecluză”.

— Hm, făcu neîncrezător Vandehuze. Nu prea e categoric, ce zici, Ghenadi? Chiar dac-ar fi să ne luăm numai după analiza autopsiei, împotriva căreia nu aveți nimic de obiectat, și este evident că biata femeie nu era capabilă să se târască până la ecluză.

— Cu toate astea, era acolo, preciză sec Komov.

— Tocmai din aceste motive…, începu sistematic Vandehuze, punându-și mâinile la piept.

— Uite ce e, Iacov, spuse Komov. Nimeni nu știe de ce poate fi capabil omul în situații limită. Mai ales o femeie. Amintește-ți de istoria Martei Priesdey. Adu-ți aminte de istoria Kolesnicencăi. Adu-ți aminte de istorie în general, Iacov.

Se așternu tăcerea. Vandehuze stătea.

— Pe mine nu mă miră deloc faptul că a reușit să ajungă în ecluză, se auzi vocea Maikăi. Altceva nu înțeleg. De ce a șters jurnalul? Fusese o izbitură cumplită, e normal ca omul să moară…

— Ei, poate că…, ezită Vandehuze. Cred că așa e. Agoniza, bâjbâia căutând tabloul de comandă, o fi agățat vreo cheie…

— Problema jurnalului de bord, spuse Komov, este pusă la capitolul „fapte de o însemnătate deosebită”. Personal, nu cred că această enigmă va fi dezlegată vreodată… Dacă într-adevăr este o enigmă și nu o conjunctură de fapte întâmplătoare. Deci să continuăm, și-a adunat el repede foile răvășite din față. De fapt, nu mai am observații. Se pare că microflora și microfauna terestre au dispărut, sau în orice caz nu există urme… Așa… Hârtii personale… Nu e treaba noastră să-i examinăm minuțios, și apoi au ajuns în asemenea hal că putem strica totul. Mâine îi pun la conservat și-i aduc aici… Da! Popov, există aici ceva care ține de competența dumneavoastră. Cunoașteți utilajele cibernetice ale navelor din seria „Pelican”?

— Da, sigur că da, am răspuns, dând repede farfuria la o parte.

— Fiți bun, îmi aruncă el o foaie de hârtie, aveți aici lista tuturor cibermecanismelor găsite. Verificați dacă nu lipsește ceva…

Am luat lista. Toți mă priveau și așteptau.

— Da, am spus, cred că e completă. Există pană și cercetașii inițiatori, ăștia mereu sunt lipsă… Asta nu mai înțeleg. Ce-nseamnă: „Robot de repartiție, transformat în utilaj de cusut?”.

— Iacov, explică te rog, ordonă Komov.

Vandehuze își înalță privirile și își împinse bărbia în față.

— Știi, Stasi, spuse un pic cam gânditor. E cam greu să explici ceva. Pur și simplu transformarea unui ciber într-un utilaj de cusut. Un utilaj care coase, înțelegi? Cineva dintre ei, bănuiesc că femeia, avea un hobby mai puțin obișnuit.

— Aa, m-am mirat. Dar fusese cu siguranță un ciber pentru reparații?!

— Fără-ndoială, spuse Vandehuze.

— Atunci lista e completă, am zis, înapoindu-i lista lui Komov. Chiar prea întreagă, ceea ce se întâmplă cam rar. Probabil că n-au aterizat niciodată pe planete dificile.

— Mulțumesc, mi se adresă Komov. Când o să stabilim varianta finală a referatului și vom trece totul pe curat, am să te rog să semnezi la capitolul „Pierderile ciberneticii învechite”.

— Dar n-au fost pierderi, l-am contrazis.

Komov nu mă bagă în seamă, iar Vandehuze îmi explică:

— Asta-i denumirea capitolului. „Pierderile ciberneticii învechite”. Ai să semnezi că nu există pierderi.

— Deci așa… Se hotărî Komov, adunându-și într-un top foile răspândite. Am să te rog acum, Iacov, să stabilești ordinea finală, după care vom semna și poate vom trimite chiar azi radiograma. Iar acum, dacă nimeni nu mai are nimic de adăugat, eu am plecat.

Nu mai era nimic de adăugat și atunci plecă. Vandehuze se ridică, oftând din greu, cântări în palmă referatul, se uită la noi și, dându-și capul pe spate, se retrase și el.

— E clar că Vander e nemulțumit, am remarcat și mi-am pus friptură în farfurie.

— Nici eu nu sunt mulțumită. A ieșit, cumva, nedemn… Nu știu cum să-ți explic, poate spun copilării, naivități… Dar ar trebui… Trebuia să păstrăm totuși un minut de reculegere… Și-n loc de asta, hei rup, s-au pornit: situația rămășițelor, pierderile cibertehnicii, parametrii topografici… Ptiu! Parc-am fi la școală, la lecțiile practice…

Eram întru totul de acord cu ea.

— Așa e când Komov nu permite nimănui să deschidă gura,

continuă răutăcioasă. Lui îi e clar totul, nimic nu e de neînțeles, dar în fond nu este chiar așa. Nici cu meteoritul nu prea e clară problema, ce să mai vorbim de jurnalul de bord. Nu cred că totul e atât de limpede pentru el! cred că ascunde ceva și Vander l-a simțit, numai că nu știe cum să-l agațe… Sau consideră, poate, că nu ăsta e esențialul…

— Da, s-ar putea să nu fie esențialul… Am mormăit cam nehotărât.

— Dar nici eu nu zic că acesta-i esențialul! mă dezaprobă Maika. Pur și simplu nu-mi place cum se poartă Komov. Nu-l înțeleg. Și-n general, nu-l înghit! Toți mi-au împuiat capul cu el, iar eu mă frământ și număr zilele care mi-au mai rămas să lucrăm împreună… N-am să mai lucrez în viața mea cu el!

— Ei, hai că n-a mai rămas chiar atât de mult… Am spus împăciuitor. Doar vreo douăzeci de zile…

Așa ne-am despărțit. Maika plecă să-și facă ordine prin măsurătorile și „cazările” ei, iar eu m-am îndreptat spre sala comenzilor, unde mă aștepta o mica surpriză: Tom îmi comunică terminarea lucrărilor de fundație și îmi propuse să apreciez rezultatele. Mi-am pus șuba și am dat fuga la șantier.

Soarele apusese deja, iar amurgul devenea tot mai pregnant. Un amurg straniu, violet închis, ca de cerneală. Nu exista lună, dar în schimb, ce auroră boreală! Fâșii gigantice de lumină spectrală fluturau tăcute pe deasupra oceanului negru, pulsau, vibrau și tresăreau, ca bătute de vânt, cu sclipiri albe, verzi, trandafirii, pentru ca brusc să se stingă, lăsându-ți în ochi pete neclare de lumină, ca apoi să reapară tot atât de brusc, făcând să dispară stelele și amurgul, colorând totul în cele mai nenaturale, dar pure culori. Ceața de deasupra mlaștinii devenea roșie albastră, aisbergul îndepărtat sclipea ca un chihlimbar imens, iar pe litoral începu goana impetuoasă a umbrelor verzui.

Frecându-mi înverșunat obrajii și nasul ce înghețaseră, verificam, în această lumină mirifică, fundațiile realizate. Tom mă urmărea cu insistență și îmi comunica serviabil cifrele necesare, iar când se stingea aurora boreală își aprindea, nu mai puțin serviabil, proiectoarele. Și, ca de obicei, stăruia acea

liniște mormântală, destrămată doar de scrâșnetul nisipului înghețat sub tocurile mele. Pe urmă, am auzit voci: Maika și Vandehuze ieșiseră la aer curat, să admire spectacolul ceresc. Maika prețuia mult aurora boreală – singurul lucru care-i făcea plăcere pe această planetă. Eram destul de departe de navă, cam la vreo sută de metri, și nu-i zăream, auzindu-le în schimb foarte clar vocile. De altfel, la început, nu le-am dat atenție. Maika povestea ceva despre vârfurile distruse ale pomilor, iar Vandehuze mormăia despre eroziunea cvasiorganică a bordului; probabil discutau din nou despre cauzele și împrejurările distrugerii „Pelicanului".

În discuția lor era însă ceva straniu. Repet, la început nu prea-i băgăm în seamă, dar într-un târziu am înțeles. Vorbeau ca și cum nu s-ar fi ascultat unul pe altul. De exemplu, Vandehuze spunea: „Unul dintre motoare era bun, altfel n-ar fi putut să manevreze în atmosferă…" Maika o ținea pe a ei: „Nu, Iacov, nu mai mult de zece-cincisprezece ani. Uită-te numai la aceste sedimente…"

Am coborât la una dintre fundații să-i verific baza, iar când am urcat înapoi, discuția parcă se mai legase; devenise în schimb și mai de neînțeles. Parcă exersau repetiția unei piese.

— Și asta ce o mai fi? întrebă Maika.

— Aș fi spus că-i o jucărie, răspundea Vandehuze.

— La fel aș fi spus și eu. De ce?

— Hobby. Nimic surprinzător. E un hobby foarte răspândit.

În general, parcă erau discuțiile noastre de la bază, în așteptarea formării grupelor de plecare. Vadim, să zicem, urla pe neașteptate, de se cutremura cantina: „Căpitane! M-am hotărât să arunc „coada„ navei și să intru în hiperspațiu", la care un altul replica imediat ironic: „De acord, căpitane! Numai să nu-ți uiți și „capul„, căpitane!" ș.a.m.d. Ciudata discuție dintre Maika și Vander se întrerupse. Se auzi clar fâșâitul membranei și se așternu din nou tăcerea. Am controlat și ultima fundație, l-am lăudat pe Tom pentru buna execuție și i-am ordonat să-l pună pe Jack la treabă, pentru etapa următoare. Aurora boreală se stinse și în bezna așternută nu se mai zărea nimic, în afara luminilor de bord ale ciberilor mei.

Simțind cum vârful nasului meu stă gata gata să crape și să se desprindă, am luat-o la trap spre navă, am bâjbâit în căutarea intrării și am sărit în ecluză. Ecluza – iată ceva minunat. Unul dintre cele mai plăcute locuri, poate și fiindcă este prima încăpere a navei; locul cald și ocrotitor ce-ți redă dulcele sentiment că te afli din nou acasă, după ce te-ai întors din locuri străine, înghețate, amenințătoare. Din întuneric la lumină. Mi-am aruncat șuba și, gemând, m-am îndreptat spre sala comenzilor, în timp ce-mi frecam energic palmele.

Vandehuze stătea deja acolo, înconjurat de hârtiuțele lui și, cu capul plecat, transcria plictisit și mâhnit referatul. Mașina de cifrat ciripea vioi sub degetele lui.

— Iar băieții mei au terminat deja fundațiile, m-am lăudat eu.

— Aha, făcu Vandehuze.

— Cam despre ce jucării poate fi vorba? L am întrebat.

— Jucării…, repetă absent Vandehuze. Jucării? întrebă fără să întrerupă ciripitul mașinii. Aaa, jucăriile… Puse alături o foaie terminată și luă alta.

Am așteptat puțin și i am amintit:

— Ce jucării?

— Ce jucării?… Repetă cu voce gravă Vandehuze și, dându-și capul pe spate, se uită la mine. Ce întrebare mai e și asta?… Vezi tu… De altfel, cine știe ce jucării sunt… Acolo, la „Pelican”… Iartă-mă, Stasi, întâi să termin, ce zici?

M-am furișat în vârful degetelor la tabloul meu de comandă și l-am urmărit un pic pe Jack cum începe să ridice pereții stației meteo, apoi, tot tiptil, am ieșit din sala comenzilor și m-am dus la Maika.

Camera Maikăi era luminată cu tot ce era posibil, iar ea stătea turcește pe pat, fiind de asemenea foarte ocupată. Pe masă, pe pat, pe jos se întindeau adevărate cearșafuri de hârtii lipite între ele, hărți, planuri de amplasare, aerofotografii făcute armonică, însemnări și notițe, iar Maika cerceta totul pe rând, notându-și ideile, înșfăcând câteodată lupa sau sticla cu suc aflate alături pe un scaun. Privind-o un timp pe Maika, am pândit momentul când sticla părăsi scaunul și m-am așezat

repede, așa că, atunci când Maika puse sticla înapoi fără să se uite, nimeri direct în mâna mea întinsă.

— Mulțumesc, am spus și am luat o înghițitură.

Maika ridică privirile.

— A-a a, tu ești? rosti nemulțumită. Ce-i cu tine?

— Am venit doar așa, fără nici o treabă, am spus bine dispus. Te-ai săturat de plimbare?

— Nici gând, mă contrazise, luând înapoi sticla. Stau aici ca o osândită, ieri seară n-am muncit deloc, iar acum s-au adunat o mulțime… Ce plimbare?

Îmi dădu sticla și am băut automat din ea, simțind o ușoară neliniște. Și dintr-o dată îmi căzu o perdea de pe ochi. Maika era îmbrăcată mai sumar: în bluza ei preferată, cea pufoasă, și în șort. Pe cap își pusese un batic, iar de sub el se observa părul ud.

— Ai făcut duș? Am întrebat prostește.

Răspunse ceva, dar deja înțelesesem totul.

M-am ridicat. Am pus cu grijă sticla pe scaun și am mormăit ceva, nu mai țin minte ce. Nici nu știu cum am reușit să ajung pe coridor și apoi în camera mea. Nu știu de ce am stins lumina de sus și am aprins veioza de noapte, apoi m-am întins pe pat și m-am întors cu fața la perete. Tremuram din nou. Îmi amintesc că mi se învârteau în cap crâmpeie de gânduri, de genul: „Acum, cu siguranță, totul e pierdut, e inutil, definitiv și irevocabil”. M-am surprins că iar ciulesc urechea. Și auzeam din nou ceva, ceva imposibil. M-am ridicat brusc, am deschis noptiera, am luat un somnifer și l-am pus sub limbă. Iar m-am culcat. Pe pereți tropăiau șopârlele, tavanul întunecat prinse a se învârti încet, veioza când se stingea, când lumina insuportabil de tare, muște muribunde zumzăiau neputincioase pe la colțuri. Parcă venise și Maika, mă privea neliniștită, apoi mă acoperi cu ceva și dispăru, după care apăru și Vadik, se așeză la picioarele mele și se răsti supărat: „Ce stai tolănit? Te așteaptă o întreagă comisie și tu trândăvești…?” „Trebuie să vorbești mai tare, interveni Ninon, nu vezi că are ceva la urechi și nu aude?”. Netulburat, cu fața imobilă, le-am spus că totul e o prostie. M-am sculat

din pat și am intrat cu toții în „Pelicanul” avariat, unde tot ce era organic fusese distrus. Stăruia un miros greu de amoniac, ca atunci, pe coridor. Și totuși parcă nu era „Pelicanul”, ci mai degrabă un șantier unde băieții mei se mișcau de colo colo pe lângă pista de aterizare ce sclipea puternic în soare, iar mie îmi era teamă din ce în ce mai mult că Tom o să strivească două mumii, așezate de a curmezișul drumului. De fapt, toți credeam că sunt mumii, când de fapt erau Vandehuze și Komov, dar asta nu trebuia să mai observe nimeni, pentru că vorbeau între ei și doar eu îmi dădeam seama. De Maika însă nu te poți ascunde. „Oare nu vedeți că i-e rău?”, zise supărată și puse pe gura și nasul meu un batic ud, îmbibat cu amoniac. Era cât pe aci să mă înec, m-am scuturat și m-am ridicat în capul oaselor.

Aveam ochii deschiși și-n lumina veiozei am observat imediat în fața mea un om. Stătea lângă pat și, aplecându-se, mă privi atent, direct în față. În lumina slabă, părea închis la culoare, aproape negru – o siluetă strâmbă, halucinantă, fără față, unduitoare, fără o configurație clară, cu o sclipire la fel de șovăielnică și neclară pe pieptul și umărul ei.

Știind sigur cum se vor termina toate astea, am întins mâna și l-am străbătut ca prin văzduh. Silueta începu să se unduiască puternic, prinse a se topi și dispăru fără urmă. M-am întins pe spate și am închis ochii. Știați că un bei algerian are sub nas un cucui? Chiar sub nas… Eram ud leoarcă și mă înăbușeam. Aproape mă sufocam.

FANTOME ȘI OAMENI.

M-am trezit târziu, cu capul greu și cu dorința fermă ca, imediat după micul dejun, să mă retrag undeva împreună cu Vandehuze și să-i povestesc totul. Parcă niciodată nu mai fusesem atât de nefericit. Nimic nu mai avea sens pentru mine, nici măcar gimnastica de dimineață. Am făcut doar un duș mai puternic ionizat și m-am târât până în salon. Chiar de la intrare mi-am dat seama că, datorită necazurilor mele, uitasem ieri seară să programez bucătarul pentru micul dejun. Asta puse capac la toate.

Mormăind nedeslușit o salutare și simțind cum roșesc de

rușine, m-am așezat la locul meu și am privit abătut masa, încercând să nu privesc pe nimeni. Micul dejun era, să fim cinstiți, mai ceva ca la mănăstire. Masă de monah: pâine neagră și lapte. Vandehuze își săra bucatele. Maika ungea cu unt feliile de pâine. Komov mesteca doar pâine uscată fără a se atinge de lapte.

Nu-mi era foame; mi se făcea frică numai la gândul că trebuie să mestec ceva. Am luat totuși un pahar cu lapte și am sorbit un pic. Vedeam cu coada ochiului cum mă privește Maika și cum ar vrea să mă întrebe ce mi se întâmplă. N-a făcut-o totuși, iar Vandehuze începu o expunere prolixă despre foloasele medicale ale unei „zile de post" și se bucură că tocmai astăzi avem un astfel de dejun și nu unul obișnuit. Explică cu lux de amănunte diferența între un post obișnuit și postul mare, referindu-se cu respect la primii creștini. Legat de treaba asta, povesti despre lăsata secului, potolindu-se însă repede când realiză că se înfierbântase prea tare, descriind tot felul de clătite cu icre, cu batog sau somon și alte bunătăți de genul ăsta. Amuți și începu să-și aranjeze perciunii un pic cam jenant. Discuția nu se lega. Mă îngrijora ce se petrecea cu mine. Maika era și ea îngrijorată, în ceea ce-l privea pe Komov, acesta iar nu era în apele lui. Ca și ieri, de altfel, avea ochii roșii și privirea ațintită în masă. Doar uneori își mai ridica privirile pentru a se uita întrebător în jur, vrând parcă să răspundă unei chemări. Făcuse în jurul lui o mulțime de firimituri și nici acum nu înceta să mărunțească pâinea, de-mi venea să-l plesnesc peste mâini, ca pe un copil neastâmpărat. Am continuat să stăm așa, o adunare posomorâtă, cu un Vandehuze ce-și pierdea treptat puterile în încercarea de a ne distra.

Tocmai se chinuia cu o istorie lungă și plictisitoare, compusă ad-hoc, căreia nu-i putea găsi un sfârșit, când, pe neașteptate, Komov scoase un horcăit straniu de parcă s-ar fi înecat cu o bucățică de pâine uscată. M-am uitat la el și m-am speriat. Komov înțepenise, cu mâinile înfipte în marginea mesei, iar ochii congestionați îi ieșiseră din orbite. Se holba undeva spre mine și devenea vizibil alb ca varul. M-am întors. Am înlemnit

de frică. Lângă perete, între filmotecă și măsuța de șah, stătea fantoma mea de ieri.

Acum o vedeam foarte clar. Era un om, dacă nu, cu siguranță un umanoid, mic, slab, gol goluț. Pielea, închisă la culoare, aproape neagră, lucea ca dată cu unsoare. Nu-i distingeam prea bine fața sau poate chiar nu mi-o mai aminteam, dar, ca și în coșmarul meu de ieri noapte, m-a izbit faptul că acest om era oarecum strâmb și parcă spălăcit. Și bineînțeles ochii: mari, întunecați, ficși și orbi, ca ai unei statui.

— Uite-l! Uite-l! urlă Komov.

Arătă cu degetul într-o cu totul altă direcție și acolo se închega direct din văzduh o nouă figură. Aceeași fantomă nemișcată și unsuroasă, acum însă înghețată într-un salt impetuos, în plină goană, ca fotografia unui sprinter lansat din bloc starturi. Și-n aceeași secundă Maika se aruncă la picioarele vedeniei. Fotoliul zbură cu zgomot într-o parte, iar Maika, cu un urlet războinic, trecu prin fantomă și se ciocni de ecranul videofonului. Am mai apucat să observ cum fantoma se unduiește și începe să se topească, în timp ce Komov striga deja:

— Ușa! Ușa!

Am văzut cum ceva mic, alb și mat ca peretele salonului, încovoiat într-o goană mută, se strecoară pe ușă și dispare pe coridor. Și atunci m-am aruncat după el.

Acum mi-e cam rușine să-mi amintesc, dar atunci îmi păsa ce fel de ființă era, de unde venise și de ce se găsea tocmai aici. Simțeam nu numai o nespusă ușurare, înțelegând că din acest moment se spulberaseră definitiv frica și coșmarurile mele, dar și o dorință arzătoare de a prinde vietatea, s-o înșfac, s-o strâng și s-o târăsc.

M-am ciocnit în ușă de Komov, l-am dat jos și împiedicându-mă de el m-am pomenit fugind în patru labe pe coridorul deja pustiu și mirosind puternic a amoniac. În spatele meu, Komov urla ceva, tropăiau bocancii, iar eu, izbutind să mă ridic, am trecut prin ecluză, de unde am sărit prin ieșirea neacoperită încă de membrana protectoare. Am aterizat afară în strălucirea liliachie a soarelui.

L-am văzut imediat. Fugea spre șantier, ușor, abia atingând cu picioarele goale nisipul înghețat. Era tot așa de strâmb, iar în goană își mișca ciudat coatele, ținându-le depărtate de corp. Nu mai era nici închis la culoare, nici alb mat, ci liliachiu deschis, cu soarele strălucindu-i pe umerii slabi și strâmbi. Fugea direct spre ciberii mei și atunci mi-am încetinit alergarea, așteptând să se sperie și s-o facă spre dreapta sau stânga. Nici vorbă de așa ceva. Nu mi-a venit să-mi cred ochilor când l-am văzut strecurându-se la nici zece pași de Tom și primind de la acest prostănac impozant obișnuitul semnal de politețe: „Aștept ordine”.

— Spre mlaștină! se auzi din spate vocea gâfâită a Maikăi. Gonește-l spre mlaștină!

Micuțul aborigen se îndrepta oricum spre mlaștină. Trebuie să apreciez aici că individul știa să fugă, iar distanța dintre noi nu se micșora decât foarte puțin. Vântul îmi șuiera pe la urechi, iar în depărtare Komov urla și el ceva, acoperit însă de Maika:

— Mai la stânga, ia-o mai la stânga, striga ea surescitată.

Am luat-o spre stânga și am sărit pe pista de aterizare, pe o porțiune terminată: dreaptă și cu suprafața finisată. De aici treburile au mers mai bine și am început să-l ajung. „Nu, n-ai să scapi, repetam în sinea mea. Nu, frate, n-ai să-mi scapi tocmai acum. O să răspunzi tu pentru toate…” Fără a-mi dezlipi privirea, mă uitam la mișcările ritmice ale omoplaților lui și la picioarele greu de observat din cauza goanei, la pâlcurile de ceață ce se destrămau în urma lui. Îl ajungeam și deja simțeam triumful. Pista se terminase, dar până la cortina cenușie ce masca mlaștina mai rămâneau cam o sută de pași, suficient ca să-l ajung.

Atingând marginea mlaștinii, se opri lângă tufișurile întunecate de trestie pitică. Ezită câteva secunde, apoi mă privi peste umăr, văzându-i astfel din nou ochii negri, nicidecum morți și goi, ba, dimpotrivă, foarte vii și parcă zâmbitori. Se așeză brusc pe vine, își cuprinse genunchii cu mâinile și se rostogoli. Prima dată n-am înțeles bine ce s-a întâmplat. La început, văzusem un om, fără-ndoială unul

straniu, care poate nici nu era om, dar totuși un umanoid, iar acum acesta dispăruse brusc, luându-i locul un ghem cenușiu, absurd, ce se rostogolea pe suprafața mlaștinii, împroșcând în jur mizerie și apă tulbure, prin mocirla fără fund, de netrecut. Și cum se mai rostogolea! Nici n-am ajuns bine la mal, că deja dispăruse dincolo de pâlcurile de ceață, auzindu-se de acolo, dincolo de perdeaua cenușie, un fâșâit potolit, plescăituri și un fluierat strident.

Veni în fugă și Maika și se opri alături, cu respirația tăiată.

— A plecat, constată amărâtă.

— A plecat, am aprobat și eu.

Am mai zăbovit câteva secunde, privind valurile tulburi de ceață. Pe urmă Maika își șterse transpirația de pe frunte și fredonă:

— Am fugit de la bunica, am fugit de la bunicul…1

— Iar de tine, plasatoareo, cu atât mai mult voi fugi… Am adăugat și m-am uitat în jur.

Așa deci. Proștii, cum s-ar zice, fugeau, iar deștepții, înțelegeți și singuri, stăteau și priveau. Eram împreună cu Maika. Siluetele micuțe ale lui Komov și Vandehuze păreau niște pete întunecate alături de navă.

— Așa fugă mai zic și eu, rosti Maika, privind și ea înspre navă. Pe puțin trei kilometri, ce zici, căpitane?

— De acord cu dumneavoastră, căpitane, am replicat.

— Ia ascultă, spuse Maika gânditoare. Dacă numai ni s-a părut?

Am luat-o pe după umeri. Sentimentele de libertate, sănătate, entuziasm, senzațiile marilor perspective strălucitoare explodară în mine cu o forță nouă.

— Ce știi tu despre toate astea, un biet matelot, am țipat, aproape plângând de bucurie și scuturând-o cu toată forța. Ce știi tu de halucinații?… Dar nici nu trebuie să înțelegi ceva! Trăiește-ți viața fericită și nu te mai gândi la ele!

Maika clipea pierdută, încercând să se smulgă, dar am mai scuturat-o o dată, de data asta mai ușor și, cuprinzându-i umerii, am vrut s-o conduc la navă.

— Stai! se împotrivi slab Maika, complet uluită. Ce-i cu

tine?… De fapt… Ia mai lasă-mă, ce-s alintările astea prostești?

— Hai să mergem, să mergem, turuiam eu. Să mergem! favoritul doctorului Mboga ne va arăta acum, o simte inima mea, că am fugit degeaba, n-ar fi trebuit s-o facem…

Maika se eliberă brusc, se opri o secundă, apoi se așeză pe vine, își plecă fruntea și, cuprinzându-și genunchii cu mâinile, se clătină în față.

— Nu, spuse ea, îndreptându-se din nou. Nu mai înțeleg nimic.

— Nici nu trebuie. Ne va explica totul Komov. Întâi va da cu noi de pământ, că doar i-am stricat contactul, apoi ne va explica totuși…

— Ascultă, mi-e frig! spuse Maika țopăind. Fugim?

Am fugit. Entuziasmul inițial se mai domolise și am început să mă gândesc ce s-a întâmplat totuși. Reieșea că de fapt planeta era locuită! Și nu de oricine, ci de ființe asemănătoare omului, poate chiar raționale și, de ce nu, chiar civilizate.

— Stasi, mă întrebă Maika în timp ce fugeam, poate că e un pantian?

— De unde până unde? M-am mirat.

— Ei, cine știe… Nu cunoaștem toate detaliile proiectului. Poate că deja a început mutarea.

— Nu. Nu semăna a pantian. Ăștia sunt înalți, cu pielea roșie… Pe urmă, sunt îmbrăcați, iar ăsta, ce naiba, era gol goluț!

Ne-am oprit în fața membranei și am lăsat-o pe Maika să intre prima.

— Br r-r! se cutremură ea, frecându-și umerii. Ei, ce mai stăm, mergem să ne pună juvățu' de gât?

— De juma' de metru.

— Bine uns.

— Șaptesprezece de mm diametru, am spus.

Ne-am furișat în sala comenzilor, dar n-am reușit să trecem neobservați. Eram așteptați. Komov umbla de colo colo prin cameră, cu mâinile la spate, iar Vandehuze, privind absent, își scotea mereu bărbia înainte și își înfășura perciunii – cel drept

pe arătătorul drept, stângul pe arătătorul mâinii stângi. Văzându-ne, Komov se opri, dar Maika i-o luă înainte:

— A fugit, raportă ea, luând o mină foarte preocupată. A fugit direct prin mlaștină, și-ncă folosind o metodă complet neobișnuită.

— Taci, o întrerupse Komov.

Acum începe, m-am gândit, intenționând să izbucnesc imediat și să azvârl din copite. Dar n-am ghicit. Komov ne ordonă să ne așezăm, se așeză și el și mi se adresă scurt:

— Te ascult, Popov. Povestește-mi totul. Până-n cele mai mici detalii.

Surprinzător, nu m-am mirat. Mi s-a părut foarte normal să povestesc totul: despre foșnete, mirosuri, plânsetul copilului, țipetele femeii, despre ciudatul dialog de ieri seară și despre fantoma neagră de azi noapte. Maika asculta cu gura căscată, iar Komov, privindu-mă drept în față fără să clipească (ochii mijiți erau din nou reci și ficși, fața încremenită), își mușca buza de jos și din când în când își trosnea degetele de încordare. Când am terminat se așternu tăcerea. Komov mă întrebă într-un târziu:

— Sigur era un plânset de copil?

— Da a… În orice caz, semăna foarte mult…

Vandehuze suspină zgomotos și lovi cu palma brațul fotoliului.

— Și toate astea le-ai îndurat singur, se înfricoșă Maika. Bietul Stasik!

— Trebuie să-ți spun, Stasi… Începu impunător Vandehuze, dar Komov îl întrerupse.

— Dar pietrele? întrebă el.

— Ce-i cu pietrele? N-am înțeles eu.

— De unde au apărut pietrele?

— Pe șantier? Probabil, le-au cărat ciberii. Ce mai contează acum?

— De unde au luat ciberii pietrele?

— Păi… Am început și am amuțit. Într-adevăr, de unde puteau să le ia?

— De jur împrejur numai plajă nisipoasă, continuă Komov.

Nici măcar o pietricică. Iar ciberii nu s-au îndepărtat de șantier. De unde au apărut pe pistă bolovani și crengi? Ne privi și zâmbi. Toate astea, bineînțeles, sunt întrebări retorice. Pot să mai adaug că, lângă noi, după bordul navei, chiar sub far, se află o întreagă grămadă de bolovani. Un morman foarte interesant. De asemenea, pot să mai adaug că… Iartă-mă, Stasi, dar dumneata ai terminat? Mulțumesc. Iar acum să vedeți ce mi s-a întâmplat mie.

Astfel, am aflat că nici lui Komov nu îi fusese ușor. E adevărat, încercările lui au fost de altă natură. Încercările intelectului. A doua zi după sosire, în timp ce arunca în lac peștii pantieni, a zărit la vreo douăzeci de pași de el o pată neobișnuită, de un roșu aprins, care s-a lățit imediat și a dispărut mai înainte ca el să se hotărască să se apropie. Ziua următoare, a găsit în vârful înălțimii nr. 12 un pește mort, evident, unul dintre cei aruncați în lac în ziua precedentă. Spre dimineața celei de-a patra zile se trezi cu un sentiment cert că în cameră se mai află cineva, un străin. Nu era nimeni, dar Komov auzi despicarea membranei de la intrarea principală. Ieși afară și observă mai întâi grămada de pietre de lângă bord, apoi văzu bolovanii și mormanele de crengi pe pista șantierului. După discuția purtată cu mine se convinsese definitiv că în jurul meu se petrecea ceva ciudat. Era aproape sigur că grupele de cercetare scăpaseră din obiectiv un fenomen extraordinar de important de pe planetă. Doar convingerea fermă că o viață rațională era cu neputință de neobservat îl reținea să treacă la măsuri radicale. Luase doar măsurile necesare ca regiunea în care acționa grupa noastră să nu se transforme în ținta unei invazii de „haimanale curioase”, străduindu-se în acest scop să formuleze referatul expertizei în așa fel încât să nu stârnească nici o îndoială. Între timp, starea mea depresivă și nervoasă îi confirmase din plin concluzia lui inițială că ființe necunoscute erau capabile să pătrundă în navă.

Începuse să pândească această strecurare în navă, iar presupunerile se adeveriră azi dimineață.

— Concluzionez, declamă el, ca la o lecție. Această regiune a

planetei, contrar datelor cercetărilor inițiale, este populată de ființe dezvoltate, vertebrate. În plus, avem toate motivele să presupunem că sunt raționale; probabil troglodiți adaptați la viața de cavernă. Judecând după cele văzute, putem constata asemănarea anatomică a aborigenilor cu omul. Fără-ndoială, sunt mimetici și, probabil, tot legat de asta, pot produce fantome pentru apărare și distragerea atenției. Trebuie amintit că această capacitate nu a fost observată la vertebratele dezvoltate, decât la unele rozătoare de pe Pandora, iar pe Pământ, numai la unele specii de moluște cefalopode. Acum însă aș fi vrut să subliniez că, deși aborigenul posedă aceste însușiri neomenești și în general neumanoide, el seamănă surprinzător de mult cu omul pământean, atât anatomic, cât și fiziologic, și mai ales neurologic… Am terminat.

— Cum adică, ai terminat? Am sărit speriat. Dar vocile? Ce, astea tot halucinații au fost?

Komov surâse.

— Liniștește te, Stasi, spuse el. Torni e-n regulă cu dumneata. „Vocile" dumitale se explică ușor, dacă presupunem că mecanismul aparatului vocal este identic cu al nostru. Această identitate, alături de o capacitate dezvoltată de imitare, plus o memorie fonetică hipertrofiată…

— Stai, interveni Maika. Admit că ar fi putut să ne asculte discuțiile, dar cum rămâne cu vocea femeii?

Komov clătină din cap.

— Mda, trebuie presupus că au asistat la agonie.

Maika fluieră.

— Prea încurcat, mormăi ea încrezătoare.

— Propuneți o altă explicație, replică „înțepat" Komov. Probabil însă că vom afla cât de curând și numele celor dispăruți. Dacă numele pilotului era Alexandr.

— În fine, să lăsăm asta, m-am băgat eu. Dar copilul care plângea…?

— Dar ești sigur că plângea un copil?

— Păi, cu ce l-aș fi putut confunda?

Komov mă studie atent, apoi își apăsă tare buza de jos și dintr-o dată lătră înfundat. Aidoma unui lătrat – alt termen nu

găsesc.

— Ce a fost asta? întrebă el. Un câine, nu?

— Seamănă, am răspuns prudent.

— Atunci să știi că a fost o frază dintr-un dialect de pe Leonida.

M-a terminat. Pe Maika la fel. Am tăcut un timp cu toții. Fără-ndoială, era întocmai cum spunea. Totul se explica, totul părea foarte sobru și elegant, dar… Bineînțeles, acum era plăcut, după ce spaima trecuse și știai că tocmai grupul nostru a avut norocul să descopere o nouă rasă umanoidă. Totuși, avea loc o schimbare radicală în destinele noastre. Și nu numai în ale noastre, în primul rând, proiectul „Arca” își găsise sfârșitul, iar asta se vedea de la o poștă. Planeta era ocupată și trebuia găsită alta pentru pantieni. În al doilea rând, dacă se va clarifica totul și se va stabili că aborigenii sunt raționali, vom fi probabil imediat „izgoniți” de aici, locul nostru luându-l Comisia Contactelor… Toate aceste considerente îmi erau clare nu numai mie, dar și celorlalți. Necăjit, Vandehuze se trase de perciuni și spuse:

— De ce neapărat raționali? Deocamdată nu văd de unde ar reieși că sunt obligatoriu raționali. Ce zici, Ghenadi?

— Nu susțin că trebuie să fie raționali, îl contrazise Komov. Am spus doar că există toate motivele să presupunem așa ceva.

— Care toate motivele? se întristă și mai mult Vandehuze. Nu-i plăcea deloc să părăsească un loc călduț. Era bine cunoscută slăbiciunea lui pentru locurile călduțe. Ce motive? Parcă înfățișarea exterioară…

— Problema nu ține numai de anatomie, spuse Komov. Pietrele de sub far sunt plasate într-o ordine evidentă; cine știe ce semne reprezintă. Pietrele și ramurile de pe pistă… Nu vreau să mai fac afirmații gratuite, dar toate astea par încercări ale unor umanoizi de a intra în contact cu o cultură primitivă. O iscoadă secretă și-n același timp… Sau daruri, poate atenționări…

— Mda. Seamănă destul de mult, mormăi Vandehuze și căzu în apatie.

Urmă o nouă perioadă de tăcere, apoi Maika întrebă încetișor:

— Dar cum s-a stabilit că ne sunt atât de asemănători, fiziologic și neurologic?

Komov dădu satisfăcut din cap.

— Și aici avem numai dovezi neverosimile, începu el. Dar sunt destul de convingătoare. În primul rând, aborigenii sunt capabili să se strecoare în navă. Nava îi lasă să treacă. Ca o comparație, vă reamintesc că nici un tagorian, ba nici măcar un pantian, în ciuda asemănării lui incredibile cu omul, nu pot să treacă prin membrana intrării. Pur și simplu, nu se deschide în fața lor…

Aici, m-am plesnit peste frunte.

— Fir-ar să fie! Deci toți ciberii mei erau în regulă! aborigenii alergau prin fața lui Tom, iar el se oprea, fiindu-i frică să nu calce vreun om… Iar ei, crezând că Tom este o ființă vie, dădeau din mâini semnalizând întâmplător: „Pericol! Imediat în navă!” E un semnal foarte simplu… Le-am arătat. Iar băieții mei au rupt-o la fugă să intre în cală… Sigur că da, asta-i explicația… Chiar acum am văzut cu ochii mei cum Tom a reacționat înaintea aborigenului ca în fața unui om.

— Adică? întrebă repede Komov.

— Păi, la apariția aborigenului în câmpul vizual al lui Tom, semnalul „Aștept ordine” a venit cu promptitudine.

— Asta-i o observație foarte valoroasă, rosti Komov.

Vandehuze suspină cu greutate.

— Da, spuse Maika. Iată sfârșitul „Arcăi”. Păcat.

— Și acum? Am întrebat fără să mă adresez cuiva în mod special.

Nu-mi răspunse nimeni. Komov își ridică foile cu însemnări și de sub ele răsări cutiuța dictafonului.

— Îmi cer scuze, zâmbi el fermecător. Am înregistrat întreaga noastră discuție din economie de timp. Vă mulțumesc pentru întrebările puse la obiect. Stasi, te rog, codifică înregistrarea și trimite-o pe „urgență”, direct la centru. Copia o expediezi la bază.

— Săracu' Sidorov, șopti Vandehuze.

Komov îi aruncă o privire fugară și se uită din nou pe hartă.

Maika împinse fotoliul înapoi și se ridică.

— În orice caz, eu am terminat o cu amplasările, spuse ea. Mă duc să mi fac bagajele.

— O clipă, o opri Komov. V-ați întrebat ce o să urmeze, iar acum vă pot răspunde. Ca membru plenipotențiar al Comisiei Contactelor preiau conducerea. Declar întreaga noastră regiune zonă a unui eventual contact. Iacov, te rog, compune radiograma necesară. Se întrerup toate lucrările proiectului „Arca". Roboții vor fi demobilizați și trecuți în cală. Părăsirea navei se va face numai cu aprobarea mea. Probabil că vânătoarea de azi a creat deja anumite greutăți, iar alte neînțelegeri ar putea deveni extrem de neplăcute. Așadar, Maia, pune te rog gliderul în hangar. Stasi, te ocupi în continuare de cibersistemul dumitale… Ridică un deget. Dar mai întâi trimite înregistrarea discuției… Zâmbi și mai vru să spună ceva, dar tocmai atunci zbârnâi decodificatorul radioemițătorului.

Vandehuze întinse mâna, scoase din lăcașul de primire cartela radiogramei și își aruncă privirea pe ea. Sprâncenele i se ridicară.

— Nu mai înțeleg nimic, mormăi el, aruncă pe masă cartela și, ducându-și mâinile la spate, începu să se plimbe prin cameră.

Am luat cartela. Maika răsufla agitată în urechea mea. Radiograma era într-adevăr surprinzătoare.

Urgență. Legătură – zero. Centrul, Comisia Contactelor, Garbovski – către șeful bazei „Arca", Sidorov. Întrerupeți urgent toate lucrările proiectului. Pregătiți o posibilă evacuare a personalului și a utilajelor. Completare – pentru reprezentantul plenipotențiar al ComCon-ului, Komov. Declar regiunea ER-2 zonă a unui presupus contact. Sunteți răspunzător.

— E, asta da! spuse Maika admirativ. Bravo, Garbovski!

Komov se opri și ne privi încruntat.

— Vă rog să începeți executarea dispozițiilor mele. Iacov,

găsește-mi, te rog, copia expertizei noastre.

Împreună cu Vandehuze se cufundară în cercetarea copiei. Maika plecă să își aranjeze gliderul, iar eu așezându-mă lângă radio, am început codificarea discuției noastre. Nu trecură nici două minute că decodificatorul sună din nou, Komov îl prinse pe Vandehuze și fugi spre radioemițător. Aplecat peste umărul meu, sorbea din priviri rândurile ce apăreau pe cartelă.

Urgență, legătură – zero. Centrul, Comisia Contactelor. Bader, către căpitanul grupei ER-2, Vandehuze. Confirmați de urgență găsirea rămășițelor celor doi, repet: cele două trupuri de la bordul navei și starea jurnalului de bord, chestiuni pe care le menționați în referatul expertizei.

Bader.

Komov îi aruncă lui Vandehuze cartela.

— Deci așa stau lucrurile, spuse Komov. Așa, care-vasăzică… Se întoarse spre mine. Stasi, ce faci acum?

— Codific, am răspuns posomorât. Nu mai reușeam să înțeleg nimic.

— Dă-mi dictafonul, îmi ceru el. Deocamdată mai așteptăm. Strecură dictafonul în buzunarul său de la piept și îl închise cu grijă. Deci așa, Iacov. Confirmă ce ți s-a cerut. Stasi, trimite confirmarea. Pe urmă, am să te rog, Iacov… De fapt, asta o știi mai bine decât mine. Fii amabil și caută în filmoteca noastră toată documentația oficială referitoare la jurnalele de bord, apoi verifică totul.

— Oricum, știu totul despre jurnalele de bord, replică nemulțumit Vandehuze. Mai bine spune mi ce anume te interesează.

— Nici eu nu știu prea bine. M-ar interesa totuși dacă jurnalul de bord a fost șters întâmplător sau intenționat. Dacă intenționat, de ce? doar vezi că și pe Bader îl preocupă același lucru… Hai, nu fi leneș, Iacov. Trebuie să existe niște reguli care impun distrugerea jurnalului de bord.

— Nu există astfel de reguli, bombăni Vandehuze, dar plecă totuși, din amabilitate.

Komov se așeză să scrie confirmarea, în timp ce eu îmi storceam creierii să înțeleg ce anume se petrece, de ce se

crease panica asta și cum de au putut cei de la centru să pună la îndoială formularea clară a referatului. Doar n-au crezut că noi am confundat rămășițele pământenilor cu cele ale unui oarecare aborigen, adăugând astfel încă un trup. Și totuși, fir-ar să fie cum naiba a reușit Garbovski să ghicească ce se petrece la noi? Doamne, ce harababură în capul meu! Priveam trist ecranele de lucru, unde totul era atât de clar și normal, încât n-am putut să nu observ cu amărăciune cât de mult poate semăna la modul cel mai jalnic, un om mărginit cu un ciber. Uite cum stau și execut dispozițiile ca un tâmpit: mi-au spus să codific, am codificat; mi-au spus să mă opresc, m-am oprit; dar de ce se întâmplă așa, ce rost au toate astea și cum se vor termina, deja nu mai înțeleg nimic. La fel ca și Tom al meu: acum muncește săracul, transpiră și se străduiește să și execute cât mai bine sarcinile, dar habar n-are că peste zece minute voi veni și-l voi vârî în cală împreună cu toată compania lui, iar munca lui va fi în zadar; el însuși va fi de prisos…

Komov îmi întinse confirmarea. Am cifrat textul, l-am trimis și tocmai voiam să mă mut la tabloul meu, când am auzit deodată cum ne cheamă baza.

— ER-2? întrebă liniștit o voce. Vă vorbește Sidorov.

— ER-2, vă ascultăm! Am răspuns imediat. Aici ciberneticianul Popov. Cu cine doriți, Mihail Albertovici?

— Cu Komov, te rog.

Komov deja stătea în fotoliul vecin.

— Te ascult, Athos, spuse el.

— Ce s-a întâmplat la voi? întrebă Sidorov.

— Aborigeni, răspunse Komov, zăbovind puțin.

— Dacă se poate, mai detaliat.

— Mai întâi de toate, aș vrea să ai în vedere, că nu știu și nici nu înțeleg cum a aflat Garbovski de aborigeni. Noi înșine am început să pricepem ceva abia de vreo două ore. Îți pregătisem o informare și chiar începusem s-o codific, dar lucrurile s-au încurcat în așa hal, încât sunt nevoit să apelez la răbdarea ta încă un timp. Bătrânul Bader mi-a stârnit o bănuială… Într-un cuvânt, mai ai răbdare, te rog.

— E clar, spuse Sidorov. Dar existența aborigenilor e sigură?

— Absolută.

Sidorov suspină.

— Bine. Ce să facem… O luăm de la început.

— Îmi pare extrem de rău că s-a întâmplat așa, rosti Komov. Pe cuvânt de onoare că-mi pare rău.

— Nu-i nimic, trece și asta. Tăcu o vreme. Ce ai de gând să faci în continuare? Aștepți comisia?

— Nu. Încep chiar de azi. Ah… Și mai am o rugăminte. Lasă-mi la dispoziție ER-2, cu tot echipajul.

— Bineînțeles, spuse Sidorov. În fine, nu te mai reține. Dacă ai nevoie de ceva…

— Mulțumesc, Athos. Și nu mai fi supărat, o să se aranjeze totul.

— Să sperăm.

Și-au luat rămas bun. Komov își ronțăi unghia de la degetul mare, se uita la mine cu o nervozitate de neînțeles și începu din nou să umble de colo colo prin camera de comandă. În sfârșit, ghicisem ce se întâmplase. Komov și Sidorov erau prieteni vechi, învățaseră împreună, lucraseră împreună, dar în timp ce Komov avea noroc în toate, pe Sidorov toată lumea îl poreclise Athos ghinionistul. Nu știu cum de se nimerise tocmai așa. În orice caz, Komov ar trebui să fie foarte jenat; și colac peste pupăză, radiograma lui Garbovski. Toate se potriviseră în așa fel, ca și cum Komov informase direct Centrul, ocolindu-l pe Sidorov…

M-am strecurat încetișor spre panoul meu de comandă și am oprit ciberii. Komov se așezase deja la masă și își rodea unghia, holbându-se la foile aruncate pe masă. I-am cerut permisiunea să ies.

— De ce? Sări el, revenindu-și imediat. Ah… Ciber-sistemul… Te rog, te rog… Dar cum termini, te întorci imediat.

Mi-am băgat băieții în cală, i-am dezactivat și i-am fixat în eventualitatea unui start neprevăzut. Am zăbovit lângă hublou, privind șantierul pustiu, pereții albi, neterminați, ai stației meteo, aisbergul ireal și indiferent… Planeta mi se

părea acum altfel. Se schimbase ceva. Apăruse un oarecare sens în această ceață, în aceste tufișuri pitice și în lanțurile munților stâncoși acoperiți cu pete vinețiii de zăpadă. Desigur, rămăsese liniștea, dar nu și pustiul, iar asta era bine.

M-am întors la navă. I-am aruncat o privire lui Vandehuze, care cotrobăia supărat în filmotecă. Eram tare surescitat și atunci m-am dus la Maika să mă consolez. Maika întinsese în toată cabina o hartă uriașă, se culcase pe ea și o cerceta cu lupa. Nici măcar nu întoarse capul.

— Nu reușesc să mă lămuresc, se înfurie ea. N-au unde să locuiască. Am cercetat toate punctele cât de cât locuibile. Doar nu se bălăcesc în mlaștină…!

— Și de ce nu în mlaștină?

Maika se așeză turcește și mă privi prin lupă.

— Un umanoid nu poate trăi într-o mlaștină.

— De ce? Am contrazis-o. La noi, pe Pământ, au fost cândva niște triburi ce locuiau chiar pe lacuri, în locuințe lacustre…

— Măcar de-ar fi o singură locuință lacustră în mlaștini…

— Dar dacă trăiesc în apă, ca păianjenii de apă… Într-un balon de aer?

Maika rămase îngândurată.

— Nu, spuse cu părere de rău. Ar fi fost murdari, ar fi lăsat mizerie în navă…

— Dar dacă au pe piele un strat impermeabil?… Care să respingă apa și noroiul… Ai văzut cum lucea? Și unde a fugit de noi?… Și prin ce metode de mișcare…

Discuția se lega. Sub avalanșa ipotezelor mele, Maika trebui să admită că, teoretic, nimic nu-i împiedica pe aborigeni să trăiască în bule de aer, deși tot mai bună părea ipoteza lui Komov: aborigenii, oameni ai cavernelor. Dacă ai fi văzut ce canioane sunt acolo, spunea ea. Acolo ar fi fost bine să ne cățărăm acum…

Începu să-mi arate pe hartă. Locurile erau mizerabile: întâi o coamă deluroasă năpădită de pomi pitici, apoi o regiune submontană, stâncoasă, brăzdată de hăuri fără fund și, în sfârșit, creasta sălbatică și crudă, acoperită de gheața veșnică. Dincolo de creastă se „revărsa” un platou pietros nemărginit,

dezolant, lipsit total de viață, străbătut de-a lungul și de-a latul de canioane adânci: o lume înghețată bocnă, friguroasă, imperiul răzvrătit al mineralelor. Doar la gândul că se poate trăi aici, că trebuie să umbli desculț prin acest pietriș și mi se făcu pielea ca de găină.

— Nu-i nimic înfricoșător, mă încurajă Maika. Pot să-ți arăt fotografiile în infraroșu ale acestui loc. Sub podiș sunt largi zone de căldură subterană, așa că dacă indigenii ar trăi în peșteri numai de frig n-ar suferi.

M-am înfipt în ea:

— Dar ce mănâncă?

— Dacă există oameni ai cavernelor, îmi răspunse Maika, există și animale ce trăiesc în peșteri; mai pune la socoteală ciupercile, mușchii și poate chiar o vegetație ce realizează fotosinteza în infraroșu.

Mi-am imaginat această viață, o parodie jalnică la ceea ce considerăm noi existență. Mi-am închipuit această luptă pentru supraviețuire ca pe o strădanie tenace, dar atonică și de o îngrozitoare monotonie, și atunci mi se făcu tare milă de aborigeni. Mi-am exprimat imediat părerea că îngrijirea și protejarea rasei indigene sunt sarcini nobile și de mare gratitudine. Maika mă contrazise, amintindu-mi că pantienii sunt oricum condamnați la moarte, pur și simplu ar dispărea dacă n-am interveni, pe când în cazul aborigenilor nu știm nimic. Poate că nici n-au nevoie de ajutorul nostru, dezvoltându-se și fără intervenția noastră.

Vechea noastră dispută. Eu cred că omenirea este capabilă să precizeze care dintre stadiile dezvoltării unei societăți poate indica din punct de vedere istoric o evoluție promițătoare și care nu. Maika se îndoiește de asta, susținând că avem prea puține cunoștințe pentru a emite astfel de aprecieri. Am intrat în contact cu douăsprezece rase raționale, dintre care trei nu sunt umanoide. În ce fel de relații suntem cu acești neumanoizi, probabil că nici Garbovski nu poate să spună: am realizat sau nu contactul și, dacă da, atunci cum e, de comun acord sau făcut cu forța? Dar dacă nu ne percep ca pe niște frați de rațiune, ci ca pe fenomene rare ale naturii,

asemănătoare unor meteoriți neobișnuiți? Cu umanoizii, lucrurile sunt mai limpezi: dintre nouă rase umanoide, doar trei au fost de acord să statornicească relații cu noi, iar din acestea, numai leonidienii ne comunică cu dragă inimă informațiile lor, fără să le accepte însă pe ale noastre, cele pământene, respingându-le politicos și ferm. Un lucru pare evident: mecanismele cvasiorganice sunt mult mai raționale și economice decât animalele domestice, dar leonidienii refuză utilizarea acestor bio-mecanisme. De ce? Am discutat un timp în contradictoriu, ne-am încurcat și fără să ne dăm seama ne-am inversat punctele de vedere (de altfel, în discuțiile cu Maika mereu se întâmplă așa). În fine, Maika abandonă, stabilind că toate astea nu-s decât baliverne.

— Lucrurile nu sunt chiar atât de simple, înțelegi tu oare care-i sarcina principală a oricărui contact? întrebă ea. Pricepi oare de ce omenirea, deja de două sute de ani, tot mai aleargă după contacte extraterestre, bucurându-se când acestea-i reușesc și întristându-se când eșuează?

Bineînțeles că știam.

— Studiul rațiunii, am răspuns. Cercetarea celui mai perfecționat produs al dezvoltării naturii.

— Destul de corect, totuși nu-i decât un răspuns fără acoperire, pentru că de fapt ce ne interesează pe noi nu este problema rațiunii în general, ci problema rațiunii umane, mai bine zis ne preocupăm, înainte de toate, de noi înșine. Încercăm să înțelegem, de peste cincizeci de mii de ani de istorie, cine suntem noi, oamenii, dar nu vom putea rezolva niciodată această problemă, atâta timp cât ne vom privi dinăuntru, tot așa cum nu este posibil să te ridici în aer trăgându-te de păr. Dacă am putea să ne privim din afară, cu ochi străini, complet străini…

— Și, practic, la ce ne folosește asta? M-am înfuriat.

— Ne va folosi pentru că omenirea va deveni galactică. Uite, cum îți imaginezi omenirea peste o sută de ani?

— Cum mi-o imaginez? Am ridicat din umeri. Păi așa, ca tine… Sfârșitul revoluției biologice, învingerea barierelor galactice, ieșirea în lumea zero…, răspândirea uriașă a

contactelor vizuale, realizarea P-abstracțiilor…

— Nu te-am întrebat cum îți închipui realizările omenirii peste o sută de ani. Te-am întrebat cum îți imaginezi însăși omenirea peste o sută de ani?

Am clipit nedumerit din ochi. Nu simțeam diferența. Maika mă privi victorioasă.

— Ai auzit de teoriile lui Komov? Progresul vertical ș.a.m.d.

— Progresul vertical? Parcă parcă îmi aminteam ceva. Ia stai… Nu cumva, Borovik, Mikava… Așa-i?

Ea începu să cotrobăie în birou.

— Vezi, pe atunci dansai la bar cu Tanecica ta, în timp ce Komov îi adunase pe băieți în bibliotecă… Poftim! Îmi întinse cristalofonul. Ascultă!

Indispus, mi-am pus cristalofonul și am început să ascult. Înregistrarea începea cu o jumătate de cuvânt și era asemănătoare lecțiilor pe care le preda Komov. Acesta vorbea calm, simplu, extrem de accesibil, coborându-se probabil la nivelul auditorului. Dădea o mulțime de exemple, ironiza. În linii mari, lucrurile se prezentau cam așa.

Omul pământean își execută toate sarcinile puse în fața lui de el însuși și se transformă într-un om galactic. O sută de mii de ani, omenirea s-a târât prin peșteri înguste, prin avalanșe, mărăcini, a nimerit în fundături, dar întotdeauna a zărit înainte o albăstreală, o luminiță, un scop, până când iată că am ieșit din canioane, direct sub cerul albastru, revărsându-ne în vale. Locul este imens, suficient pentru revărsare. Observăm că e o vale, iar deasupra ei cerul nemărginit. O nouă dimensiune. Valea e minunată. Timp berechet să te ocupi liniștit de formularea regulilor abstracte. Se pare însă că nici o putere nu ne va mai putea urni spre înălțimi, într-o nouă dimensiune… Omul galactic nu este un simplu pământean ce trăiește în spații galactice guvernat de legi pământești. Reprezintă ceva mult mai măreț. Alte legi existențiale, alte scopuri de viețuire. Nu cunoaștem însă nici legile, nici scopurile. De fapt, e vorba de o formulare a idealului omului galactic. Țelul pământenilor s-a închegat de a lungul mileniilor, beneficiind de experiențele anterioare și de studiul

celor mai diferite forme de viață de pe planeta noastră. Idealul omului galactic trebuie probabil stabilit pe baza analizei formelor galactice de viață, folosind istoriile diferitelor rațiuni ale Galaxiei. Deocamdată nu știm nici măcar cum să ne apropiem de această problemă, deși va trebui s-o rezolvăm, și nu oricum, ci în așa fel încât să minimalizăm numărul greșelilor și jertfelor posibile. Omenirea nu-și va pune niciodată în față sarcini pe care încă nu e gata să le rezolve. Toate astea sunt foarte adevărate, dar extrem de chinuitoare…

Înregistrarea se încheia tot cu jumătate de cuvânt.

La drept vorbind, nu prea am înțeles totul. Ce au de-a face toate astea cu idealul galactic? Nu cred că oamenii cosmici se vor transforma vreodată în oameni galactici. Aș fi spus că, din contră, oamenii vor aduce Pământul în Cosmos: confortul pământean, morala și normele pământene. Ca să fiu sincer, pentru mine, ba chiar și pentru toți cunoscuții mei, idealul viitorului rămâne tot planeta noastră micuță, extinsă până la limitele de neimaginat ale Metagalaxiei, apoi, cine știe, poate chiar în afara acestor limite. Cu aproximație, cam tot așa începusem să-i explic Maikăi părerile mele, dar imediat am observat că în cabină se afla, probabil, de mai multă vreme, Vandehuze. Stătea sprijinit de perete, mângâindu-și perciunii săi de râs și privindu-ne cu o expresie meditativ absentă de cămilă. M-am ridicat și i-am împins un scaun.

— Mulțumesc, rosti Vandehuze, stau mai bine așa.

— Dumneavoastră ce părere aveți în privința asta? îl întrebă Maika cu un aer marțial.

— În ce privință?

— În chestiunea progresului vertical.

Vandehuze tăcu un timp, apoi rosti:

— Nu se știe cine a descoperit primul apa, dar în mod sigur nu peștii.

Noi am căzut pe gânduri, încordați. Maika se lumină dintr-o dată și, ridicând un deget, exclamă:

— Oho!

— Nu-i de la mine, se scuză Vandehuze cu părere de rău. E un vechi aforism. Mi-a plăcut mai de mult, dar încă n-am avut

prilejul să-l spun. Tăcu un minut, pe urmă spuse: În privința jurnalului de bord… Închipuiți-vă, a existat într-adevăr o astfel de regulă.

— Ce jurnal de bord? întrebă Maika. Ce legătură are cu jurnalul de bord?

— Komov m-a rugat să-i găsesc regula care legiferează distrugerea jurnalului de bord, explică trist Vandehuze.

— Și? Am întrebat noi într-un glas.

Vandehuze amuți din nou, apoi dădu scârbit din mână:

— Să-mi fie rușine. După cum s-a dovedit, există o astfel de regulă. Mai precis, a existat… În vechiul cod al „Instrucțiunilor". În cel nou nu mai este. De unde era să știu? Doar nu sunt istoric…

Rămase îngândurat mult timp. Maika se foi nerăbdătoare.

— Mda, se hotărî Vandehuze. Deci, în cazul unui accident pe o planetă necunoscută, populată de ființe raționale, umanoide sau neumanoide, aflată în stadiul unei civilizații clar orientate spre mecanizare, erai obligat să distrugi toate hărțile cosmografice și jurnalele de bord.

Mi-am încrucișat privirile cu Maika.

— Bietul comandant al „Pelicanului", continuă Vandehuze, se vede treaba că știa la perfecție vechile legi. Această regulă are, probabil, mai mult de două sute de ani, fiind înscrisă în cod încă de la începuturile zborului printre stele. Au născocit această regulă vrând să prevină totul. Dar poți oare preveni totul? Oftă. Bineînțeles, nu era imposibil să-ți imaginezi cauzele ștergerii jurnalului de bord. Iată, Komov a și ghicit… Știți cum a reacționat la comunicarea mea?

— Nu, m-am repezit eu. Cum?

— A dat din cap și și-a văzut de treburi, spuse Maika.

Vandehuze o privi admirativ.

— Întocmai! exclamă el. Chiar așa, a dat din cap și și-a văzut mai departe de treburi. În locul lui m-aș fi bucurat o zi întreagă că sunt atât de deștept…

— Totuși, ce se întâmplă? întrebă Maika. Deci, umanoizi neumanoizi, dar au ajuns la stadiul de civilizație mecanizată. Nu mai pricep nimic. Tu înțelegi ceva? Mă întrebă ea.

Mă amuza felul Maikăi de a anunța cu mândrie că nu înțelege nimic. Deseori fac și eu la fel.

— Au sosit în întâmpinarea „Pelicanului” călare pe biciclete, am răspuns.

Maika se precipită.

— Aici nu există civilizație mașinistă, mormăi ea. Și nici neumanoizi nu sunt…

Vocea lui Komov se auzi în interfon:

— Vandehuze, Glumova, Popov! Vă rog, pentru noi ordine, în sala comenzilor.

— Începe! sări Maika.

Am năvălit cu toții în sala comenzilor. Komov stătea lângă masă și introducea într-o teacă de plastic un transmițător portabil. Judecând după poziția întrerupătoarelor, transmițătorul era conectat la calculatorul navei. Fața lui Komov era neobișnuit de încordată, o expresie foarte umană, lipsită de acea concentrare de gheață care-ți strepezea dinții.

— Am de gând să ies, ne comunică el. Prima ședință de căutare. Iacov, rămâi șef. Principalul: asigurați o vizionare permanentă și funcționarea neîntreruptă a calculatorului de bord. Dacă apar băștinașii, mă anunțați imediat. Vă recomand efectuarea unei gărzi în trei schimburi la videoecrane. Maika, vă duceți chiar acum la ecrane. Stasi, acolo ai radiogramele mele. Transmiteți-le urgent. Cred că nu trebuie să vă explic de ce nimeni n-are voie să părăsească nava. Asta-i tot. Haideți la treabă.

M-am așezat lângă radioemițător și am început să lucrez. Komov și Vandehuze șușoteau în spatele meu. În partea opusă a cabinei, Maika regla videoecranele circulare. Mi-am aruncat privirile pe radiograme. Mda, cât timp pălăvrăgisem pe teme filosofice, Komov lucrase, nu glumă. Aproape toate radiogramele erau răspunsuri. Neavând ordine speciale, am stabilit singur ierarhia urgențelor.

ER-2, KOMOV – CĂTRE CENTRU, LUI GARBOVSKI. MULȚUMESC PENTRU AMABILA PROPUNERE, DAR SOCOTESC CĂ NU AM DREPTUL SĂ VĂ SMULG DE LA TREBURI MULT MAI IMPORTANTE, AM SĂ VĂ ȚIN LA

CURENT CU TOATE NOUTĂȚILE.

ER-2, KOMOV – CĂTRE CENTRU, LUI BADER. SUNT NEVOIT SĂ REFUZ POSTUL DE XENOLOG PRINCIPAL PENTRU PROIECTUL „ARCA-2”. ÎL RECOMAND PE AMIREGIBI.

ER-2, KOMOV – CĂTRE CENTRUL DE PRESĂ EUROPEAN, DOMBINI. SOCOTESC PREMATURĂ SOSIREA AICI A COMENTATORULUI DUMNEAVOASTRĂ ȘTIINȚIFIC. PENTRU INFORMĂRI, VĂ ROG ADRESAȚI-VĂ CENTRULUI, LA COMISIA CONTACTELOR.

Și așa mai departe, în același stil. Vreo cinci radiograme erau pentru Informatorul Central. Pe astea nu le-am înțeles.

Lucrul era în toi, când țârâi decodificatorul.

— De unde e? mă întrebă Komov, tocmai din celălalt capăt al cabinei. Stătea lângă Maika și privea în jur.

— CENTRU, SECȚIA ISTORICĂ…”, am citit.

— Uf, în sfârșit, răbufni Komov și se îndreptă spre mine.

— PROIECTUL „ARCA”, citeam eu. ER-2, INFORMAȚII PENTRU VANDEHUZE. KOMOV. NAVA GĂSITĂ DE DUMNEAVOASTRĂ, NR. DE ÎNREGISTRARE CUTARE, PENTRU SPAȚIUL COSMIC, EXPEDIȚIONARĂ, SERIA „PILGRIM”. ÎNSCRISĂ ÎN PORTUL DEIMOS, A LUAT STARTUL PE: DOI IANUARIE, ANUL DOUĂ SUTE TREIZECI ȘI UNU PENTRU CERCETARE LIBERĂ ÎN ZONA „C”. ULTIMELE SEMNALE AU FOST PRIMITE PE ȘASE MAI, ANUL DOUĂ SUTE TREIZECI ȘI PATRU, DIN REGIUNEA „UMBRA”. ECHIPAJUL: SEMIONOVA MARIA-LUIZA ȘI SEMIONOV ALEXANDR PAVLOVICI. DE LA DOUĂZECI ȘI UNU APRILIE, ANUL DOUĂ SUTE TREIZECI ȘI TREI, ÎNCĂ UN PASAGER: SEMIONOV PIERRE ALEXANDROVI CI. ARHIVA „PILGRIM”…

Mai era ceva scris acolo, dar Komov izbucni în râs în spatele meu. Mirat, m-am întors spre el. Komov râdea, Komov radia.

— Așa am și crezut! spuse triumfător, în timp ce noi îl priveam cu gurile căscate. Așa am și crezut! Ăsta-i un om! Înțelegeți, măi băieți? E un om!

OAMENI ȘI NEOAMENI

— Rămâneți la posturi! dădu vesel comanda Komov. Își luă

cutiile cu aparatură și dispăru.

M-am uitat la Maika. Stătea ca un stâlp în mijlocul cabinei, cu privirea întunecată, mișcându-și tăcută buzele. Se gândea.

L-am privit pe Vandehuze. Sprâncenele lui erau ridicate, perciunii i se zbârliseră și pentru prima oară îmi apăru în imaginație nu ca un mamifer, ci ca un drac de mare abia scos din apă. Pe video-ecran, Komov își căra aparatura, îndreptându-se vioi spre mlaștină, de-a curmezișul șantierului.

— Da, da, da! exclamă Maika. Deci, de aceea erau acolo jucării.

— De ce? se interesă vioi Vandehuze.

— Ca să se joace cu ele, explică Maika.

— Cine? întrebă Vandehuze. Komov?

— Nu. Semionov.

— Semionov? se miră Vandehuze. Hm… Și ce-i cu asta?

— Semionov jr., am izbucnit. Noul pasager. Copilul.

— Ce copil?

— Copilul Semionovilor, interveni Maika. Înțelegi acum rostul acelui mecanism de cusut? Tot felul de șepcuțe, bluzițe, scutece…

— Scutece! rămase perplex Vandehuze. Deci li se născuse un copil! Da, da, da! Mă miram eu, de unde mai pescuiseră încă un pasager, ba chiar purtând același nume! Nici măcar nu mi-a trecut prin cap… Da, sigur că da!

Se auzi apelul radiostației. Am răspuns automat. Era Vadik. Vorbea repezit și în șoaptă, se vede treaba că-i era frică să nu fie interceptat.

— Ce-i pe la voi, Stasi? Da' mai repede, că plecăm acum…

— Așa ceva nu se poate povesti repede, m-am supărat eu.

— Hai mă, doar în două cuvinte. S-a găsit cumva nava „Pelerinilor”?

— Ce pelerini?

— Păi, ăștia… pe care-i caută Garbovski.

— Și cine i-a găsit?

— Voi i-ați găsit! Sau nu-i așa? Vocea i se schimbă brusc. Verific reglajul, spuse sever. Am întrerupt contactul.

— Ce-au găsit acolo? deveni curios Vandehuze. Ce navă?

Am dat din mână.

— Eh, mureau de curiozitate… Așadar, s-a născut în aprilie, anul treizeci și trei și au răspuns ultima dată în mai, treizeci și patru. Iacov, cât de des trebuiau să ia legătura?

— O dată pe lună, răspunse Vandehuze. Dacă nava este în cercetare liberă…

— O secundă, am spus. Mai, iunie…

— Treisprezece luni, comunică sec Maika.

N-am crezut-o și am numărat singur.

— Mda, am aprobat.

— Incredibil, nu-i așa?

— În fond, ce-i atât de incredibil? întrebă precaut Vandehuze.

— În ziua accidentului, începu Maika, copilul avea un an și o lună. Cum de-a supraviețuit?

— Aborigenii, am explicat. Semionov a șters în întregime jurnalul de bord. Înseamnă că a văzut pe cineva… Și Komov nu trebuia să latre la mine! Plânsetul copilului nu era o halucinație de-a mea. Ce, n-am mai auzit cum plâng țâncii?… Au înregistrat totul, iar când a crescut, l-au pus să asculte…

— Dar ca să înregistrezi, trebuie să posezi o oarecare tehnică, remarcă malițioasă Maika.

— Chiar dacă nu au făcut înregistrări, tot au ținut minte. Asta n-are importanță.

— Aha, interveni Vandehuze. Comandantul a văzut umanoizi sau neumanoizi aflați în stadiu de civilizație mecanizată și a șters jurnalul de bord conform vechilor instrucțiuni.

— Parcă totuși n-ar semăna cu o civilizație mecanizată, se băgă Maika.

— Atunci, nu sunt umanoizi… Brusc, mă fulgeră o idee. Băieți, am sărit eu, dacă aici trăiesc neumanoizi, atunci avem un caz că nici eu nu știu ce să mai zic… Un om intermediar, înțelegeți? Și om și neom, și umanoid și neumanoid! N-a mai existat încă așa ceva și cred că nimeni nici măcar n-ar îndrăzni să viseze la asta!

Eram extaziat. Maika la fel. Perspectivele mă amenințau; neclare, încețoșate, dar orbitoare, în lumini spectrale. Nu

numai că devenea posibil, pentru prima dată în istorie, un contact total cu neumanoizii, dar pământenii mai primeau în plus și o oglindă unicat ce deschidea în fața omenirii intrarea într-o lume complet inaccesibilă cândva, o lume inimaginabilă, cu o psihologie total diferită. Și astfel, teoriile neclare ale lui Komov în privința progresului vertical căpătau în sfârșit un fundament experimental…

— Dar de ce și-au bătut capul neumanoizii cu un pui de om? întrebă gânditor Vandehuze. La ce le-au trebuit și ce-au înțeles din toate astea?

Perspectivele păliră un pic, dar Maika răspunse imediat provocatoare:

— Pe Pământ sunt cunoscute cazuri de neumanoizi care au crescut copii.

— Dar aici suntem pe Pământ? se bosumflă Vandehuze.

Avea și el dreptate. Toți neumanoizii raționali cunoscuți până în prezent se țineau mult mai departe de om, chiar decât, să zicem, lupii sau caracatițele. Dacă până și un specialist notoriu, precum Krüger, susține că limacșii raționali de pe Garrota îl privesc pe om, cu toată tehnica lui, nu ca pe un fenomen al lumii reale, ci ca pe o născocire bizară a imaginației lor…

— Și totuși, a supraviețuit și a crescut! protestă Maika.

Avea și ea dreptate.

În general sunt un sceptic. Nu-mi place să mă cufund în prea multe fantezii, ca Maika, de exemplu. Dar aici n-aveam încotro. Un copil de un an, într-un pustiu de gheață. Singur. Este evident că n-ar fi supraviețuit singur. Pe de altă parte, jurnalul de bord șters. Ce se poate presupune? Că niște umanoizi extratereștri s-au aflat întâmplător prin apropiere, că l-au hrănit, apoi și-au luat zborul… Ce prostie…

O clipă mi s-a părut că totul se prăbușește. Veșnic născocește ceva Maika asta. Mi-a trecut însă imediat prin cap:

— Dar cum a intrat în navă? Cum le ordonă ciberilor mei? Nu, băieți, ori ne-am întâlnit cu o replică exactă, dar absolut exactă, a omenirii, ori este vorba de un Mowgli cosmic. Nici eu nu mai știu ce-i plauzibil.

— Nici eu nu știu, spuse Maika.

— Nici eu, admise Vandehuze.

Din difuzor se făcu auzită vocea lui Komov.

— Atenție, cei de la bord! Am ieșit pe poziție. Uitați-vă cu atenție în jur. De aici se vede prea puțin. Au fost radiograme?

M-am uitat la nișa de primire.

— Un pachet întreg.

— Un pachet întreg, transmise Vandehuze prin microfon.

— Stasi, ai transmis radiogramele mele?

— Păi… Nu încă pe toate, am răspuns și m-am grăbit să mă așez lângă radioemițător.

— Nu încă pe toate, comunică Vandehuze.

— Ce-i porcăria asta la navă? se înfurie Komov. Gata cu filosofările și la lucru! Maia, urmărește ecranul. Uită de toate și privește doar ecranele. Popov, peste zece minute vreau ca ultima mea radiogramă să fie deja în eter. Iacov, spune-mi ce-a mai sosit pe numele meu…

Când am terminat transmisiile și m-am uitat în jur, toți erau absorbiți de sarcinile lor. Maika stătea lângă panoul de observare. Pe ecranul panoramic se zărea Komov, o siluetă măruntă lângă mal. Ceața se unduia deasupra mlaștinii și nimic altceva nu se mai mișca în cele trei sute șaizeci de grade ale imaginii pe o rază de șapte kilometri în jurul navei. Komov era cu spatele la noi: se aștepta probabil ca Mowgli al nostru să apară din mlaștină. Maika cerceta împrejurimile, mișcându-și încet capul dintr-o parte în alta și mărind din când în când imaginea la maximum, când ceva i se părea suspect. Apăreau atunci pe ecranele mici ale monitoarelor ori un tufiș aplecat, ori umbra vineție a unei dune pe nisipul sclipitor, ori vreo pată nedefinită în mărăcinișul rar al pomilor pitici.

Vandehuze repeta monoton în microfon: „variantele psihotronice, două puncte, șaisprezece en bară, treizeci și doi zeta sau șaisprezece em… Mamă… Bară, treizeci și unu epsilon…” „Destul, spunea Komov. Următoarea…” „Pământul, Londra, Cartwright, stimate Ghenadi, îndrăznesc încă o dată să vă amintesc de referințele promise…” „Destul. Următoarea…” „Centrul de presă…” „Destul. Mai departe…

Iacov, citește-le numai pe cele de la Centru sau de la bază”. Pauză. Vandehuze alegea cartelele. „Centru, Bader, aparatura zero cerută va fi transportată la bază, trimiteți considerentele dumneavoastră pe următoarele puncte: una din zonele posibile existenței băștinașilor…” „Destul. Mai departe.”

Aici mă chemă baza. Sidorov îl voia pe Komov.

— Komov a început contactul, Mihail Albertovici, m-am simțit eu cam vinovat.

— A început contactul?

— Propriu zis, nu. Așteptăm.

Sidorov tuși.

— Bine, am să revin mai târziu. Nu era ceva urgent. Tăcu. Aveți emoții?

Mi-am examinat sentimentele.

— Nu chiar emoții… E un pic cam straniu. Parcă-i un vis. Ca-ntr-o poveste.

Sidorov suspină.

— Nu vă mai deranjez. Vă doresc succes.

I-am mulțumit. Pe urmă mi-am sprijinit cotul de panou și, punându-mi bărbia în palmă, mi-am examinat din nou sentimentele. Da, era ceva straniu. Om-neom. Probabil că într-adevăr nu se poate numi om. Copilul crescut de lupi va fi lup. Crescut de urși – urs. Dar dacă ar fi fost crescut de o caracatiță? Dacă nu l-ar fi mâncat, ci l-ar fi îngrijit?… Hm, nu-i același lucru. Nici lupul, nici ursul, nici caracatița n-au rațiune. În orice caz, nu posedă ceea ce xenologii definesc rațiune. Dar dacă Mowgli al nostru ar fi fost educat de ființe raționale, care în același timp sunt într-un anume sens caracatițe?… Poate chiar și mai străini nouă decât caracatițele… Doar ei l-au învățat să se apere cu ajutorul fantomelor, numai ei l-au învățat mimetismul, deși în organismul omenesc nu există nimic care să creeze astfel de lucruri. Deci înseamnă că folosește un mecanism artificial. Ia stai, la ce-i folosește mimetismul? De cine e învățat să se apere? Planeta e doar pustie! Înseamnă că nu e pustie.

Mi-am imaginat peșteri imense, inundate de-o lumină vineție, ireală, hăuri sinistre din care pândeau pericole

mortale și un băiețel ce se furișa de-a lungul pereților cleioși, gata să dispară în orice moment și să se topească în lumina incertă, lăsând dușmanului numai umbra sa unduitoare, difuză. Sărmanul băiat. Trebuie imediat scos de aici… Stop, stop, stop! Ce prostii mai sunt și astea? Nu există așa ceva. Oare nu este posibil ca o formă complexă de viață, rațională și extrem de experimentată, să fie înconjurată și de forme mai simple și stupide de viață? Câte specii am găsit noi aici? Unsprezece sau douăsprezece și asta cuprinzând toată gama, de la virus la băiețel. Nu, așa nu se mai poate. Ceva nu se potrivește, în sfârșit, poate vom afla în curând. Băiatul ne va povesti totul. Dar dacă n-o va face? Multe au mai povestit oamenilor copiii lup despre lup?! ce speră Komov? mă cuprinse o dorință nestăvilită de a-l întreba pe Komov ce speră. Vandehuze, terminând de citit ultima radiogramă, se întinse în fotoliu, își puse mâinile la ceafă și rosti îngândurat:

— Și doar îi cunoșteam pe Semionovi… Niște oameni foarte drăguți, dar în același timp foarte ciudați. Romantici ai trecutului. Bineînțeles, Șura știa toate legile străvechi, veșnic le cita, chiar dacă nouă ni se păreau caraghioase și absurde. El le găsea adorabile… Catastrofe, agonii, monștri înfricoșători ce se năpustesc în navă… Distrugerea jurnalului de bord, ștergerea urmelor proprii prin peregrinările cosmice, urme care ar duce inevitabil la descoperirea Pământului… Da, îi seamănă foarte mult. Vandehuze amuți. De altfel, nu-mi închipuiam că cei ce-și doresc singurătatea pot fi atât de mulți. Totuși, singurătatea nu e un lucru atât de rău, ce ziceți?

— Nu-i de mine, aruncă scurt Maika, fără să-și desprindă privirile de pe ecran.

— Fiindcă ești tânără, o contrazise Vandehuze. Când Șura Semionov era de vârsta ta îi plăcea și lui să aibă cât mai mulți prieteni cu care să lucreze împreună. Se simțea bine în companiile mari, unde provoca ușor dueluri cerebrale și unde putea să se afle mereu într-o încordare veselă. Tot timpul organiza întreceri, indiferent de ce natură: sărituri cu aripi, număr de bancuri spuse într-o unitate oarecare de timp, cunoștințe generale, tot felul de tabele… În toate. Iar puținul

timp liber rămas și-l petrecea cântând compoziții proprii la necofon, cât îl țineau puterile… Vandehuze suspină. Dar toate astea dispar de obicei o dată cu apariția unei dragoste adevărate… Despre asta însă nu știu mai nimic, decât că din anul douăzeci Șurik și Mary au plecat în grupa cercetărilor libere. De atunci, practic nu i-am mai văzut niciodată. Odată am vorbit cu el prin videofon… Eram la dispecerat, iar Șura îmi cerea aprobarea pentru plecarea de pe Pandora. Vandehuze oftă din nou. Și când te gândești că tatăl lui Șura, Pavel Alexandrovici, mai trăiește și astăzi. Va trebui să trec neapărat pe la el, când ne întoarcem… Tăcu un moment. Întotdeauna am fost împotriva cercetărilor libere. Arhaisme. Umbli de unul singur prin Cosmos, pericolul e mare, rezultatele științifice sunt mizerabile, câteodată chiar induc în eroare… Vă mai amintiți ce s-a întâmplat cu Kammerer? toți susțin că s-a încheiat cucerirea Cosmosului. Chipurile, ne simțim ca acasă în Cosmos. Baliverne. Cosmosul rămâne Cosmos, iar omul va rămâne întotdeauna doar un om. Va fi tot mai experimentat, dar toate experiențele luate la un loc nu-l vor ajuta să se simtă în cosmos ca acasă… După mine, Șurik și Mary n-au găsit nimic în Cosmos, ceva care măcar să poată fi povestit la masă.

— În schimb, au fost fericiți, protestă Maika fără să-și întoarcă privirea.

— De ce crezi asta?

— Altfel s-ar fi întors! La ce bun să mai cauți ceva, când ești fericit? maika îl privi încruntată pe Vandehuze. În general, mai merită să cauți altceva decât fericirea?

— Poate că și eu ți-aș fi răspuns că cei fericiți nu mai caută nimic, spuse Vandehuze, dar cred că nu sunt destul de pregătit pentru o astfel de discuție spinoasă, ba chiar și tu, ce zici? Mai devreme sau mai târziu vom începe să generalizăm noțiunea de fericire la neumanoizi…

— Cei de la bord! se făcu auzit Komov. Fiți atenți!

— Asta am vrut să spun și eu, rosti Vandehuze și Maika se întoarse spre ecran.

Priveam ecranele toți trei. Soarele era chiar la apus, atârnat

deasupra crestelor, iar pe dealuri deja se întinseseră umbrele. Pista de aterizare strălucea, căciula de aburi a mlaștinii părea acum grea și imobilă, iar vârful ei străbătut de razele soarelui deveni de un violet strident. Totul împietrise în jur, chiar și Komov.

— E cinci, șopti Vandehuze. N-ar fi cazul să mâncăm? Ghenadi, când iei masa?

— N-am nevoie de nimic. Am luat cu mine ceva de-ale gurii. Ar fi bine să mâncați, mai târziu poate n-o să aveți timp.

M-am ridicat.

— Mă duc să pregătesc ceva. Vreo preferință? Și, dintr-o dată, Vandehuze exclamă:

— Îl văd!

— Unde? se năpusti Komov.

— Vine spre noi, pe malul dinspre aisberg. La vreo șaizeci de grade stânga, față de direcția navei.

— Aha, făcu Maika. Îl văd și eu! Într-adevăr, vine.

— Nu-l văd! spuse Komov, nerăbdător. Dați-mi coordonatele prin telemetru.

Vandehuze își îngropă fața în rama telemetrului și îi dictă coordonatele. Acum l-am văzut și eu: de-a lungul apei negre se târa încetișor, parcă în silă, o arătare verzuie și ciudat de strâmbă.

— Nu, tot nu-l zăresc, se înciudă Komov. Povestiți-mi.

— Deci, așa… Începu Vandehuze și tuși. Merge încet, se uită la noi… Cară un braț de nuiele… S-a oprit, a scormonit nisipul cu piciorul… Brr, în frigul ăsta și gol… Merge mai departe… Se uită înspre tine, Ghenadi… Ce curios, anatomia lor e mai degrabă neumană… Iar s-a oprit și privește mereu în direcția ta. Chiar nu-l vezi, Ghenadi? E chiar direct pe travers, fiind acum mai aproape de tine, decât de noi…

Pierre Alexandrovici Semionov, Mowgli-ul nostru cosmic, continua să se apropie. Când mai rămăseseră vreo două sute de metri până la el, Maika mări într-atât imaginea pe monitor, încât îi vedeam chiar și genele. Soarele se strecură între două creste muntoase, lumina izbucni din nou și umbre lungi invadară plaja.

Era un copil, de vreo doisprezece ani, un adolescent stângaci, ciolănos, cu picioare lungi, cu umerii și coatele ascuțite – și cam la atât se limita asemănarea cu un băiețel obișnuit. În schimb, fața nu mai era de băiețandru, ci avea trăsături mature, dar complet nemișcate, împietrite, înghețate ca la o mască. Numai ochii îi erau vii, mari și închiși la culoare. Arunca priviri cu coada ochiului când în stânga, când în dreapta, ca prin tăieturile unei măști. Urechile erau mari, clăpăuge, cea dreaptă vizibil mai mare decât stânga, iar dinspre urechea stângă se întindea pe toată lungimea gâtului, până la claviculă, o cicatrice întunecată, inegală, aspră, o rană vindecată urât. Părul roșcat și zbârlit îi cădea în dezordine pe frunte și umeri, iar de pe creștetul capului se ridica un ciuf ca o creastă de cocoș. O față neplăcută, sinistră, și-n plus de o culoare albastră verzuie, morbidă, ce lucea ca unsă cu grăsime, ca de altfel tot corpul. Era gol-goluț, iar când se apropie mai mult de navă și aruncă pe nisip mănunchiul de nuiele, se văzu clar cât e de vânos, lipsit de urmele previzibile ale înduioșătoarei neputințe copilărești; ciolănos, dar nu slab, surprinzător de vânos, semn al maturității, fără a fi musculos precum atleții, ci numai bine legat. Deveniră vizibile și niște cicatrice îngrozitoare, de parcă trupul i-ar fi fost cândva sfâșiat: o cicatrice adâncă în partea stângă, de-a curmezișul coastelor până la coapsă, ce-l făcea atât de strâmb; încă o cicatrice pe piciorul drept și o adâncitură pronunțată în mijlocul pieptului. Mda, se vede treaba că nu i-a fost prea ușor. Planeta mușcase și mestecase conștiincioasă din puiul de om, modificându-l conform parametrilor ei.

Se găsea acum la vreo douăzeci de pași de marginea spațiului mort. Brațul de nuiele zăcea la picioarele lui, iar el stătea cu mâinile lăsate pe lângă corp, uitându-se spre navă; desigur, n-avea cum să observe obiectivele, dar parcă ne privea drept în ochi. Și poziția lui era neomenească. Nu știu cum să explic asta mai bine. Pur și simplu, oamenii nu stau în astfel de poziții. Niciodată nu stau așa. Nici când se odihnesc, nici când așteaptă, nici când sunt încordați. Piciorul stâng era pus puțin înapoi și îndoit ușor din genunchi, iar toată

greutatea corpului se sprijinea chiar în el. Umărul stâng era scos înainte: ca un om care se pregătește să arunce un disc. Nu poți rămâne însă mult timp așa, nu e nici comod, nici frumos, dar iată că puștiul stătea așa de câteva minute, apoi se așeză brusc pe vine. De fapt, nu era întocmai exact: se lăsă pe piciorul stâng, iar dreptul îl întinse înainte fără să-l îndoaie. Era obositor chiar și să-l privești, mai ales când începu să scotocească prin nuiele, ajutându-se și cu piciorul drept. Pe urmă își ridică fața spre noi, întinse mâinile ținând în fiecare pumn câte o nuia și se porni să facă ceva ce nici nu mă încumet să descriu.

Pot să spun numai că fața lui se învioră brusc, dar nu la modul obișnuit, pur și simplu explodă în grimase. Nu știu câți mușchi faciali are omul, dar cei ai puștiului intrară toți în acțiune, fiecare independent și încontinuu, în mișcări extraordinar de complexe. Nu pot să compar cu nimic. Poate doar cu freamătul suprafeței unui lac în lumina soarelui, numai că, în timp ce goana încrețiturilor pe apă este haotică și monotonă, uniformă în haosul ei, aici aveam de-a face cu artificii de mișcări în care se întrezărea un oarecare ritm impus conștient. Nu era nici convulsie bolnăvicioasă, nici agonie, nici panică. Ca să zic așa, era un dans al mușchilor ce începuse cu fața, iar acum îi cuprinsese umerii, pieptul, începură să cânte și mâinile, în timp ce nuielele uscate tremurau strânse în menghina pumnilor și porniră să se încrucișeze, să se împletească și să se lupte, iscând astfel foșnete, răpăituri de tobe, țârâituri, ca și cum sub navă apăruse pe neașteptate un câmp întreg de greieri. Totul nu dură mai mult de un minut, dar deja vederea mi se tulbură, iar urechile mi se înfundară. Apoi mișcările încetiniră. Cântecul și dansul se prelinseră din nuiele în mâini, din mâini spre umeri, apoi spre față și totul se termină. Din nou ne privea masca imobilă. Puștiul se ridică ușor, păși peste grămada de nuiele și intră în spațiul mort.

— De ce tăceți? tot repeta Komov. Iacov! Iacov! Hei, mă auziți? De ce tăceți?

Mi-am revenit și am început să-l caut cu privirile pe Komov.

Xenopsihologul stătea încordat, cu fața spre navă și o umbră lungă se întindea pe nisip la picioarele lui. Vandehuze tuși și rosti:

— Te aud.

— Ce s-a întâmplat?

— Nu mă încumet să povestesc. Poate voi, băieți?

— Vorbea! izbucni Maika cu o voce gâtuită. Vă spun eu că vorbea…!

— Auziți, m-am băgat eu, nu cumva s-a îndreptat spre intrare?

— Tot ce-i posibil, admise Vandehuze. Ghenadi, piciul a intrat în spațiul mort. Cred că s-a dus spre intrare…

— Supravegheați hubloul, comandă repede Komov. Dacă intră, îmi comunicați imediat, iar voi vă încuiați în sala comenzilor… Tăcu câteva clipe. Vă aștept peste o oră, spuse el cu o nouă intonație și intensitate, de parcă n-ar mai fi vorbit în microfon. Își recăpătase obișnuitul său ton liniștit, de muncă. Vă ajunge o oră?

— N-am înțeles, spuse Vandehuze.

— Încuiați-vă! urlă Komov nervos, direct în microfon. Ce nu înțelegeți? Vă încuiați, dacă intră în navă!

— Am înțeles asta, răspunse Vandehuze, dar unde să te așteptăm peste o oră?

Se așternu tăcerea.

— Vă aștept peste o oră, repetă calm Komov, uitând iarăși să mai vorbească în microfon. Vă ajunge o oră?

— Unde? întrebă Vandehuze. Unde să te așteptăm?

— Iacov, mă auzi? întrebă neliniștit Komov.

— Te aud perfect, ne privi dezorientat Vandehuze. Ai spus că ne aștepți peste o oră. Unde?

— N-am spus nimic…, începu Komov, dar îl întrerupse vocea lui Vandehuze, la fel de înfundată ca și când n-ar fi vorbit în microfon:

— Oare n-ar fi timpul să mâncăm? stasi s-o fi plictisit acolo, ce zici Maika?

Maika începu să chicotească nervos.

— Asta, numai el… Începu ea, înfigând degetul în ecran.

Doar el… Acolo…

— Ce se întâmplă, Iacov? urlă Komov.

O voce stranie, nici n-am înțeles bine a cui era, se porni:

— Te fac eu bine, bătrânelul meu, te pun eu pe picioare. Om te fac…

Maika, îngropându-și fața în palme, icnea din cauza râsului nervos, și-și strângea genunchii la bărbie.

— Nimic deosebit, Ghenadi, izbuti Vandehuze să rostească în timp ce-și ștergea cu batista fruntea transpirată. O mică neînțelegere. Clientul ne vorbește cu propriile noastre voci. Îl auzim prin acustica externă. O mică neînțelegere, Ghenadi.

— Îl vedeți?

— Nu… Ba, ia stai, uite-l că apare.

Băiatul stătea din nou lângă nuielele sale, acum în altă poziție, dar tot atât de incomodă. Pe urmă, gura i se întredeschise și se transformă într-un rânjet ce îi dezveli gingiile și dinții în partea stângă a gurii. Se auzi imediat și vocea Maikăi:

— La urma urmei, dac-aș avea și eu perciunii dumneavoastră, poate că priveam altfel viața…

— Acum vorbește cu vocea Maikăi, comunică imperturbabil Vandehuze. Iar acum se uită din nou în partea ta. Tot nu-l vezi? Komov tăcea. Băiatul rămase nemișcat, cu capul întors în direcția lui, complet nemișcat, ca o stană de piatră: o siluetă stranie în lumina crepusculară. Și am înțeles brusc că nu era în realitate el. Silueta se topea și-n curând se văzu prin ea marginea apei întunecate.

— În sfârșit, îl văd! spuse satisfăcut Komov. Stă cam la douăzeci de pași de navă, așa-i?

— Da, răspunse Vandehuze.

— Ba nu, l-am contrazis.

Vandehuze se uită mai atent.

— Da, cred că ai dreptate, mă aprobă. Probabil că e vorba de… Cum îi spui, Ghenadi? Fantomă?

— Stați! exclamă Komov. Acum îl văd cu adevărat. Vine spre mine.

— Nu îl vezi? mă întrebă Maika.

— Nu. E prea întuneric.

— Nu, nu pentru că e întuneric, mă contrazise ea.

Probabil că avea dreptate. Într-adevăr, soarele apusese și amurgul se întețise, totuși îi mai vedeam încă pe Komov și fantoma ce se destrăma, pista de aterizare și aisbergul din depărtare, pe băiat însă nu-l mai zăream.

Komov se așeză jos.

— Se apropie, spuse el cu jumătate de glas. Acum voi fi foarte ocupat. Să nu mă perturbați și continuați să supravegheați împrejurimile, dar fără nici un fel de localizatori, în general fără mijloace active. Încercați să vă limitați la infraoptică. Asta-i tot.

— Vânătoare bună, spuse Vandehuze în microfon și se ridică. Avea o înfățișare tare solemnă. Ne privi sever pe deasupra nasului și cu o mișcare lentă își ciufuli perciunii, după care declamă: „Turmele-s în grajduri/Liberi fi vom până-n zorii dimineții”.

Maika schiță un căscat prelung și întrebă:

— Mi-e somn sau e de la nervi?

— N-are importanță, acum o să ne putem odihni puțin, hotărî Vandehuze. Haideți să facem așa: Maika merge să se odihnească, eu rămân lângă ecran, iar Stasi va dormi lângă radioemițător. Peste patru ore îl trezesc. E-n regulă, Stasi?

Eram de acord, deși mă îndoiam că Komov va rezista atâta în ger. Maika, căscând încontinuu, acceptă și ea. Când plecă, i-am propus lui Vandehuze o cafea, dar mă refuză sub un pretext ridicol, probabil că voia să adorm. Atunci mi-am aranjat „colțișorul” lângă emițător, m-am uitat prin noile radiograme și, nedescoperind nimic urgent, i le-am pasat lui Vandehuze.

O vreme a tăcut. Nu-mi era somn deloc. Îmi storceam creierii căutând să-mi imaginez cam ce fel de educatori a avut Pierre Semionov. Un țânc crescut de lup va alerga în patru labe și va mârâi; cel crescut de urs va proceda la fel. De fapt, educația determină în întregime fiecare modus vivendi al oricărei ființe. Adică, nu chiar în totalitate, dar are rolul cel mai însemnat. De ce totuși Mowgli al nostru a rămas ca un om, în

poziție bipedă? Asta te pune pe gânduri. Merge în poziție verticală și își folosește activ mâinile; așa ceva nu e înnăscut, ci se educă. Poate vorbi. Desigur, nu înțelege ce spune, dar e clar că regiunea creierului ce îi guvernează vorbirea funcționează excepțional… Și a ținut minte totul, chiar de prima dată! Straniu, foarte straniu. Neumanoizii pe care-i cunosc n-ar fi capabili să-i dea puștiului o astfel de educație. Ar fi putut să-l hrănească și să-l domesticească; ar fi reușit să-l studieze în straniile lor laboratoare, asemănătoare unor modele gigantice de intestin aflat în plină activitate, dar să-l privească ca pe un om, să identifice în el omul și să păstreze această identitate în el, asta, imposibil… Poate că totuși sunt umanoizi.

— În orice caz, se porni brusc Vandehuze, sunt umani în cel mai larg sens imaginabil al cuvântului dacă au salvat piciul nostru și sunt geniali dacă au reușit să-l educe astfel încât să semene cu un om, deși poate că habar n-aveau ce-s acelea mâini și picioare. Ce părere ai, Stasi? Am mormăit ceva nedefinit și atunci tăcu.

În sala comenzilor era liniște. Baza nu ne mai deranja, iar cu Komov nici măcar nu eram în legătură: pe ecranul întunecat se aprindeau, intermitent, unduitoarele tablouri multicolore ale aurorei boreale și în lumina lor ireală abia se distingea cum stă Komov, nemișcat. Pe băiat nu l-am văzut însă deloc, deși cu siguranță treaba mergea strună, pentru că din când în când calculatorul mare de la bord începea să plescăie ușurel, pornindu-se apoi să toarcă, digerând și sistematizând informațiile primite prin intermediul transmițătorului portabil. În curând, am ațipit și-am visat că, după cum îmi amintesc, niște caracatițe nebărbierite și încruntate, îmbrăcate în treninguri albastre și purtând umbrele, mă învățau să merg. Râdeam încontinuu, deoarece cădeam mereu, stârnind astfel marea lor nemulțumire. M-am trezit din cauza unei ușoare, dar neplăcute împunsături în inimă. Se întâmplase ceva. Vandehuze stătea încordat, aplecat înspre ecran și strângând puternic brațele fotoliului.

— Stasi! Mă chemă încet.

— Da?

— Uită-te pe ecran.

Priveam oricum ecranul, dar încă nu vedeam nimic deosebit. Ca și mai înainte, ardeau și străluceau focurile astrale. Komov stătea în aceeași poziție, aisbergul îndepărtat arunca irizații verzi și roz. Apoi am văzut.

— Deasupra munților? Am șoptit.

— Da. Chiar deasupra munților.

— Ce-i asta?

— Habar n-am.

— De mult?

— Nu știu. Am observat-o acum două minute. Prima dată am crezut că e o trombă…

La fel am crezut și eu. Deasupra liniei zimțate a crestelor estompate, pe fondul intermitentelor picturi celeste se înălța ceva asemănător unei cravașe lungi și subțiri: o curbă neagră ce părea a fi o zgârietură pe ecran; abia vizibilă, se îndoia, vibra, câteodată părând să se prăbușească, iar apoi să se îndrepte din nou. Secțiunea ei nu era continuă, ci părea articulată ca un trunchi de bambus. Acum se găsea deasupra munților, la cel puțin zece kilometri distanță, ca și cum cineva aruncase în regiunea culmilor montane o undiță uriașă, atribuind astfel peisajului familiar de pe ecran o imagine absurdă de decor al unui teatru de păpuși. Era atât de nefiresc și stupid că îmi venea să râd, ca și când pe cer ar fi apărut o gigantică fizionomie, neverosimilă. Mai pe scurt, era un lucru în afara tuturor dimensiunilor normale, ceva absolut imposibil, ce depășea limitele imaginabile ale proporțiilor.

— Să fie ei? Am șoptit.

— Exclus să fie ceva natural… Și exclus să fie ceva artificial.

Și eu simțeam același lucru.

— Trebuie să-i comunicăm lui Komov, am sugerat.

— A întrerupt legătura, spuse Vandehuze și își reglă telemetrul. Distanța rămâne aceeași, paisprezece kilometri, iar chestia aia văd că vibrează îngrozitor, se scutură toată. Amplitudinea nu e mai mică de o sută de metri… Absolut incredibil…

— Ce înălțime are? Am îngăimat.

— Cam șase sute de metri.

— Ce naiba! Mi-am arătat surprinderea.

Vandehuze se repezi pe neașteptate și apăsă concomitent două butoane: semnalul de avarie exterior, prin care se cerea ca „toți să se întoarcă imediat la bord”, și semnalul interior, ce însemna „adunarea generală în sala comenzilor”. Se întoarse spre mine și îmi ordonă cu o voce neobișnuit de seacă:

— Stasi! Dă fuga la postul CMA și pune în stare de funcționare TAM-ul de la prova navei. Rămâi acolo și așteaptă. Nu acționezi fără ordine.

Am sărit în coridor. Prin ușile cabinelor răzbăteau sunetele sacadate și înfundate ale semnalului de întrunire. În întâmpinarea mea fugea Maika, îmbrăcându-și scurta din mers. Avea pantofii puși direct pe picioarele goale.

— Ce s-a întâmplat? Mă întrebă de departe cu o voce răgușită de somn.

I-am făcut semn că n-am timp și m-am năpustit în jos pe scară până la postul conducerii mijloacelor active. Încă mai tremuram puțin, dar în general mă liniștisem. Într-un fel, eram chiar mândru: situația ce se profila nu era din cele mai obișnuite, mai ales acum când eram sigur că din momentul primului start al navei și până în prezent nu mai intrase nimeni în postul CMA, poate doar lucrătorii cosmodroamelor, pentru verificarea sistemelor automate.

M-am prăbușit în fotoliu, am conectat ecranul circular și-am întrerupt sistemele automate ale TAM, după care am blocat imediat instalația de la pupa, ca din zăpăceală să nu trag în nadir. Pe urmă am înșfăcat vernierele ochirii manuale și imaginea de pe ecran începu să se deruleze în fața ochilor mei, dincolo de reticul: se perindară aisbergul colțuros, o masă cețoasă atârnată deasupra mlaștinii, Komov… Luminat de auroră, stătea acum cu spatele la noi și se uita spre munți… Puțin mai sus. Iat-o. Neagră, tremurătoare, absurdă, cu totul neverosimilă. Alături am mai descoperit încă una, mult mai scurtă, dar care creștea văzând cu ochii, se întindea și se contorsiona… Fir-ar să fie, cum reușesc să facă asta? Oare ce

energie folosesc, ce fel de material utilizează? Ce privelişte!… Acum semăna cu un gândac monstruos ce se ascunsese dincolo de munţi şi îşi scosese de acolo numai „mustăţile”. Am calculat unghiul solid de poziţionare şi am potrivit astfel reticulul numerotat, încât să nimeresc ambele ţinte dintr-o singură lovitură. Acum nu-mi mai rămânea decât să apăs cu piciorul pedala…

— CMA-ule? ţipă Vandehuze.

— La ordine, postul CMA!

— Gata?

— La ordine, gata!

Am senzaţia că asta ne-a ieşit foarte bărbăteşte.

— Ai încadrat amândouă ţintele? mă întrebă Vandehuze cu vocea lui obişnuită.

— Da. Amândouă sunt încadrate pe un singur impuls.

— Fii atent! La patruzeci de grade est a apărut o a treia ţintă.

M-am uitat şi într-adevăr, în lumina ireală a aurorei boreale, se îndoia şi vibra încă o mustaţă gigantică. Asta nu-mi plăcea. Voi avea oare timp sau nu? Ce mai, trebuie să-mi ajungă… Mi-am imaginat cum voi trage prima dată şi apoi cum, din două mişcări, voi întoarce tunul spre cea de-a treia ţintă. Nici o problemă, voi avea timp.

— Văd şi a treia ţintă, am spus.

— Bine, zise Vandehuze. Vezi, totuşi, să nu te „aprinzi”. Tragi numai la ordinul meu.

— Nţeles, am mormăit.

Mda, dar ia să tragă asupra navei noastre cu… Cu. Ăsta. Să zicem cu un oarecare deformator de spaţiu, şi atunci n-am decât să tot aştept ordine de la tine. Am început să tremur vizibil. Mi-am încleştat mâinile ca să mă potolesc. M-am uitat spre Komov. Totul era bine. Rămăsese în aceeaşi poziţie ca mai înainte, privind dintr-o parte giganticul gândac. M-am liniştit imediat, mai ales când, în sfârşit, am zărit lângă Komov o creatură micuţă şi neagră. Chiar m-am ruşinat. Ce s-o fi întâmplat cu mine? De fapt, care o fi cauza panicii? Ei bine, şi-a scos mustăţile… Şi nu zic că n-ar fi nişte mustăţi uriaşe, ba chiar aş fi spus că-s de dimensiuni abracadabrante. La

urma urmei, probabil că nici nu sunt mustăți, ci pur și simplu niște antene. Poate chiar ne urmăresc. Noi pe ei, ei pe noi, sau cine știe, poate nu pe noi, ci pe pupilul lor, Pierre Alexandrovici Semionov. Supraveghează cum se descurcă, dacă nu-l supără nimeni…

Pentru că, dacă stai să te gândești, tunul anti-meteoritic este o chestie îngrozitoare, n-aș fi vrut să-l folosesc aici. Una e să ștergi de pe suprafața pământului o stâncă pentru a netezi o pistă de aterizare sau, de pildă, să astupi un canion când e necesar un lac cu apă potabilă și cu totul altă treabă atunci când lucrezi pe viu… Și-apoi, când a mai fost folosit TAM-ul ca mijloc de apărare?… Dar, ia stai, poate că totuși a fost folosit… În primul rând, ar fi acel caz, nu-mi mai amintesc unde s-a întâmplat, când s-a dereglat sistemul de conducere al unui mărfar complet automatizat, provocându-se astfel prăbușirea acestuia chiar în direcția taberei. Au fost nevoiți să-l dezintegreze cu ajutorul TAM-ului. În al doilea rând, dacă mai țin bine minte, a fost cercetat acel binecunoscut incident: undeva, pe o planetă biologic activă, o navă cercetaș a fost supusă „unei influențe de neînvins din partea biosferei”… A fost supusă sau nu, nu se știe nici până acum, dar căpitanul a hotărât că a fost supusă și a tras cu tunul de la prova. A ars totul în jurul său, până la orizont, așa că pe urmă, când s-au făcut cercetări, experții n-au făcut altceva decât să ridice din umeri. Căpitanului, pare-mi-se, i s-a interzis zborul pentru multă vreme… Da, ce să mai discutăm, TAM-ul este un mijloc de rezolvare îngrozitor. Ultima variantă.

Ca să mă distrag de la aceste gânduri, am făcut măsurători până la ținte, am calculat înălțimea și grosimea lor. Distanța era de paisprezece, paisprezece și jumătate și șaisprezece kilometri, înălțimea, de la cinci sute până la șapte sute de metri, iar grosimea era aproximativ egală: la bază circa cincizeci de metri, iar în vârf mai puțin de un metru. Și toate erau, într-adevăr, articulate, precum trunchiul unui bambus sau o antenă telescopică. În plus, mi s-a părut că disting pe suprafața lor o mișcare direcționată de jos în sus, peristaltică, dar poate că era numai un joc de lumină. Am încercat să

ghicesc calitatea materialului din care erau făcute aceste formațiuni; rezulta o nerozie. Da, ce bine ar fi fost acum să le studiez cu localizatorul analizor, dar, bineînțeles, asta nu se putea. Nu poți să știi cum au să reacționeze. Dar nici asta nu e principal. Important e faptul că aici se găsește, probabil, o civilizație tehnologică având un grad înalt de dezvoltare; de fapt, ceea ce trebuie demonstrat. Un singur lucru nu e clar, de ce s-au stabilit sub pământ, lăsând planeta natală în stăpânirea pustiului și a liniștii. De altfel, dacă stăm să reflectăm, fiecare civilizație își are imaginea ei despre confort. De exemplu, la Tagore…

— Postule CMA! urlă atât de tare Vandehuze în urechea mea, încât am tresărit. Vezi bine țintele?

— Da, le văd…, am răspuns mașinal, dar imediat am amuțit: deasupra munților nu se mai zărea nici o mustață. Nu mai sunt ținte… Am spus cu o voce scăzută.

— Dormi în post!

— Da' de unde… Până acum au fost, le-am văzut cu ochii mei…

— Și ce-ai văzut cu ochii tăi? deveni curios Vandehuze.

— Ținte. Trei ținte.

— Apoi?

— Iar acum nu mai sunt.

— Hm… Spuse Vandehuze. S-a întâmplat cam straniu, ce zici?

— Da. Foarte straniu. Au fost și dintr-o dată nu mai sunt.

— Se întoarce Komov, comunică Vandehuze. Poate a înțeles el ceva…!

Într-adevăr, Komov, încărcat cu cutii, se întorcea șchiopătând la navă, având probabil picioarele amorțite. Din când în când întorcea capul; cred că-și lua rămas bun de la Pierre Alexandrovici. Acesta însă nu se vedea.

— Retragerea, comandă Vandehuze. Lasă totul cum e și fugi la bucătărie să pregătești ceva cald și întăritor. Probabil Ghenadi a înghețat ca un țurțure. De altfel, vocea lui părea mulțumită. Ce părere ai, Maika?

Am fost într-o clipă la bucătărie și-am început să pregătesc în

grabă vin fiert, cafea și o mică gustare. Mi-era frică să nu pierd măcar un cuvințel din ce va povesti Komov. Când am dat însă buzna în cabina de comandă, împingând măsuța pe rotile, Komov încă nu spunea nimic. Stătea lângă masă, frecându-și obrazul înghețat, iar în fața lui era întinsă cea mai mare și mai detaliată hartă a regiunii noastre. Maika îi arăta cu degetul acele locuri, de unde ieșiseră mai adineauri mustățile antene.

— Aici nu-i nimic, se înflăcără Maika. Numai stânci înghețate, canioane de o sută de metri adâncime, prăpăstii vulcanice, totul e mort. Am zburat pe aici de zeci de ori. Nu sunt nici măcar tufișuri.

Komov îmi mulțumi distrat, dând din cap, cuprinse în căușul palmelor ceașca cu vin fiert, își încălzi fața cu aburii fierbinți și începu să soarbă zgomotos, gemând din cauza fierbințelii și pufăind de plăcere.

— În plus, roca e slabă aici, continuă Maika, n-ar fi rezistat la asemenea construcții. Doar sunt zeci, poate chiar sute de mii de tone!

— Mda! rosti Komov și trânti ceașca goală pe masă. Într-adevăr, e straniu. Își frecă puternic palmele. Am înghețat ca un câine, se plânse el. Acum era din nou un alt Komov, rumen, cu nasul roșu, binevoitor, cu ochii strălucind de veselie. Straniu, foarte straniu, băieți. Dar nu-i ăsta încă cel mai ciudat lucru, pe planete străine sunt doar destule ciudățenii. Se prăbuși în fotoliu și își întinse picioarele. Să știți că astăzi cu greu puteți să vă mai mirați. În astea patru ore am auzit atâtea… Desigur, câte ceva mai trebuie reverificat. Dar, până atunci, au ieșit deja la iveală două fapte fundamentale. În primul rând, Piciul… Îl cheamă Piciul… Deja a învățat să vorbească curent și să înțeleagă practic tot ce i se spune. Un băiețaș care n-a văzut oameni în toată viața lui conștientă!

— Ce înseamnă, „curent”? întrebă neîncrezătoare Maika. După patru ore de învățătură… „curent”?

— Da, după patru ore de învățătură! confirmă solemn Komov. Ăsta-i numai un aspect. În al doilea rând, Piciul e foarte convins că e singurul locuitor al acestei planete.

N-am înțeles.

— De ce singurul? Am întrebat. Cum adică singurul?

— Piciul este absolut sigur, spuse răspicat Komov, că în afară de el nu mai există nici un aborigen rațional pe planetă.

Se așternu tăcerea. Komov se ridică.

— Avem mult de lucru, spuse el. Mâine dimineață, Piciul are intenția să ne facă o vizită oficială.

NEOAMENI ȘI ÎNTREBĂRI.

Ne-am chinuit toată noaptea să improvizăm în salon un detector de stări emoționale. Împreună cu Vandehuze l-am făcut, practic, din nimic. Aparatul a ieșit de capacitate mică, rudimentar, cu sensibilitate scăzută, totuși măsura satisfăcător unii parametri fiziologici. Detectorul nu poseda decât trei indicatoare: emoții negative pregnante (bec roșu), emoții pozitive pregnante (bec verde) și restul gamei emoționale (bec alb). Ce era să facem? În secția medicală aveam un minunat detector staționar, dar în mod sigur Piciul nu se va culca nitam-nisam în sarcofagul alb mat prevăzut cu un capac masiv ce ermetiza interiorul. Pe la nouă am reușit să terminăm în sfârșit totul. Mai rămânea problema postului CMA.

Vandehuze, în calitatea lui de căpitan al navei, răspunzător cu securitatea, interzicerea ș.a.m.D. Refuza categoric să desființeze acest serviciu. După o jumătate de noapte petrecută în post până dimineața, Maika spera în mod îndreptățit să nu lipsească de la această vizită. Zadarnice speranțe. În primul rând, la detector nu putea lucra decât un specialist ca Vandehuze, în al doilea rând doar eu aș fi reușit să mențin aparatul într-o permanentă stare de funcționare, când riscai oricând pierderea reglajului. În plus, din considerente xenopsihologice, Komov socoti nedorită prezența unei femei la prima discuție cu Piciul. Pe scurt, Maika, albă de furie, plecă din nou în post, iar Vandehuze, conducâ-d o imperturbabil prin fața detectorului, ne convinse pe toți: captatorul indicatorului de emoții funcționa. Becul roșu nu se stinse decât atunci când Maika dispăru pe coridor. De la postul CMA se putea auzi orice discuție din salon prin intermediul amplificatoarelor.

La nouă și un sfert, după ceasul navei, Komov se opri în mijlocul salonului și se uită în jur. Totul era pregătit: detectorul reglat și conectat, pe masă farfurii cu dulciuri, lumina reglată la intensitatea diurnă locală. Komov ne repetă instrucțiunile în cazul unui contact, porni aparatele de înregistrare și ne invită să ne ocupăm locurile. Stăm și așteptăm.

A apărut la nouă și patruzeci de minute, după ceasul bordului.

Se opri în prag, sprijinindu-se cu mâna stângă de tocul ușii, apoi rămase aproape un minut cu piciorul drept ridicat, timp în care ne cercetă pe fiecare prin tăieturile măștii sale mortuare. Era atâta liniște că-i puteam auzi respirația ritmică și puternică funcționând ca un mecanism perfect. De aproape, în lumina puternică, lăsa o impresie halucinantă. Era straniu în toate: înfățișarea complet liniștită, dar în același timp inumană, pielea bleu verzuie, lucioasă, parcă lăcuită, amplasarea disproporționată și dizgrațioasă a mușchilor și tendoanelor, genunchii neobișnuit de puternici și masivi, labele picioarelor uimitor de înguste și lungi. Mă surprinse că nu era atât de scund cum îmi imaginasem, fiind cam de înălțimea Maikăi. Nu mai puțin ciudată era și lipsa unghiilor la degetele mâinii stângi. În pumnul drept strângea o grămăjoară de frunze proaspete.

Își ațintì atât de mult privirea asupra lui Vandehuze încât îmi trecu prin cap o idee nebunească: poate Piciul a înțeles menirea detectorului. Într-un sfârșit, bravul nostru căpitan își zbârli cam nervos perciunii și contrar instrucțiunilor se aplecă ușor înainte.

— Formidabil, rosti clar și răspicat Piciul, cu vocea lui Vandehuze.

Indicatorul nostru se „înverzi”. Nervos, căpitanul își zbârli din nou perciunii și zâmbi îndelung. Fața Piciului se învioră imediat și Vandehuze primi drept răsplată o serie de grimase înfiorătoare succedate aproape instantaneu. Imediat o transpirație rece inundă fruntea lui Vandehuze. Nu știu cum s-ar fi terminat totul, dacă Piciul nu s-ar fi dezlipit în fine de

tocul ușii. Se prelinse de-a lungul peretelui și se opri lângă ecranul video-fonului.

— Ce-i asta? întrebă el.

— Un videofon, răspunse Komov.

— Da, spuse Piciul. Totul se mișcă și de fapt nu se mișcă nimic. Imagini.

— Uite mâncare, spuse Komov. Vrei să mănânci?

— Mâncare separat? întrebă enigmatic Piciul și se apropie de masă. Asta-i mâncare? Nu prea seamănă. Mister.

— Cu ce nu seamănă?

— Nu seamănă a mâncare.

— Gustă totuși, îl sfătui Komov, împingând spre el o farfurie cu prăjituri.

Piciul căzu brusc în genunchi, întinse mâinile și deschise gura. Tăceam stupefiați. Piciul rămăsese stană de piatră. Ținea ochii închiși. Totul nu dură decât câteva secunde, apoi Piciul căzu pe spate, se așeză și cu o mișcare bruscă aruncă în fața lui, pe podea, frunzele mototolite. Fața începu din nou să-i tremure spasmodic. Se apucă să mute frunzele cu mișcări precise și repezi ale degetelor de la mâini, ajutându-se uneori și cu piciorul. Împreună cu Komov ne-am ridicat din fotolii, întinzând gâturile și urmărind cu sufletul la gură ce se petrece. Frunzele se aranjară parcă singure într-un desen bizar, fără-ndoială regulat, dar care nu ne trezea nici un fel de asociații. Piciul se opri o clipă ca împietrit și brusc adună frunzele într-o grămăjoară. Fața îi încremeni din nou.

— Deci asta-i mâncarea voastră. Eu nu mănânc așa ceva.

— Uite cum trebuie să faci, spuse Komov. Întinse mâna, luă o prăjitură și cu o mișcare intenționat lentă, o duse la gură, mușcă încet și începu să mestece demonstrativ. Fața lividă a Piciului tresări convulsiv.

— Nu se poate! țipă el. Nu e bine să bagi în gură cu mâinile. N-o să fie bine!

— Încearcă totuși, insistă Komov, aruncându-și privirile spre detector. Se opri brusc. Ai dreptate. Nu e voie. Și atunci ce facem?

Piciul se așeză pe călcâiul stâng și rosti cu un glas profund de

bariton:

— Greierașul meu! Ce prostie. Spuneți-mi din nou: când plecați de aici?

— Acum e greu de explicat, se înmuie Komov. E foarte important să știm totul despre tine, încă nu ne-ai povestit nimic. Când vom afla tot, vom pleca, dacă asta ți-e dorința.

— Știi totul despre mine, rosti Piciul cu vocea lui Komov. Știi cum am apărut. Știi cum am ajuns aici și de ce-am venit la tine. Știi tot despre mine.

Ochii îmi ieșiră din orbite, dar Komov rămase impasibil:

— De ce crezi că aș ști toate astea? întrebă el.

— Am cugetat. Am înțeles.

— Extraordinar, spuse calm Komov. Chiar așa și este. Nu știu însă cum ai trăit aici înainte de a veni eu.

— Dacă veți afla totul despre mine, veți pleca imediat?

— Da, dacă vrei.

— Atunci, întreabă-mă. Întreabă-mă cât mai repede pentru că și eu vreau să-ți pun întrebări.

Am privit indicatorul. M-am uitat așa, pur și simplu. Mi se făcu rău. Doar cu câteva clipe în urmă, încă mai ardea lumina albă neutră, pentru ca acum să te izbească rubiniul emoțiilor negative. Am observat în treacăt că Vandehuze părea îngrijorat.

— Mai întâi, povestește-mi, îl întrebă Komov, de ce ai stat atât de mult timp ascuns?

— Curbospat, rosti clar Piciul și se așeză pe călcâiul drept. Știam de mult că oamenii se vor întoarce și, așteptându-i, îmi era rău. Pe urmă am văzut: oamenii au venit. M-am gândit mult și am înțeles că dacă le voi cere, oamenii vor pleca și va fi bine. Vor pleca negreșit, însă nu știam când. Sunt patru. Foarte mulți. Chiar și unul e prea mult. Totuși mai bine decât patru. Am intrat la unul și i-am vorbit toată noaptea. Mister. M-am gândit: un singur om nu va vorbi niciodată. Am venit la toți patru. A fost foarte vesel, ne-am jucat cu imaginile, fugeam ca valurile. Iar mister. Seara am văzut: unul stă separat. Tu. M-am gândit și am înțeles: mă aștepți. M-am apropiat. Motanul din Cheshire!… Uite-așa a fost.

Vorbea aspru, sacadat, cu vocea lui Komov și doar nonsensurile le rostea cu acea voce necunoscută de bariton. Mâinile și degetele Piciului nu se opriră nici o clipă, el însuși agitându-se energic, dar neînchipuit de ușor, ca și cum s-ar fi prelins într-o succesiune de poze. Era o priveliște amețitoare: pereții familiari ai salonului, aroma vanilată a prăjiturilor, totul atât de intim și firesc și doar în această insolită lumină vineție stătea pe podea o mică monstruozitate flexibilă, energică, lină… Și o luminiță rubinie pe panou…

— De unde știai că oamenii se vor întoarce? întrebă Komov.

— Am cugetat și am înțeles

— Poate ți-a povestit cineva?

— Cine? Pietrele? Soarele? Tufișurile? Sunt singur împreună cu imaginile mele. Dar ele tac. Pot doar să mă joc cu ele. Nu, oamenii au venit și au plecat. Mută repede câteva frunzulițe pe podea. M-am gândit și am înțeles: vor veni din nou.

— De ce ți-a fost însă rău?

— Pentru că există oameni.

— Oamenii n-au făcut niciodată rău nimănui. Oamenii nu vor decât binele celor din jur.

— Știu, spuse Piciul. Dar am spus un lucru: oamenii vor pleca și totul va fi bine.

— Ce rău ți-au făcut oamenii?

— Existența lor sau venirea lor: acesta-i necazul. Plecarea lor definitivă: asta-i bine.

Luminița roșie îmi sfredelea sufletul. N-am mai rezistat și pe sub masă, l-am lovit ușor cu piciorul pe Komov.

— De unde știi că spunând oamenilor să plece, ei vor pleca? întrebă Komov, ignorându-mă.

— Știu că oamenii vor binele tuturor celor din jur!

— Dar cum ai aflat? N-ai avut niciodată legături cu oamenii.

— M-am gândit mult. Mult timp n-am înțeles. Pe urmă am înțeles.

— Când? De mult?

— Nu, nu de mult. Când ai plecat de pe lac, am prins un pește. M-am mirat foarte tare. Nu știu de ce, dar a murit. Am cugetat și am înțeles că veți pleca negreșit, dacă vi se va cere.

Komov își mușcă buza de jos.

— Odată, am adormit pe țărmul oceanului, începu el brusc. Când m-am trezit, am văzut lângă mine, întipărite în nisipul umed, urmele unor tălpi de om. Am stat, m-am gândit și-am înțeles că în timpul somnului trecuse pe lângă mine un om. De unde știu asta? Doar n-am văzut omul, ci doar urmele. Înainte de a adormi nu fuseseră deloc, la trezire însă apăruseră urme clare de om și nu de valuri sau de pietre căzute din munți, deci pe lângă mine trecuse un om în timp ce dormeam. Așa gândim noi. Tu cum gândești? Au venit oamenii. Nu știi nimic despre ei. Cum ai ajuns la concluzia că vor pleca neapărat, pentru totdeauna, dacă vei vorbi cu ei? Cum te-ai gândit?

Piciul tăcu surprinzător de mult, vreo trei minute. Pe fața și pe pieptul lui porni din nou dansul mușchilor. Degetele lui agile mutau fulgerător frunzele, apoi le împrăștiau brusc cu piciorul și spuse tare cu voce de bariton:

— Asta da întrebare. La trinchet!

Vandehuze tuși în colțul lui și Piciul se uită imediat înspre el:

— Formidabil! exclamă el cu același timbru de bariton. Mereu am vrut să știu de ce ai părul atât de lung pe obraji.

Se așternu tăcerea. Brusc, rubiniul se stinse, transformându-se în smarald.

— Răspunde, Iacov, îi ceru liniștit Komov.

— Hm… Mormăi Vandehuze, înroșindu-se. Cum să-ți spun eu, băiatul meu… Își zbârli absent perciunii… Așa-i frumos, așa-mi place… Cred că e o explicație suficientă, ce zici?

— Frumos… Îmi place… Repetă Piciul. Clopoțel! spuse dintr-o dată tandru. Nu, nu mi-ai explicat. Așa nu se poate. De ce numai pe obraji? De ce nu și pe nas?

— Dar pe nas nu e frumos, îl povățui Vandehuze. Și apoi când mănânci îți intră în gură…

— Adevărat, aprobă Piciul. Dar dacă e pe obraji, atunci când mergi prin tufișuri, n-ai cum să nu te agăți. Eu mereu am pățit-o, deși am părul pe cap, deci mai sus.

— Hm… Știi, eu rareori umblu prin tufișuri.

— Să nu umbli prin tufișuri, îl avertiză Piciul. Va fi dureros.

Vandehuze nu găsi răspunsul, dar era satisfăcut. Indicatorul

arunca sclipiri de smarald. Piciul uitase de grijile sale, iar bravul nostru căpitan, căruia îi plăceau atât de mult copiii, fără-ndoială se înduioșase puțin. În afară de asta, îl măgulea pesemne faptul că perciunii lui, până acum obiect al glumelor noastre, mai mult sau mai puțin proaste, jucaseră un rol atât de însemnat în desfășurarea contactului. Veni însă și rândul meu. Piciul mă privi brusc în ochi și mi-o trânti:

— Dar tu?

— Ce-i cu mine? Am întrebat cam agresiv, fiind luat prin surprindere.

Imediat, Komov, cu o vădită satisfacție, nu scăpă prilejul să mă lovească în gleznă.

— Am o întrebare și pentru tine, începu Piciul. Un lucru care m-a uimit la fel de mult. Dar ți-era atât de frică! Era să mă omori odată: țipai, șuierai, m-ai lovit cu aer. Am fugit până pe dealuri… Ce-i lucrul acela mare și călduros, cu luminiță, care face pământul neted?

— Mașini, am spus și am tușit. Ciberi.

— Ciberi, repetă Piciul. Sunt vii?

— Nu. Sunt mașini. Noi le-am făcut.

— Le-ați făcut? Așa mari? Și se mișcă? Formidabil. Dar sunt atât de mari!

— Există și mai mari, am spus.

— Mai mari?

— Mult mai mari, confirmă Komov. Mai mari decât aisbergul.

— Și ele se mișcă?

— Nu, spuse Komov. Ele gândesc.

Și Komov începu să povestească despre mașinile cibernetice. Mi-era foarte greu să înțeleg stările sufletești ale Piciului. Dacă porneam de la premisa că dispozițiile sufletești erau într-un fel sau altul oglindite în acțiuni fizice, atunci aș fi putut spune că Piciul era profund impresionat: alerga prin salon precum motanul lui Tom Sawyer, îmbătat de valeriană. Când Komov îl lămuri că ciberii mei nu pot fi considerați nici vii, nici morți, se cățăra pe pereți, apoi, epuizat, se agăță de tavan, lipindu-se de plastic cu palmele și labele picioarelor. Tot ce aflase despre

mașini, mașini gigantice ce gândesc mai repede decât oamenii, ce socotesc și răspund la întrebări de un milion de ori mai rapid, toate aceste noutăți transformară Piciul într-un ghem, îl descolăciră și îl aruncară pe coridor, pentru ca în secunda următoare să se rostogolească din nou la picioarele noastre, gâfâind zgomotos, privindu-ne cu ochii imenși și întunecați, făcând disperat grimase. N-am mai întâlnit și nu cred că voi mai întâlni vreodată un ascultător atât de satisfăcut. Beculețul strălucea ca un ochi de pisică, în timp ce Komov vorbea întruna cu o voce monotonă, exprimându-se clar și precis, extrem de simplu, strecurând uneori vorbe conspirative: „Dar despre asta o să discutăm mai târziu, în detaliu” sau „în realitate e mult mai complicat și mai interesant, dar deocamdată, bineînțeles, nu știi ce înseamnă hemostatica”.

Abia termină Komov, că Piciul și sări în fotoliu, îmbrățișându-și umerii cu brațele sale lungi și vânjoase, după care întrebă:

— Cum aș putea să vorbesc și ciberii să mă asculte?

— Ai făcut-o deja, i-am spus.

Se prelinse ca o umbră din fotoliu, în tăcere, și întinzându-și mâinile se propti de masa din fața mea.

— Când?

— Atunci când săreai în fața lor, iar cel mai mare dintre ei, îl cheamă Tom, se oprea și te întreba ce ordine ai să-i dai.

— Dar de ce nu auzeam întrebarea?

— O vedeai numai. Îți amintești că acolo licărea un foculeț roșu? Asta era întrebarea. Tom te întreba în felul lui.

Piciul se mută pe podea.

— Formidabil! șopti încetișor cu vocea mea. Deci, ăsta e jocul… Un joc formidabil. Spărgătorul de nuci!

— Ce-nseamnă „spărgătorul de nuci”? întrebă brusc Komov.

— Nu știu, se grăbi să răspundă Piciul. Sunt doar trei cuvinte. Totuși e plăcut să le rostești. Motanul din Cheshire. S-spărgătorul de nuci.

— De unde știi aceste cuvinte?

— Le-am ținut minte. Doi oameni mari și buni. Mult mai mari decât voi… Trinchet! Spărgătorul de nuci!… Greieraș pe

cuptoraș… Marr-ry, Marr-ry! Broscuța mea vrea să mănânce!

La drept vorbind, mă trecură fiorii. Vandehuze deveni palid, iar perciunii i se pleoștiră. Piciul striga cuvintele cu un glas mare de bariton: închizi ochii și-ți apare în față un bărbat uriaș, plin de energie și de bucuria vieții, neînfricat, puternic, bun… Apoi, ceva se schimbă în intonația vocii și el murmură încetișor, cu o nespusă tandrețe:

— Pisicuța mea, puiule… Și dintr-o dată, cu o voce duioasă de femeie: „Clopoțelule! Iar ești ud…”.

Tăcu, lovindu-și nasul cu degetul.

— Și toate astea le ții minte? se miră Komov.

— Desigur, confirmă Piciul cu vocea lui Komov. Tu nu ții minte totul?

— Nu, răspunse Komov.

— Fiindcă gândești altfel decât mine, spuse hotărât Piciul. Eu țin minte totul. N-am să uit niciodată ce s-a petrecut sau a fost vreodată în jurul meu, iar dacă se-ntâmplă totuși, nu trebuie să mă gândesc prea mult că îmi reamintesc totul. Dacă vrei să cunoști mai multe despre mine, am să-ți povestesc altă dată, însă acum spune-mi: ce e sus? Ieri mi-ai spus: stelele. Ce sunt stelele? De sus cade apa. Câteodată nu vreau, dar ea cade. De unde apare? De unde vin navele? Sunt foarte multe întrebări, iar eu m-am gândit foarte mult. Sunt atât de multe răspunsuri diferite și toate sunt împletite între ele ca frunzele… Strânse frunzele de pe podea într-o grămăjoară. Se acoperă una pe alta, se deranjează între ele. Poți să-mi răspunzi?

Komov începu să povestească, în timp ce Piciul porni să se agite, tremurând tot de emoție. Mă cuprinse amețeala, totul îmi juca în fața ochilor și, închizându-i, m-am întrebat cum se face că aborigenii nu i-au explicat asemenea lucruri elementare, cum de au reușit să-l prostească în așa fel încât nici măcar să nu bănuiască existența lor și cum de izbutește să-și amintească totul perfect, chiar de când era prunc. De fapt, lucrul cel mai îngrozitor este că nu înțelege nimic din ce memorează.

Komov tăcu brusc și imediat mă trăsni mirosul înțepător al

amoniacului. Am deschis ochii. Piciul dispăruse și doar fantoma lui străvezie și slabă se risipea rapid deasupra grămăjoarei de frunze. În depărtare se despica membrana intrării. Vocea Maikăi se făcu auzită în interfon:

— De ce s-a cărăbănit așa? S-a întâmplat ceva?

M-am uitat la Komov. Își freca mâinile, zâmbind îngăduitor.

— Mda, mormăi el. Iată o situație interesantă… Maia!… Strigă el. Au apărut mustățile?

— Opt bucăți, răspunse Maika. Au stat nemișcate de a lungul crestei și chiar acum au dispărut… Erau chiar colorate: galbene, verzi… Am făcut și câteva fotografii…

— Bravo, o lăudă Komov. La următoarea întâlnire cu siguranță vei fi și dumneata prezentă… Iacov, hai să luăm registogramele și să mergem la mine. Iar tu, Stasi… Se ridică și se îndreptă spre colțul unde era montat blocul videofoanelor. Uite caseta, Stasi. Trimite-o urgent, direct la centru. Copia am s-o iau pentru analiză… Unde văzusem aparatul de proiecție?… Ah, uite-l… Cred că mai avem la dispoziție vreo trei patru ore, după care va veni din nou… Ah, să nu uit Stasi! Uite-te și prin radiograme, vezi dacă merită ceva. Doar de la Centru, bază sau personal din partea lui Garbovski sau Mboga.

— M-ați rugat… Am început, ridicându-mă. Trebuie să mai vorbiți și cu Mihail Albertovici.

— Ah, da! fața lui Komov exprima vinovăția. Știi, Stasi, e cam ilegal, dar… Fii drăguț, transmite înregistrarea pe două canale concomitent: nu numai la Centru, ci și la bază, personal și confidențial lui Sidorov. Pe răspunderea mea.

— Poți și pe-a mea, am mormăit, deja dincolo de ieșire.

Am intrat în sala comenzilor și, introducând caseta în automat, am cuplat pe emitere și-am început să mă uit prin radiograme. De data asta erau puține; doar trei, probabil centrul luase măsuri. O radiogramă era de la Informator și conținea cifre, niște litere grecești și unele semne pe care le mai văzusem cândva, cred că atunci când reglasem instalația de scris. A doua radiogramă era de la Centru: Bader continua perseverent să ceară considerentele preliminare alegerii

zonelor susceptibile de a fi locuite de aborigeni, tipurile posibile de contact ce urmează să aibă loc, ținând cont de clasificarea lui Bulow și altele. A treia radiogramă era de la Sidorov: îl întreba oficial pe Komov de necesitatea stabilirii unei ordini în aducerea eșalonată a instalațiilor cerute în zona contactului. Am stat și am reflectat. Am stabilit că, probabil, Komov are nevoie de prima radiogramă, că pe-a treia n-am să i-o dau, n-ar fi frumos față de Mihail Albertovici, iar în ceea ce-l privește pe Bader, să mai aștepte. Parcă ne mai arde acum de presupunerile preliminare.

După o jumătate de oră, automatul semnalizează încheierea transmisiei. Am scos caseta, am luat două radiograme și-am plecat la Komov. Când am intrat la el în cabină, stătea împreună cu Vandehuze lângă proiector, iar pe ecran te amețeau deplasările bruște și fulgerătoare ale Piciului în fața figurilor noastre uimite și a fizionomiei încordate a lui Komov. Vandehuze „răsărea" de după proiector, stând aplecat spre ecran, cu perciunii prinși în pumnii încleștați.

— Ridicare bruscă și temporară, mormăia el. A atins patruzeci și trei de grade… Iar acum, atenție la encefalogramă, Ghenadi… Uite, apare încă o dată valul lui Peters…

În fața lui, masa era înțesată de suluri, registrogramele detectorului nostru, o mare parte din ele fiind aruncate și pe pat sau chiar pe podea.

— Aha…, urmări Komov cu degetul pe registrogramă. Aha… Dar, ia stai, ce se întâmplă aici? Opri proiectorul, se întoarse după unul dintre suluri și mă observă. Da? întrebă iritat.

I-am dat radiogramele.

— Ce-i cu astea? întrebă nerăbdător. Aaa… Se uită grăbit peste radiograma Informatorului, surâse și o aruncă de-o parte. E cu totul altceva, spuse. De altfel, n-aveau de unde să știe… Citi radiograma lui Sidorov și își ridică privirile spre mine. Ați trimis-o?

— Da.

— Bun, mulțumesc. Trimiteți o radiogramă în care să specificați că instalațiile solicitate nu-mi sunt deocamdată

necesare… Până la noi cerințe.

— Am înțeles.

Am ieșit.

Am conceput radiograma și am trimis-o la bază. Mi-am zis că n-ar fi rău să văd cum o mai duce Maika. Învârtea posomorâtă vernierele, ba chiar cu încăpățânare. Probabil se antrena pentru fixarea țintelor la tragerea cu tunul în obiectivele îndepărtate.

— Inutil, răbufni ea. Dacă scuipă toate odată, kaput. Nici măcar nu clipim.

— În primul rând, poți mări unghiul solid de distrugere, am început să-i explic, în timp ce mă apropiam. Desigur, eficacitatea se micșorează cu trei patru ordine de mărime, în schimb acoperi un sfert din orizont, iar aici distanțele nu sunt chiar atât de mari… În al doilea rând, crezi că într-adevăr vor trage?

— Tu ce zici?

— Nu prea se vede…

— Păi, dacă nu se vede, de ce stau aici?

M-am așezat lângă fotoliul ei, pe podea.

— La drept vorbind, nu știu, am spus. Totuși trebuie să-ți reamintesc că planeta e biologic activă și atunci nu putem să nu respectăm instrucțiunile. Dacă ni s-ar fi permis utilizarea paznicilor cercetași…

Am tăcut un timp.

— Ți-e milă de el? întrebă brusc Maika.

— Nu știu. De ce milă? Mai degrabă groază… Iar cu mila… În fond, de ce mi-ar fi milă? E vioi, viguros… Nu arată deloc jalnic…

— Nu-i vorba de asta… Cum să mă exprim?… Uite, am ascultat tot și mi s-a făcut silă de felul cum se poartă Komov cu el. Îl disprețuiește profund…

— Cum adică, „îl disprețuiește”? Komov are de pregătit un contact, după o strategie precisă… Trebuie să admiți că numai prin Piciul putem stabili contactul…

— Înțeleg. Probabil că de asta mi-e silă. Evident, Piciul nu știe nimic despre aborigeni… O unealtă oarbă!

— Atunci, nu mai știu, am renunțat eu. Cred că ai căzut în sentimentalism. Totuși, nu e un om, e doar un aborigen. Realizăm un contact cu el, iar pentru asta trecem obligatoriu peste niște bariere, dezlegăm enigme ghicitori și adoptăm atitudini reale, lucide. Sentimentele n-au ce căuta aici. La drept vorbind, nici pe el nu-l încearcă sentimentele de dragoste. Nici nu poate avea. La urma urmei, ce-nseamnă un contact? Confruntarea a două strategii.

— Uff, izbucni Maika. Ce plictisitor ești! Parca-i fi de pâslă. Nu știi decât să programezi. Cibertehnician…

Nu m-am supărat. Vedeam că Maika e de acord în principiu, dar ceva o sâcâia…

— Iar presimți ceva, am zgândărit-o. De fapt, știi foarte bine și singură că unicul firicel care ne leagă de acești invizibili este Piciul. Dacă nu-i vom fi pe plac, dacă nu-l vom cuceri…

— Ei, tocmai asta e, mă întrerupse Maika. Orice ar face Komov, orice ar vorbi, simți imediat că nu-l interesează decât un lucru: contactul. Totul pentru grandioasa lui idee a progresului vertical!

— Atunci cum să procedăm?

— Nu știu, ridică din umeri. Poate că Iacov… În orice caz, e singurul dintre ei care a vorbit omenește cu Piciul.

— Ce să spun, m-am supărat eu puțin, contact la nivel de perciuni…

Am tăcut amândoi, îmbufnați. Maika răsucea vernierele cu o insistență sporită, fixând reticulul pe vârfurile crestei înzăpezite.

— Maika, m-am hotărât într-un târziu. De fapt, vrei sau nu reușita contactului?

— Probabil că vreau, spuse fără entuziasm. Ai văzut doar cât m-am bucurat când, în sfârșit, ne-am edificat… Dar de cum am ascultat discuția voastră… Nu mai știu. Poate și fiindcă e prima dată când particip la un contact… Îmi imaginam cu totul altfel.

— Nu. Altul e necazul și înțeleg ce se petrece cu tine. Crezi că e un om…

— Ai mai zis asta, remarcă Maika.

— Nu, ascultă-mă până la capăt. Întotdeauna îți sare în ochi omenescul. Privește însă și din alt unghi… Să nu mai amintim de fantome și mimetism. Ce are omenesc în general? Într-o oarecare măsură, înfățișarea, mersul biped. Coardele vocale… Și altceva? Nici chiar mușchii nu sunt umani, iar asta se pare că provine direct din informația genetică… Pur și simplu te derutează vorbirea. Și, într-adevăr, vorbește excelent… Chiar și așa, nu-i ca la noi. Nici un om nu-i capabil să vorbească curent o limbă complet străină lui în numai patru ore, iar problema constă nu numai în bagajul de cuvinte, dar și în intonație, frazeologie… Dacă vrei să știi, e un vârcolac! Nu e un om, ci doar o imitație demnă de un maestru. Gândește-te numai: să ții minte ce s-a întâmplat cu tine încă de la vârsta sugarului și, parcă poți să știi, poate chiar în pântecele mamei… E oare omenesc?… Ai văzut vreodată un robot android? Sigur că nu, numai că eu știu cum arată.

— Și ce-i cu asta? se posomorî Maika.

— Tocmai asta-i, că teoretic un robot android perfect nu poate fi construit decât dintr-un om. Va fi un supergânditor, un superemoțional, un superrezistent, toate superurile pe care le vrei, inclusiv cel de super-om. Un singur lucru nu va fi: Om.

— Vrei să spui că aborigenii l-au transformat într-un robot? zâmbi strâmb Maika.

— Nu, nu. Vreau numai să te conving că tot ceea ce este omenesc în el reprezintă în mod întâmplător doar caracteristici ale materialului inițial… Și că nu trebuie să sădim în jurul lui sentimente. Consideră că porți o discuție cu mustățile colorate…

Maika mă prinse brusc de umăr și spuse cu jumătate de glas:

— Uite, se întoarce!

M-am ridicat puțin și am privit ecranul. Venind dinspre mlaștină direct spre navă, fugea cu pași mărunți un omuleț strâmb. Înaintea lui, o umbră șovăitoare, scurtă, neagră vineție. Ciuful murdar din creștetul capului arunca reflexe roșcate. Se întorcea Piciul. Se grăbea. Cu mâinile lungi, îmbrățișa la piept ceva asemănător unui coș mare, plin cu vârf de pietre, probabil foarte greu.

Maika cuplă interfonul.

— Postul CMA, către Komov, spuse ea răspicat. Se apropie Piciul.

— Te-am auzit, răspunse imediat Komov. Iacov, la posturi… Popov, înlocuiți-o pe Glumova la postul CMA. Maika, vino în salon.

Maika se ridică plictisită.

— Du-te, du-te, am îndemnat-o. Privește-l îndeaproape, vas plin cu durere ce ești…

Pufni supărată și fugi pe scări. I-am ocupat locul. Piciul era deja foarte aproape. Acum își încetinise fuga și privea nava. Mă încercă din nou senzația că se uită direct în ochii mei.

Deodată am observat cum deasupra crestelor, pe cerul vânăt cenușiu, apărură ca din nimic, de parcă se developaseră, niște antene înfiorător de mari, ale unor gândaci gigantici. Ca și până acum, se îndoiau ușor, vibrau, se contorsionau. Le-am numărat. Șase.

— Post CMA! mă chemă Komov. Câte mustăți au apărut la orizont?

— Șase. Trei albe, două roșii și una verde.

— Vezi, Iacov, spuse Komov, o ritmicitate precisă. Piciul la noi, mustățile afară.

Se auzi vocea înfundată a lui Vandehuze:

— Mă închin în fața clarviziunii dumneavoastră, Ghenadi, dar cred că paza rămâne deocamdată obligatorie.

— E dreptul dumneavoastră, comentă sec Komov. Maika, așează-te aici…

Am raportat:

— Piciul a ajuns în unghiul mort. Cară un coș imens cu pietre.

— Clar, spuse Komov. Fiți gata!

Eram atât de concentrat să nu scap vreo vorbuliță, încât mi-a sărit inima din piept la auzul unei bubuituri prelungi. La început, n-am realizat că Piciul își răsturnase bolovanii pe podea. Auzeam suflul lui puternic, apoi o voce de copilaș rosti brusc:

— Mam-a-a-a! Și din nou: Ma-ma-a-a!

Se auzi apoi, deja bine cunoscut mie, plânsetul în sughițuri al unui copilaș de un an. Amintindu-mi de el, se strânse ceva în mine, înțelegând totodată și semnificația plânsetului: Piciul o zărise pe Maika. Nu trecu mai mult de o jumătate de minut și plânsetul încetă, pietrele huruiră din nou, apoi vocea lui Komov:

— Asta-i întrebarea: de ce mă interesează toate astea? Tot ce mă înconjoară. De ce-am tot timpul întrebări? Doar mi se face rău de la ele: douăzeci de întrebări pe zi. Încerc să mă salvez: fug, toată ziua fug sau înot; nu mă ajută. Încep să mă gândesc. Câteodată îmi vine răspunsul. Asta-i plăcut. Câteodată vin mai multe răspunsuri și nu pot să aleg. Sunt nenorocit. En-nigmă! La început credeam că întrebările vin dinăuntru. Dar m-am gândit și am înțeles: tot ce vine din interior trebuie să-mi facă plăcere. Înseamnă că întrebările vin dinafară? E just? Gândesc la fel ca tine. Atunci unde stau ele, unde atârnă, care-i punctul lor?

Pauză. Se auzi apoi vocea adevărată a lui Komov. Semănau foarte mult între ele, doar că adevăratul Komov nu vorbea la fel de sacadat și strident. În general, puteai să le deosebești, dacă știai despre ce este vorba.

— Aș putea să-ți răspund chiar acum la întrebare, șopti Komov, dar mi-e teamă să nu greșesc… Să nu răspund incorect sau imprecis. Când am să aflu totul despre tine, am să-ți răspund fără teama de a greși.

Pauză. Huruiră din nou pietrele mutate de Piciul.

— Ff-fragment, spuse Piciul. Încă o întrebare. De unde vin răspunsurile? M-ai obligat să mă gândesc. Întotdeauna am crezut că atunci când găsești un răspuns e o plăcere, iar dacă nu, atunci se produce o nenorocire. Mi-ai povestit cum gândești. Am cugetat și mi-am amintit că deseori gândeam și eu la fel, iar răspunsurile veneau des. Le văd cum vin. Așa cum fac volumul pentru pietre. Uite așa. „Coșul”, suflă Komov. Da, coșul. O nuia se agață de alta, o alta de a treia, a treia mai departe și iese… Coșul. Se vede cum. De multe ori însă mă gândesc, din nou huruiră pietrele, și răspunsul e deja gata. Am o grămadă de nuiele și dintr-o dată îmi apare coșul.

De ce?

— Și la întrebarea asta, spuse Komov, îți pot răspunde, dar numai atunci când voi afla totul despre tine.

— Atunci află! îi ceru Piciul. Află mai repede! De ce nu afli?… Dar îți pot povesti și singur. Era o navă, nu mai mare ca a ta, acum e mult mai mică, era totuși foarte mare. Asta știi și singur. Pe urmă a fost așa.

Din interfon se auzi un pocnet și o trosnitură îngrozitoare, imediat începu să țipe disperat un copil în registre neînchipuit de înalte, iar printre aceste trosnete și lovituri, printre zgomotele de sticlă spartă, dincolo de țipătul sfâșietor al copilului, se deslușea o voce gâtuită, horcăitul unui bărbat:

— Mary… Mary… Ma-a-ry…

Copilul țipa insuportabil și un timp nu se mai auzi nimic altceva. Apoi un hârșâit, niște icnete înăbușite: cineva se târa pe podeaua acoperită de cioburi și dărâmături. Se rostogoli ceva cu un zăngănit puternic. O voce cunoscută de femeie suspină, paralizată de groază:

— Șura… Unde ești, Șura?… Mă doare… Ce s-a întâmplat? Unde ești? nu văd nimic, Șura… Răspunde-mi! Ah, cum mă doare! Ajută-mă, nu văd nimic…

În plus, țipătul neîntrerupt al copilașului. Femeia tăcu, după un timp o imită și copilul. Am răsuflat și-am observat că țin pumnii încleștați, iar unghiile îmi intraseră adânc în palme. Maxilarele îmi amorțiseră.

— A durat mult, spuse triumfător Piciul. Obosisem să tot țip. Am adormit. Când m-am trezit, întuneric ca la început. Mi-era frig și foame și-mi doream atât de mult să mă satur și să mă încălzesc, încât așa s-a și întâmplat.

O cascadă întreagă de sunete complet necunoscute se revărsă din interfon. Un bâzâit ușor, în creștere, țăcănituri dese, pocnete cu reverberații, ca niște ecouri înfundate, un mormăit gros, extrem de greu auzibil, un chițăit, un scârțâit, un zumzet, lovituri metalice, de alămuri, plesnituri… A durat mult, vreo câteva minute. Brusc, nu se mai auzi nimic, după care vocea puțin sufocată a Piciului:

— Nu, așa nu pot povesti. Voi vorbi numai despre ce-am

văzut și înțeles. Prea mult, ce pot face?

— Și ți-au dat de mâncare? Te-au încălzit? întrebă Komov liniștit.

— Se pare că da, așa cum am vrut. Și de atunci, totul a fost așa cum mi-am dorit. Până când a venit prima navă.

— Dar asta ce-a fost? întrebă Komov și după mine imită foarte bine învălmășeala de sunete pe care o auzisem anterior.

Pauză.

— Înțeleg, spuse Piciul. Nu știi ce reprezintă, dar eu le-am înțeles. Nu pot însă să-ți răspund. Doar nici tu nu ai cuvinte să explici asta, iar tu știi mai multe cuvinte decât mine. Dă-mi cuvinte. Am de la tine multe cuvinte valoroase, însă inutile.

Pauză.

— Ce culoare are? întrebă Komov.

— Niciuna. Culoarea, asta e atunci când privești cu ochii. Acolo nu se poate privi.

— Unde acolo?

— La mine. În adânc. Sub pământ.

— Dar cum e la pipăit?

— Excelent! exclamă Piciul. Plăcere. Motanul din Cheshire! Cel mai bine e la mine. Așa au fost până au venit oamenii…

— Acolo dormi? întrebă Komov.

— Acolo eu sunt totul. Dorm, mănânc, gândesc. Doar aici mă joc, pentru că acolo nu e loc, e prea înghesuit. Ca în apă, numai că încă și mai înghesuit.

— Dar în apă nu se poate respira, protestă Komov.

— De ce nu se poate? Ba se poate foarte bine! Chiar te poți juca, numai că e cam înghesuială.

Pauză.

— Acum știi totul despre mine? întrebă Piciul.

— Nu, răspunse hotărât Komov. N-am aflat nimic despre tine. Vezi doar că n-avem cuvinte comune. Poate ai cuvinte proprii?

— Cuvinte…, repetă încet Piciul. Asta e atunci când miști gura și apoi auzi cu urechile. Nu. Asta e numai la oameni. Știam că există cuvinte, pentru că le țin minte. Trinchet! Ce înseamnă? Nu știam. Acum însă știu la ce folosesc multe din

cuvinte. Înainte nu știam. Îmi făcea plăcere doar să le rostesc. Un joc.

— Acum știi ce-nseamnă cuvântul „ocean”, rosti Komov, dar oceanul îl vedeai și înainte. Cum îl numeai?

Pauză.

— Te ascult, insistă Komov.

— Ce asculți? Pentru ce? L-am denumit deja, dar așa nu se poate auzi. Asta-i înăuntru.

— Poate poți să-mi arăți? întrebă Komov. Ai pietre, nuiele…

— Pietrele și nuielele nu sunt pentru arătat, protestă Piciul. Pietrele și nuielele mă ajută în gândire. Dacă întrebarea e grea: nuiele și pietre. Dacă nu cunosc întrebarea: frunze. Am mai multe lucruri. Apa, gheața care se topește ușor, de aceea… Piciul amuți. Nu am cuvinte, continuă el. Multe lucruri diferite. Părul… Și multe altele pentru care nu există cuvinte. Dar toate astea sunt acolo, la mine.

Se auzi un suspin greu și prelung. Cred că al lui Vandehuze.

Maika întrebă brusc:

— Dar când îți miști fața? Ce reprezintă?

— Mam-ma… Începu Piciul cu o voce plângăreață. Fața, mâinile, corpul, continuă el cu vocea lui Maika, astea sunt lucruri pentru gândire și nu sunt puține. Ar dura prea mult ca să le denumesc.

Pauză.

— Ce facem? întrebă Komov. Te-ai gândit?

— M-am gândit la asta, spuse Piciul. Știu ce vrei de la mine. Aș vrea și eu, dar nu pot. Ce problemă! Când vreau, pot orice. Dar nu cu oamenii. Nu vreau ca ei să existe și totuși ei sunt. Vreau să vii la mine, dar nu pot. Oamenii înseamnă nenorocire.

— Înțeleg, spuse Komov. Atunci te iau cu mine. Vrei?

— Unde?

— La mine. Acolo de unde am venit. Pe Pământ, unde trăiesc toți oamenii. Acolo o să pot afla totul despre tine și încă destul de repede.

— Dar e foarte departe, spuse Piciul. Sau nu te-am înțeles?

— Da, e foarte departe, spuse Komov. Dar nava mea…

— Nu, spuse Piciul. Nu mă înțelegi. Nu pot așa departe. Pur și simplu nu pot așa departe. Mi-e imposibil la o asemenea depărtare. Odată mă jucam pe gheață. Am adormit. M-am trezit din cauza fricii. O frică uriașă, imensă. Chiar am țipit. Fragment! Gheața înota și vedeam doar crestele munților. Mă gândeam că oceanul înghițise pământul. Bineînțeles, m-am întors. Mi-am dorit intens lucrul ăsta și gheața s-a întors imediat la țărm. Dar acum știu, nu am voie departe. Mi-a fost nu numai frică. Mi-a fost chiar rău. Ca de la foame, dar mult mai rău. Nu, nu pot să vin la tine.

— Eh, bine, spuse Komov cu o voce silit veselă. Probabil că te-ai plictisit să-mi tot răspunzi și să-mi povestești. Știu că-ți place să pui întrebări. Pune și am să-ți răspund.

— Nu, spuse Piciul. Am prea multe întrebări să-ți pun. De ce cade piatra? Ce-nseamnă apa caldă? De ce sunt zece degete, iar ca să socotești îți trebuie numai unul? Multe întrebări. Dar nu te voi întreba acum. Acum mi-e rău. Nu poți la mine, nu pot la tine, nu avem cuvinte. Deci nu poți să afli totul despre mine. Enigmă. Deci nu poți pleca. Te rog, gândește-te ce e de făcut. Dacă nu poți s-o faci singur repede, lasă mașinile tale să se gândească de un milion de ori mai repede. Plec. Nu pot să mă gândesc când vorbesc. Grăbește-te, pentru că îmi este mai rău decât ieri, iar atunci mi-a fost mai rău decât alaltăieri.

Se rostogoli o piatră. Vandehuze suspină din nou greu și prelung. N-am clipit bine din ochi, că Piciul deja fugea val-vârtej spre dealuri, prin șantier. Am văzut cum a trecut ca un fulger pe pistă și deodată dispăru de parcă nici nu fusese. Și-n aceeași secundă, ca la o comandă, dispărură și mustățile multicolore de deasupra crestelor.

— Așa, începu Komov. N-avem de ales. Iacov, dă-mi, te rog, radiograma lui Sidorov. Să aducă instalațiile, văd că fără mentoscop nu mă descurc.

— Bine, se învoi Vandehuze. Dar aș vrea să-ți atrag atenția, Ghenadi… În cursul discuției, becul verde nu s-a aprins nici măcar o singură dată.

— Am observat, spuse Komov.

— Dar astea nu sunt doar niște simple emoții negative,

Ghenadi. Sunt emoții negative pregnant exprimate…

Răspunsul lui Komov nu se mai auzi.

Am rămas la post toată seara și jumătate de noapte, nici urmă de Pici. N-au apărut nici mustățile, nici Maika.

ÎNTREBĂRI ȘI ÎNDOIELI.

La micul dejun, Komov a vorbit întruna, deși, având ochii înroșiți și obrajii supți, era limpede că nu dormise deloc. Părea totuși vesel și surescitat. Sorbea mereu din ceaiul tare și ne expunea ipotezele și concluziile lui preliminare.

Acum era convins că aborigenii transformaseră radical organismul băiatului, dovedindu-se astfel a fi niște experimentatori uimitor de îndrăzneți și curajoși: modificaseră fiziologia și o parte din anatomie, extinseseră incredibil de mult regiunile active ale creierului, înzestrându-l totodată cu noi mecanisme fiziologice, extindere imposibil de realizat într-un organism uman normal, în condițiile științei pământene contemporane. Scopul acestor transformări anatomofiziologice putea fi unul de durată, aborigenii dorind pur și simplu adaptarea pruncului neajutorat la condițiile de existență complet inumane ale acestei lumi. Rămânea însă neelucidată problema modificării capitale a funcționării sistemului nervos central, această transformare fiind ori un rezultat al schimbărilor anatomofiziologice, ori un ajutor pentru utilizarea mai eficientă a rezervelor creierului uman în scopuri bine definite, cum ar fi conservarea în creier a tuturor întâmplărilor și senzațiilor încă din pruncie pentru ușurarea unei adaptări inverse în cazul reîntoarcerii Piciului în societatea umană (într-adevăr, era incredibilă ușurința cu care Piciul se înțelesese cu noi, în cazul în care nu-i apăruserăm nici ca monștri, nici ca hidoșenii). De asemenea, nu era exclus ca memoria uriașă a Piciului, asociată cu o dezvoltare formidabilă a centrilor nervoși de emitere a sunetelor, să fie doar un rezultat secundar al modificării creierului său pentru atingerea obiectivului primordial: crearea unei legături psihice stabile între sistemul nervos central al Piciului și cele ale băștinașilor. Existența unei asemenea legături părea însă imposibilă, anumite fapte fiind greu de explicat altfel: răspunsurile spontane ale Piciului, fără a mai adăuga și logica lor, împlinirea tuturor dorințelor lui, a celor conștiente și chiar subconștiente, atașarea Piciului de această regiune a planetei. Această ipoteză poate explica în același timp și încordarea psihică puternică în care se află Piciul când apar oamenii. Însuși Piciul nu e capabil să înțeleagă de ce-l deranjează, de fapt, oamenii. Cu siguranță că nu-l stânjenim pe el, ci pe aborigeni. Și acum ne-am apropiat cum nu se

poate mai mult de problema naturii și aspectului aborigenilor.

O logică simplă ne impune clasificarea aborigenilor în vietăți microscopice sau gigantice, în orice caz incompatibile cu dimensiunile fizice ale Piciului, care-i percepe astfel ca pe un element sau eveniment al naturii ce-l înconjoară încă din copilărie (când l-am întrebat despre antene, Piciul mi-a răspuns extrem de indiferent că vede „mustățile" pentru prima dată în viața lui, oricum el în fiecare zi observă câte ceva absolut nou pentru el și iarăși n-am reușit să găsim cuvintele potrivite pentru a defini aceste evenimente). Din punctul lui de vedere, Komov înclina să creadă că aborigenii sunt de fapt niște superorganisme gigantice, extrem de îndepărtate atât de structurile umanoide, cât și de cele neumanoide cunoscute de om până în prezent. Știm foarte puține despre ei: numai din ce-am văzut – construcțiile (sau organismele?) monstruoase de deasupra orizontului, a căror dispariție sau apariție era evident legată de vizitele Piciului, sau numai din ce am auzit – sunetele complet necunoscute emise de Piciul la descrierea locuinței sale. Ce-am înțeles? Aborigenii se află la un nivel de cunoștințe teoretice și practice fantastic de ridicat, chiar dacă luăm în considerare doar transformările majore la care a fost supus un prunc obișnuit. Atât. Deocamdată, chiar și întrebările sunt puține, deși acestea sunt, bineînțeles, fundamentale. De ce aborigenii l-au salvat și ajutat pe Pici, și-n general de ce s-au interesat de el, ce treabă au cu el? De unde-i cunosc pe oameni, și-ncă destul de bine din moment ce se descurcă în bazele lor psihologice și sociologice? De ce totuși refuză comunicarea cu oamenii? Cum coincide nivelul vizibil înalt de cunoștințe cu lipsa totală de urme ale oricărui fel de activitate rațională? Să fie actuala stare deplorabilă a planetei tocmai rodul acestei activități? Sau această stare este deplorabilă numai din punctul nostru de vedere? De fapt, cam acestea ar fi toate problemele fundamentale. El, Komov, mai avea ceva idei în acest sens, dar considera prematură o expunere în această privință.

Oricum, un lucru era clar. Descoperirea era de o importanță primordială și trebuia dusă până la capăt, lucru posibil doar

cu ajutorul Piciului. În curând urma să primim și instalația cefaloscopică, alături de una din categoria „tehnică specială”, cu un randament de utilizare de 100%, doar în cazul în care Piciul ar fi avut deplină încredere în noi și, mai ales, dacă ne-ar fi simțit lipsa.

— Astăzi nu mă întâlnesc cu el, stabili Komov, punând de-o parte paharul gol. Azi e rândul vostru. Stasi, arată-i-l pe Tom. Maika, învățați-l să se joace cu mingea, plimbă-l cu gliderul. Nu vă jenați, băieți, fiți cât mai veseli cu el, cât mai naturali. Imaginați-vă că e frățiorul vostru mai mic, un prichindel… Iacov, dumneata rămâi de pază, la urma urmei, dumneata ai înființat-o… Dacă însă Piciul ajunge și pe la tine, ia-ți inima în dinți și dă-i voie să te tragă de perciuni, îl interesează foarte mult. Iar eu mă voi ascunde ca un scorpion, voi supraveghea și voi înregistra totul. Așa că fiți buni și puneți-vă al „treilea ochi”. Dacă Piciul întreabă de mine, spuneți-i că trebuie să cuget. Cântați-i cât mai mult în strună, faceți-i proiecții de filme… Arătați-i calculatorul. Stasi, spune-i cum funcționează, încearcă să te-ntreci cu el în calcule. Cred că aici vă va aștepta o surpriză… Lăsați-l să întrebe cât mai mult, cu cât mai mult, cu atât mai bine… La locuri, băieți, la locuri!

A șters-o. Ne-am uitat unul la celălalt.

— Ceva întrebări, cibernetician? mă întrebă Maika. O întrebare ca de gheață, deloc prietenoasă. Erau primele ei cuvinte de azi-dimineață. Nici măcar nu mă salutase.

— Niciuna, dispecer. Nici o întrebare, dispecer. Te văd, dar nu te aud.

— Bineînțeles, totul merge strună, rosti abătut Vandehuze. Nu că mi-ar fi milă de perciuni. Dar…

— Chiar așa, spuse Maika, ridicându-se. Dar…

— Voiam să spun, continuă Vandehuze, că ieri seară am primit o radiogramă de la Garbovski. L-a rugat pe Komov foarte delicat, dar hotărât, să nu forțeze contactul. Și din nou a mai bătut un apropo, cum că ar fi vrut să ni se alăture.

— Și ce-a spus Komov? Am întrebat.

Vandehuze își înălță capul și mângâindu-și perciunul stâng mă privi pe deasupra nasului.

— Komov s-a exprimat cam nepoliticos, răspunse el. Bineînțeles verbal. A răspuns ceva în sensul că-i mulțumește pentru sfat.

— Și? Am continuat să cer lămuriri. Tare aș fi vrut să-l întâlnesc pe Garbovski. Niciodată nu l-am văzut în realitate.

— Asta-i tot, spuse Vandehuze, ridicându-se și el.

Ne-am îndreptat cu toții spre arsenal, unde am găsit și ne-am fixat pe frunte lamele late, circulare, cu cel de al „treilea ochi": bine cunoscutele teletransmițătoare portative cu care erau dotați cercetașii singuratici și prin care aceștia puteau transmite neîntrerupt informații vizuale și acustice, în fond tot ce vedeau și auzeau. Un lucrușor simplu, dar ingenios, inclus de curând și în inventarul instalațiilor E. P. Am mai zăbovit puțin, până ne-am reglat cercurile, astfel încât să nu ne apese tâmplele, să nu ne cadă pe nas sau obiectivul să nu fie obturat de glugă. Continuând cu glumele, încercam aproape disperat s-o înduplec pe Maika să glumească și ea pe seama mea și, ce mai încolo încoace, eram în stare de orice numai s-o înviorez puțin. În zadar. Maika rămânea posomorâtă, tăcută sau cel mult răspundea sec. În general, Maika noastră suferă de crize de ipohondrie și-n aceste cazuri e mai bine să fie lăsată în pace, dar acum aveam senzația că Maika, pe lângă criza propriu zisă, era și supărată, dar nu oricum, ci chiar pe mine. Nu-mi explicam de ce, dar mă simțeam vinovat față de ea și eram complet dezorientat.

Maika plecă la ea în cabină să caute mingea, în timp ce eu l-am eliberat pe Tom, trimițându-l pe pistă. Soarele se ridicase deja și, cu toate că gerul nocturn se înmuiase, era încă totuși foarte frig, pentru că nasul îmi îngheță imediat. În plus, dinspre ocean se simțea răsuflarea unui vântuleț puțin cam tăios. Piciul, nicăieri.

L-am alergat pe Tom în jurul pistei, oferindu-i astfel prilejul să se mai dezmorțească. Copleșit de atâta atenție acordată, îmi cerea insistent noi ordine. Apăru și Maika și, ca să nu înghețăm, „am bătut" mingea vreo cinci minute, la drept vorbind, cu multă plăcere. Încă mai speram că Maika se va „aprinde" în cele din urmă, așa cum îi era obiceiul, zadarnic

însă. Într-un sfârșit, m-am plictisit și-am întrebat-o direct ce se întâmplase. Se așeză pe minge, în mijlocul pistei greblate, și își strânse șuba pe lângă corp.

— Ce s-a întâmplat totuși? Am repetat.

Se uită la mine posomorâtă, apoi își întoarse capul.

— Poate totuși îmi răspunzi? Am insistat, ridicând vocea.

— Cam bate vântulețu' azi! rosti Maika, uitându-se distrată la cer.

— Ce? Am întrebat surprins. Ce vântuleț?

Își bătu fruntea cu degetul, chiar lângă obiectivul „ochiului” și spuse:

— E-pe-și-pi ze-pev-ze-pec. Ne-pe a pa-u-pu-de-pe.

— Tu-pu e pe-și-pi ze-pev-ze-pe-că-pă, i-am răspuns. A-pa-co-po-lo-po doa-pa-rî-pî e-pe-u-pu-nî-pî tra-pa-nsla-pa-to-po-ri-pî.

— Așa e, spuse Maika. Tocmai de aceea îți și spun: vântuleț.

— Da, îmi pică fisa. E cam vântuleț, într-adevăr e vântuleț.

Încercând să născocesc ceva pentru discuție, m-am simțit al naibii de jenat pentru că, în afară de vântuleț, nu reușeam să găsesc nimic altceva și atunci îmi trecu prin cap că n-ar fi rea o plimbare, mai ales că n-o mai făcusem până acum și că, în ciuda faptului că mă aflam aici de aproape o săptămână, nu simțisem ca lumea acest pământ sub tălpi. În plus, exista șansa de a-l întâlni pe Piciul nostru, undeva prin tufișuri, iar dacă va dori și el să ne revadă, atunci totul putea fi nu numai plăcut, dar și folositor: vom lega discuția într-o atmosferă familiară lui. I-am propus și Maikăi. Se ridică în tăcere și se îndreptă spre mlaștină în timp ce eu, vârându-mi nasul în gulerul de blană, am urmat-o cu mâinile înfipte cât mai adânc în buzunare. Tom, incapabil să-și exprime întreaga solicitudine, se urni după mine, dar i-am poruncit să rămână pe loc, în așteptarea unor ordine ulterioare.

Desigur, nu ne-am băgat în mlaștină și, ocolind-o, ne-am strecurat printre tufișuri. Vegetația era jalnică: palidă, pipernicită, firavă, frunzulițe lipsite de vlagă, albăstrii, cu reflexe metalice, rămurele noduroase, fragile, cu scoarța portocalie, pătată. Tufișurile atingeau arareori înălțimea mea,

așa că Vandehuze n-ar fi riscat să-și piardă aici perciunii. Sub picioare se simțea elasticitatea stratului gros de frunze căzute, amestecate cu nisip, în umbră sclipea bruma. Cu toate acestea, vegetația îți impunea respect. Probabil că nu îi era ușor să crească aici: temperatura scădea în timpul nopții până la minus douăzeci, ziua rareori trecea de zero, iar sub rădăcini – doar nisip sărat. Nu cred că ceva din vegetația Pământului ar fi putut să se adapteze la astfel de condiții vitrege. Cu atât mai straniu era să-ți imaginezi că undeva, printre tufișurile înghețate, un omuleț gol-goluț umblă desculț pe nisipul brumat.

Mi s-a părut că zăresc o mișcare în tufișurile dese din dreapta. M-am oprit și am strigat: „Piciule!”, dar nu-mi răspunse nimeni. Ne înconjura doar liniștea înghețată. Nici foșnetul frunzelor, nici zumzetul insectelor – toate astea ne dădeau un sentiment bizar, de parcă ne-am fi rătăcit printre niște decoruri de teatru. Am ocolit o limbă lungă de ceață aruncată de mlaștina fierbinte și am început să urcăm panta dealului, de fapt o dună nisipoasă asediată de tufișuri. Cu cât ne ridicam, cu atât se simțea mai tare nisipul sub picioare. Ajungând pe creastă, ne-am uitat de jur împrejur. Nava era acoperită de nori cețoși, dar pista se zărea bine: greblată, strălucind clar și vesel sub soare. Pe ea – o singură pată neagră: mingea lăsată de noi. În jurul ei se învârtea, greoi și nesigur, Tom; cu siguranță era pe cale să rezolve o problemă spinoasă: să îndepărteze acest corp străin de pe pistă sau să-și dea viața la nevoie pentru acest lucru lăsat de om.

Și chiar atunci am observat urme pe nisipul înghețat, niște pete umede, întunecate, pe bruma argintie. Pe aici trecuse Piciul și nu chiar așa de demult. Stătuse pe creastă, apoi se ridicase și coborâse versantul, îndepărtându-se de navă. Șirul urmelor se întindea până la hățișul vâlcelei dintre dune. „Piciule!”, am strigat din nou și iar nu-mi răspunse nimeni. Am coborât în vâlcea.

L-am găsit imediat. Stătea culcat cât era de lung, cu obrazul lipit de pământ și ținându-se cu mâinile de cap. O prezență stranie, contrastantă și imposibilă în acest peisaj de gheață.

Întâi m-am speriat: poate se întâmplase ceva. Prea era rece și incomod aici. M-am lăsat pe vine lângă el, l-am chemat și, văzând că nu răspunde, l-am plesnit ușor peste fundul slab și gol. Îl atingeam pentru prima oară și mai că n-am țipat de uimire. Mi s-a părut fierbinte ca fierul de călcat.

— A găsit rezolvarea? întrebă Piciul fără să-și ridice capul.

— Se gândește, i-am răspuns. Problema e grea.

— Și cum am să aflu dacă a găsit-o?

— Ai să vii și îți va spune imediat.

— Mam-ma, izbucni Piciul.

Am privit-o pe Maika. Era alături.

— Mam-ma, repetă Piciul nemișcat.

— Da, clopoțelule, șopti Maika.

Piciul se așeză, o prelingere din starea culcată în cea așezată.

— Mai spune o dată! Ceru el.

— Da, clopoțelule, repetă Maika. Fața i se albi și îi apărură clar pistruii.

— Formidabil! exclamă Piciul, privind-o de jos în sus. Spărgătorul de nuci!

Am tușit.

— Te-am așteptat, Piciule, am spus.

Începu să mă privească. M-am abținut cu mare greutate să nu-mi abat privirea. Avea totuși o față monstruoasă.

— De ce m-ai așteptat?

— Cum adică, de ce?… M-am pierdut puțin, dar îmi veni pe loc o idee: „Ne era dor de tine”. Ne e rău fără tine. Nu avem plăcere, înțelegi?

Piciul sări și imediat se așeză din nou. O făcu într-o parte, într-o poziție foarte incomodă, n-aș fi reușit să stau așa nici două secunde.

— Ți-e rău fără mine?

— Da, am spus hotărât.

— Formidabil! exclamă el. Ți-e rău fără mine, mie mi-e rău fără tine. En-nigmă!

— De ce enigmă? M-am întristat. Dacă n-am fi putut rămâne împreună, atunci ar fi fost o enigmă. Dar acum ne-am întâlnit, putem să ne jucăm… Uite, îți place să te joci, dar întotdeauna

singur…

— Nu, mă contrazise Piciul. Doar la început m-am jucat singur. Apoi m-am jucat pe lac și am văzut imaginea mea în apă. Am vrut să mă joc cu ea, dar ea s-a desfăcut. Atunci mi-am dorit mai multe imagini, să le am și să mă pot juca cu ele. Și dorința mi s-a împlinit.

Sări și fugi ușor în cerc, lăsând în urma lui fantomele sale uimitoare – negre, albe, galbene, roșii. Se așeză apoi în mijloc, uitându-se mândru în jur. Trebuie să recunosc că era un spectacol extraordinar: un băiat gol pe nisip înconjurat de o duzină de statui multicolore în diferite poziții.

— Formidabil! am exclamat și, uitându-mă la Maika, am invitat-o din priviri să participe la discuție. Mă simțeam jenat că doar eu vorbesc în timp ce ea tace. Nu spuse nimic, privind posomorâtă cum se unduiau tremurător fantomele, topindu-se ușor și degajând acel miros de amoniac.

— Am vrut mereu să vă întreb, anunță Piciul, de ce vă înfășurați? Ce-i asta? Sări spre mine și mă trase de poalele șubei.

— Îmbrăcăminte, i-am răspuns.

— Îmbrăcăminte, repetă el. Pentru ce?

I-am explicat ce-i cu îmbrăcămintea. Nu sunt Komov. În viața mea n-am predat lecții, mai ales despre îmbrăcăminte. Dar o spun fără lipsă de modestie: lecția a avut succes.

— Toți oamenii au îmbrăcăminte? întrebă uimit Piciul.

— Toți, am răspuns repede ca să-nchei cu această întrebare. Practic, nu înțelegeam ce-l uimește.

— Dar oamenii sunt mulți? Câți?

— Cincisprezece miliarde.

— Cincisprezece miliarde, repetă, punându-și în față degetul lipsit de unghie și începând să-l îndoaie și să-l îndrepte. Cincisprezece miliarde! spuse și privi resturile străvezii de fantome. Ochii i se întunecară. Și toți în îmbrăcăminte… Și ce mai e?

— Nu înțeleg!

— Și ce mai fac ei?

Am tras în piept mult aer și-am început să-i povestesc ce fac

oamenii. E ciudat, desigur, că până acum nu m-am gândit la asta. Mi-era teamă ca Piciul să n-aibă impresia că cea mai mare parte a omenirii se ocupă doar de cibernetică. De altfel, pentru început, cred că nu era rău nici așa. E-adevărat că Piciul nu se mai agitase ca în timpul lecțiilor lui Komov, ghemuindu-se și îndoindu-se, dar tot asculta ca vrăjit. Când am terminat, complet încurcat în încercarea disperată de a-i da o imagine despre artă, îmi puse imediat o întrebare nouă.

— Așa multă treabă? Rămase el uimit. De ce ați venit aici?

— Maika, povestește-i tu, am implorat-o cu o voce răgușită. Mi-a înghețat nasul.

Maika mă privi ciudat, totuși începu, lipsită de vlagă, să povestească, după mine neinteresant, despre răposatul proiect „Arca". N-am reușit să mă abțin și am început s-o întrerup, încercând să colorez lecția cu mărunțișuri pitorești, vârându-mă în precizări și corecturi și brusc m-am trezit că din nou vorbesc singur. Am socotit necesar să-mi termin povestirea cu o morală.

— Vezi și singur, am spus. Am început o treabă, dar de cum am înțeles că planeta ta este ocupată, am renunțat imediat la proiectul nostru.

— Deci oamenii pot să afle ce va fi? întrebă Piciul. Dar asta nu e chiar așa. Dacă oamenii ar fi putut, de mult ar fi plecat de aici.

N-am știut ce să mai spun. Tema mi s-a părut alunecoasă.

— Știi ceva, Piciule, m-am înviorat eu, hai să ne jucăm. Să vezi cât e de interesant e să te joci cu oamenii.

Piciul tăcea. Am privit-o feroce pe Maika, nu înțelegeam ce-i cu ea. Doar n-am să rezolv numai eu contactul ăsta!

— Hai să mergem la joacă, Piciule, mă susținu fără entuziasm Maika. Sau poate vrei să te plimb cu mașina zburătoare?

— Ai să zbori, am adăugat, și totul va fi un joc: munții, mlaștinile, aisbergul…

— Nu, se împotrivi Piciul. Zborul e o plăcere obișnuită. Asta pot și eu.

Am sărit.

— Cum adică poți?

Fața lui se încreți instantaneu. Piciul se ridică din nisip și își lăsă umerii în jos.

— N-am cuvinte, spuse el. Când vreau, zbor…

— Atunci, zboară! Am spus.

— Acum nu vreau, îmi răspunse precipitat. Acum am plăcere cu voi. Sări nerăbdător. Vreau să mă joc! Unde?

— Hai să fugim până la navă, i-am propus.

Scoase un țipăt sfâșietor și nici nu dispăru bine ecoul între dune, că noi deja eram printre tufișuri, luându-ne la întrecere. Pe Maika am lăsat-o în pace, definitiv. Să facă ce-o vrea.

Piciul aluneca printre tufișuri ca o pată de soare. Aveam impresia că nu clintise nici o ramură și că, în general, nici măcar nu atinsese pământul. Eu, în șuba mea încălzită electric, fugeam fără să mai țin seamă de nimic, ca un tanc pe nisip, astfel că totul trosnea în jurul meu. Am încercat tot timpul să-l ajung, dar mereu mă derutau fantomele lui, pe care le lăsa în urmă la fiecare minut. Într-o poieniță aflată în mijlocul mărăcinișului, Piciul mă așteptă și mă întrebă:

— La tine se întâmplă așa? Uite, te trezești și îți aduci aminte de ceva, văzut parcă pentru prima oară. Uneori este ceva bine cunoscut. De exemplu, că zbor. Alteori e ceva complet nou, ce n-am mai văzut niciodată.

— Da, mi se întâmplă, am spus răsuflând din greu. Asta se cheamă vis. Dormi și visezi.

Mergeam la pas. Undeva în spate trosnea mărăcinișul: Maika.

— De unde vine asta? mă întrebă Piciul. Ce înseamnă visul?

— Combinații neobișnuite ale impresiilor avute cândva, am bombănit eu.

N-a înțeles, desigur, și-am trecut la predarea unei alte lecții de proporții: ce sunt visele, cum apar, la ce ajută și cât de rău i-ar fi omului fără ele.

— Motanul din Cheshire! Dar tot nu înțeleg de ce visez ceva ce n-am mai văzut încă.

Maika ne ajunse și mergea alături, tăcută.

— De exemplu? Am întrebat.

— Uneori visez că sunt mare mare, că mă gândesc și atunci

întrebările vin una după alta, întrebări uimitoare și foarte colorate, în timp ce eu găsesc răspunsurile, și ele uimitoare, și cunosc foarte bine cum se formează răspunsul din întrebare. Este cea mai mare plăcere când știi cum se formează răspunsul din întrebare. Când mă trezesc însă, nu mai țin minte ni-ci întrebările, nici răspunsurile. Nu îmi amintesc decât de plăcere.

— Mda, am comentat evaziv. Un vis interesant. Dar n-am cum să-ți explic. Întreabă-l pe Komov. Poate îți explică el.

— Pe Komov? ce înseamnă Komov?

A trebuit să-i explic sistemul nostru de nume. Înconjurasem deja mlaștina și în fața noastră apărură nava și pista de aterizare. Când am terminat, Piciul spuse brusc, nitam-nisam:

— Straniu. Cu mine n-a fost așa.

— Cum?

— Să vreau ceva pentru mine și să nu pot.

— Dar ce vrei?

— Vreau să mă desfac pe jumătate. Acum sunt unul și vreau să fim doi.

— Ei, frățioare, am spus, aici n-ai ce să vrei. E imposibil.

— Și dacă ar fi posibil? E rău sau e bine?

— Desigur, rău. Nu prea înțeleg ce vrei să spui… Poți să te rupi în două, dar e rău de tot. Te poți îmbolnăvi: asta se numește împărțirea spiritului. Și asta se poate vindeca, deși e atât de rău.

— E dureros? întrebă Piciul.

Am pășit pe pista greblată. Tom se deplasa deja în întâmpinarea noastră, fugărind mingea și clipind bucuros din luminițele de semnalizare.

— Lasă asta, am spus. Ești bine și așa, întreg.

— Nu, nu sunt bine, mă contrazise Piciul, dar tocmai atunci sosi Tom și jocul începu.

Piciul arunca întrebările ca grindina. N-ajungeam să răspund. Tom nu reușea să execute comenzile. Mingea nu atingea pământul. Doar Piciul reușea să facă totul.

Privit din exterior, totul părea, cred, foarte vesel. Și-ntr-adevăr, era foarte amuzant, și chiar Maika își dădu drumul

până la urmă. Probabil păream niște năzdrăvani ce chiuliseră de la școală pentru a se duce pe malul oceanului. La început, eram încă stânjeniți, conștienți că nu ne distrăm, ci muncim și că fiecare mișcare de a noastră este urmărită, că între noi și Piciul rămăsese ceva greu, neexprimat până la capăt, dar până la urmă totul fu dat uitării. Rămăsese doar mingea, ce zbura de la unul la altul, bucuria unei lovituri reușite și necazul pe neîndemânaticul Tom, țiuiturile din urechi de la chiuiturile asurzitoare și râsul strident, sacadat, al Piciului. Auzeam astfel, pentru întâia oară, râsul lui izvorât din uitare de sine, complet copilăresc…

Era un joc straniu, cu regulile stabilite pe parcurs de Pici. Se arătase incredibil de rezistent și pasionat, nescăpându-i nici un prilej pentru a ne demonstra superioritatea lui fizică într-o întrecere impusă de el, ajungându-se cumva la situația că juca singur contra trei, iar noi și Tom tot timpul pierdeam. La început, câștigase pentru că-l lăsasem. Apoi câștigă pentru că nu-i înțelegeam regulile, iar când le-am priceput, pe mine și pe Maika ne împiedicau șubele. Apoi am considerat că Tom e prea neîndemânatic și l-am alungat. Maika se ambală și începu să se joace din răsputeri, la fel și eu, dar tot pierdeam. Nu puteam face nimic contra acestui drăcușor fulgerător ce prindea orice minge, trimițând-o apoi foarte puternic și precis, ce țipa strident, supărat, dacă mingea întârzia mai mult de o secundă în mâinile noastre. Ne deruta complet cu fantomele lui sau, și mai rău, cu metodele lui de a dispărea instantaneu și de a apărea tot atât de neașteptat în alt loc. Bineînțeles, nu ne-am predat, aburul plutea în jurul nostru să-l tai cu cuțitul, gâfâiam, transpiram, țipam unul la altul, în orice caz am luptat până la ultima suflare. Și, dintr-o dată, totul se termină.

Piciul se opri, conduse mingea din priviri, uitându-se cum se rostogolește, și se așeză pe nisip.

— A fost bine, spuse el. Niciodată n-am crezut că poate fi atât de bine.

— Ce? Am țipat cu respirația întretăiată. Ai obosit, Piciule?

— Nu. Mi-am amintit. Nu pot să uit. Nu ajută. Nu ajută nici un fel de plăcere. Nu mă mai chema la joc. Mi-e rău, iar acum

e și mai rău. Spune-i să se gândească mai repede. Am să mă rup în două, dacă nu se gândește mai repede. Mă doare totul înăuntru. Vreau să mă rup în două și mi-e frică. De aceea nu pot. Dacă o să mă doară și mai tare, n-o să-mi mai fie frică. Hai, să se gândească mai repede.

— Ce-i cu tine, Piciule? L-am mustruluit. Nu prea înțelegeam ce se întâmplă cu el, dar vedeam că într-adevăr îi e rău. Scoate-ți toate astea din cap! Pur și simplu, încă nu te-ai obișnuit cu oamenii. Trebuie să ne întâlnim mai des, să ne jucăm mai mult…

— Nu, se hotărî Piciul și sări în picioare. Nu mai vin.

— Dar de ce? Am țipat. Doar a fost bine! O să fie și mai bine! Mai sunt și alte jocuri, nu numai cu mingea… Cu cercul, cu aripile…

S-a îndepărtat încet.

— Mai este șahul! Continuam grăbit în spatele lui. Știi ce e șahul? E un joc măreț!

Se opri puțin. Am început să-i explic în grabă și înflăcărat ce înseamnă șahul – șahul simplu, șahul tridimensional, șahul n dimensional… Stătea și asculta, privind într-o parte. Am terminat-o cu șahul și am început-o cu pokerul. Îmi aduceam aminte, înspăimântat, de toate jocurile pe care le știam, doar doar n-o pleca.

— Da, cedă Piciul. Am să vin.

Plecă fără să se mai oprească, împleticindu-se, direct spre mlaștină. Un timp l-am privit tăcuți, apoi Maika țipă: „Piciule!”, și fugi după el, îl ajunse din urmă și continuară să meargă alături.

Mi-am ridicat șuba, m-am îmbrăcat, am dat și de șuba Maikăi și m-am îndreptat nehotărât spre ei. Mă simțeam groaznic și nu înțelegeam de ce. Parcă totuși se terminase cu bine, Piciul promisese că se va întoarce; înseamnă că totuși s-a legat de noi, deci se simte mai rău fără noi decât împreună… „Se obișnuiește, repetam în mine. Nu-i nimic, se va obișnui…” Am văzut că Maika s-a oprit, iar Piciul își continuă drumul. Maika se întoarse și prinzându-și umerii fugi în întâmpinarea mea. I-am dat șuba și am întrebat:

— Ei, ce e?

— E-n regulă, spuse ea. Ochii îi erau străvezii și disperați.

— Cred că, la urma urmei… Am început, dar imediat m-am oprit. Maika! Am exclamat. Ți-ai pierdut al „treilea ochi”.

— Nu, nu l-am pierdut, spuse Maika.

ÎNDOIELI ȘI REZOLVĂRI.

Piciul se îndepărtă de navă înspre vest, de-a lungul țărmului, direct printre dune și mărăcini. La început, l-a interesat „al treilea ochi”. Se oprea, dădea jos cercul, îl învârtea în mâini și atunci se zărea pe ecran când cerul palid, când fața ca de mască, bleu verzuie, când nisipul acoperit de brumă. Apoi lăsă cercul în pace. Nu știu din ce cauză, dar aveam impresia că obiectivul nu mai era chiar pe direcția de mișcare, ci puțin spre dreapta – ori nu mai mergea ca de obicei, ori nu-și pusese corect cercul. Pe ecran se derulau, săltăreț, dune stereotipe și tufișuri înghețate, întrerupte când și când de crestele fumurii ale munților sau de apariția bruscă a oceanului negru cu aisberguri strălucitoare la orizont.

Aveam senzația că Piciul mergea fără nici o țintă, doar unde vedea cu ochii, cât mai departe de noi. Uneori se cățăra pe câte o dună și privea înspre noi și atunci pe ecran apărea conul de un alb strălucitor al ER-2-ului nostru, panglica argintie a pistei de aterizare și portocaliul Tom, singuratic, lângă peretele stației meteo neterminate.

După aproximativ o oră, Piciul coti brusc spre munți. Acum soarele bătea direct în obiectiv, așa că se înrăutăți și calitatea imaginii. Dunele dispărură în curând și Piciul începu să străbată pădurea rară, pășind peste crengile putrezite, printre trunchiurile strâmbe cu coaja desprinsă și plină de pete, umblând pe pământul brun ce mustea de apă rece ca gheața. Se cățără pe un bolovan răzleț de granit, stătu puțin uitându-se în jur, sări jos, luă de pe pământ două crengi negre, alunecoase și își continuă drumul lovindu-le una de alta. La început bătăile erau dezordonate, apoi se ivi și un ritm căruia i se adăugă un zumzet, un fel de bâzâit. Sunetul, neîntrerupt și enervant, se auzea tot mai tare. Cred că însuși Piciul zumzăia și bâzâia: ori un cântec, ori o discuție cu el însuși.

Continuă să meargă astfel, lovind, zumzăind și bâzâind, în timp ce printre copaci apăreau tot mai des mormane de pietre, bolovani acoperiți de mușchi și stânci imense. Pe ecran apăru lacul. Piciul intră în el fără nici o ezitare; pentru o clipă am zărit apa agitată, apoi imaginea se strică și dispăru: Piciul se scufundase.

Stătu sub apă foarte mult, iar când începusem să cred că pierduse transmițătorul și că nu vom mai vedea nimic, după vreo zece minute apăru din nou imaginea: tulbure, spălăcită, prelingându-se pe „al treilea ochi", încât nu mai distingeam nimic. Curând însă se desluși în partea dreaptă a ecranului o palmă pe care sărea și se zbătea un pește pantian hidos.

Când obiectivul „ochiului" se limpezi, Piciul fugea. Trunchiurile copacilor se năpusteau drept spre noi dispărând fulgerător, când în dreapta, când în stânga. Gonea extrem de repede, dar nu se auzeau nici tropăituri, nici suflul respirației, doar șuieratul vântului, iar soarele licărea orbitor dincolo de învălmășeala ramurilor golașe. Deodată se întâmplă ceva inexplicabil. Piciul se opri brusc în fața unui bolovan gri și își înfipse mâinile în el până la cot. Nu știu, poate că acolo era un orificiu bine mascat, deși nu cred. După câteva secunde, când își scoase mâinile, acestea erau negre și strălucitoare, iar acest ceva negru și strălucitor se prelingea greoi de pe vârful degetelor, picurând pe pământ cu un sunet specific, de parcă locul ar fi mustit de apă. Apoi mâinile dispărură din câmpul vizual și Piciul goni mai departe.

Se opri în fața unei construcții ciudate, asemănătoare unui turn înclinat, și abia mai târziu am înțeles că e nava distrusă, „Pelicanul". Acum vedeam și eu ce pățise după prăbușire și în ce hal ajunsese după atâția ani petrecuți pe planetă. Priveliștea nu era prea plăcută. Între timp, Piciul se apropiase încetișor, iar acum se uita prin gaura descoperită a hubloului. Pentru un moment ecranul fu inundat de negreala beznei, apoi Piciul înconjură tot atât de încet nava ghinionistă. Se opri din nou în fața intrării, ridică mâna și își puse palma neagră cu degetele răsfirate pe corpul corodat al navei. Stătu așa un minut, apoi se auzi din nou zumzetul și bâzâitul enervant și,

după cum mi s-a părut, de sub degetele răsfirate se ridicară firicele de fum albăstrui. Luă în sfârșit mâna de pe navă și făcu un pas înapoi. Pe metalul mort, înnegrit, era scobită clar o urmă: palma cu degetele răsfirate.

— Off, greierașul meu de pe cuptoraș, rosti vocea de bariton cu nuanțe ample.

— Clopoțelule! se auzi o voce tandră de femeie.

— Zica! șopti baritonul. Zicuța!

Plânse un prunc.

Urma palmei devie brusc lateral și dispăru de pe ecran. Se vedea acum versantul muntos, granitul plin de crăpături, hornuri străvechi și sfărâmături de pietre ascuțite cu frânturi de fațete strălucitoare, iarba aspră și firavă, vâlcelele adânci, cufundate în negură. Piciul urca versantul, îi vedeam mâinile cum se prindeau de ieșituri, iar scurgerea intermitentă a pietrișului spre josul ecranului era însoțită de suflul zgomotos al Piciului, când deodată mișcarea deveni continuă și atât de rapidă încât mă apucă amețeala, iar versantul se îndepărta într-o prăbușire vertiginoasă, undeva dedesubt, într-o parte. Izbucni râsul răgușit și aspru al Piciului și se stinse la fel de brusc precum începuse. Fără îndoială, Piciul zbura.

Pe ecran strălucea cerul gri-vânăt, străbătut într-un colț de firișoare semistrăvezii, tulburi, pulsând ca zdrențele unui voal prăfuit și rupt. De-a curmezișul ecranului, trecu încet soarele de un vinețiu orbitor, apoi voalul zdrențuit și prăfuit acoperi totul și imediat dispăru. Undeva, în hăuri, se zărea platoul înfășurat în ceața vinețiie, brăzdat de prăpăstii ca niște răni îngrozitoare și deschise, iar alături te surprindeau vârfurile incredibil de ascuțite ale munților acoperiți de zăpada veșnică: o lume nefericită, înghețată, revărsându-se dincolo de orizont, o lume moartă, crăpată, zbârcită. Am zărit un genunchi puternic, era al Piciului, lucind ca dat cu lac, atârnând deasupra beznei, alături de mâna lui neagră ce strângea tare un obiect. În aceste clipe, la drept vorbind, nu-mi puteam crede ochilor și atunci m-am uitat dacă se făcea înregistrarea. Totul decurgea normal. Vandehuze era nedumerit, iar Maika, mijindu-și neîncrezătoare ochii, își învârtea gâtul ca și cum ar

fi deranjat-o gulerul. Doar Komov era complet liniștit și imobil – stătea cu coastele sprijinite de panou, ținându-și bărbia pe degetele împreunate. Piciul începu să cadă. Pustiul pietrificat se năpustea vijelios, învârtindu-se în jurul unei axe invizibile, iar curând se observă cu ușurință originea acestei axe: acea fisură neagră ce sfâșia câmpul brun, înconjurată de mormane de pietre stâncoase. Tăietura creștea, devenea tot mai largă, iar marginea ei luminată de soare părea netedă și extrem de abruptă: nici vorbă să-i vezi străfundurile, acolo unde domnea întunericul desăvârșit. Și-n această negură, Piciul intră ca fulgerul, iar imaginea dispăru. Maika întinse mâna și cuplă amplificatorul, dar nici cu el nu se observa nimic, în afară doar de niște ciudate dungi unduitoare, gri. Piciul țipă strident și mișcarea se opri. „Și-a spart capul!", m-am îngrozit. Maika se încleștă de mâna mea cu toată puterea.

Se zăreau doar niște pete nemișcate, totul era cernit și negru, în schimb se auzeau sunete stranii: gâlgâieli, țipete răgușite de cocori, sâsâieli. Apăru și bine-cunoscutul contur întunecat al mâinii cu degetele răsfirate, apoi se mistui. Pete estompate pluteau una după alta, țipetele cocorilor și gâlgâielile se auzeau când mai tare, când mai încet, o flăcăruie portocalie se aprinse și se topi ușor, apoi apăru încă una și-ncă una. Se auzi un urlet scurt și ecoul lui. „Dați-mi infra", șopti printre dinți Komov. Maika prinse vernierul amplificatorului cu raze infraroșii și îl dădu la maximum. Ecranul se lumină numaidecât, dar tot nu distingeam nimic.

Întreg spațiul era plin de o ceață fosforescentă, e adevărat, nu din cele obișnuite, în ea ghicindu-se o oarecare structură, ca un țesut viu, proaspăt secționat și aflat sub obiectivul microscopului la o distanță focală nereglată, și-n această ceață structurală se întrezăreau pe alocuri cheaguri extrem de compacte și grămăjoare ermetice de grăunțe, toate pulsatorii într-o rețea care parcă atârna în aer, ce dispărea câteodată complet, ca să apară imediat, scoțându-l astfel la iveală pe Piciul. Băiatul străbătea această ceață de parcă n-ar fi existat, ținând mâinile fosforescente întinse și cu degetele răsfirate, înconjurat de gâlgâieli, hârâituri, murmure și ticăieli

răsunătoare.

Merse așa mult timp și am observat, nu dintr-o dată, că desenul structurii pălește, se topește, pentru ca în final să rămână pe ecran doar o lumină lăptoasă prin care cu greu puteai distinge conturul degetelor răsfirate ale Piciului. Și aici se opri. Am dedus asta din sunetele care încetaseră să mai crească în intensitate sau să mai scadă o dată cu înaintarea Piciului. Acele sunete… O avalanșă întreagă, o cascadă de sunete. Huruituri răgușite, murmure înfundate, pițigăieli sugrumate… O plesnitură asurzitoare se dispersă în stropi răsunători, zburători… Zumzete, scârțâituri, izbituri metalice, ca de cupru lovit… În lumina lină apărură stropi întunecați, zeci de pete obscure de diferite mărimi; întâi difuze, prindeau apoi contururi din ce în ce mai precise, semănând tot mai mult cu ceva uimitor de cunoscut. Brusc am realizat despre ce este vorba. Ceva imposibil… Dar deja nu mai puteam izgoni această idee. Oameni. Zeci, sute de oameni, o mulțime așezată într-o ordine perfectă și văzută parcă puțin de sus. Și atunci se petrecu ceva neașteptat. Pentru un moment imaginea deveni foarte clară. Prea puțin, totuși, ca să distingi ceva. Se auzi un țipăt disperat, imaginea se răsturnă și dispăru complet. Imediat izbucni urletul turbat al lui Komov:

— De ce-ai făcut asta?

Ecranul era „mort”. Komov stătea aplecat, încordat, cu pumnii încleștați pe panou, uitându-se la Maika. Era palidă, dar liniștită. Se ridică, iar acum stătea față-n față cu Komov. Tăcea.

— Ce s-a întâmplat? întrebă precaut Vandehuze. Probabil că nici el nu înțelegea nimic.

— Ești o netrebnică, o…, Komov se opri. Vă exclud din grupa de contact. Vă interzic să mai ieșiți din navă, să mai intrați în cabina de comandă sau la postul CMA. Plecați de aici!

Maika ne întoarse fără vorbă spatele și ieși. Fără să mai ezit o secundă, m-am repezit după ea.

— Popov! strigă tăios Komov.

M-am oprit.

— Vă rog, transmiteți imediat această înregistrare la Centru. De urgență.

Mă privi țintă în ochi și nu-mi căzu prea bine. Nu-l mai văzusem așa pe Komov niciodată. Un Komov într-o asemenea ipostază avea tot dreptul să ordone, să aresteze și-n general să stârpească orice nemulțumire, încă din față. Am avut senzația c-o să mă rup în două. „Ca Piciul!", mă fulgeră un gând.

Vandehuze tuși și spuse:

— Ei, Ghenadi. Poate, totuși, nu la Centru? Garbovski este deja la bază, ce părere ai?

Komov tot mă mai privea. Ochii lui mijiți păreau niște bucăți de gheață.

— Da, desigur, spuse el, de altfel complet liniștit. O copie la bază, lui Garbovski. Îți mulțumesc, Iacov. Popov, puteți începe!

Nu mi-a mai rămas altceva de făcut decât să încep. Eram însă nemulțumit. Dac-am fi purtat șepci, ca odinioară, aș fi întors-o cu cozorocul la spate. Dar cum n-aveam șapcă, am scos caseta din recorder și m-am limitat la o întrebare sfidătoare:

— Dar ce s-a întâmplat, de fapt? Ce-a făcut?

Komov tăcu o vreme. Stătea iar în fotoliul său, mușcându-și buza și bătând darabana pe brațul fotoliului. Vandehuze, cu perciunii zbârliți, se uita și el la Komov, așteptând.

— A aprins proiectorul, spuse într-un sfârșit Komov.

N-am înțeles de prima dată.

— Care proiector?

Komov, fără să-mi răspundă, arată cu degetul o clapetă lăsată-n jos.

— Aha, făcu Vandehuze amărât.

N-am spus nimic. Am luat caseta și m-am îndreptat spre radioemițător. La drept vorbind, n-am știut ce să spun. Chiar pentru o vină mai mică, erau excluși oameni din activitatea cosmică, și-ncă cu multă publicitate, în oprobriu. Maika aprinsese o lampă blitz de avarie montată pe cercul celui de-al „treilea ochi" și e lesne de închipuit ce-au pățit locuitorii peșterii când, în întunericul veșnic, a explodat pentru un moment un soare în miniatură. Un cercetaș care își pierdea

cunoștința, de exemplu, putea fi detectat de pe orbita staționară cu ajutorul acestui blitz, chiar aflându-se pe partea luminată a planetei… Chiar dacă era acoperit cu pământ… Un astfel de proiector luminează în gama cuprinsă între ultraviolet și până la ultrascurte… Nu existaseră cazuri când un cercetaș să nu fi reușit cu acest blitz să sperie cel mai turbat, cel mai feroce animal. Chiar și tahorgii, care în general nu se sperie de nimic pe lume și care, atunci când vor să se oprească din fuga lor năvalnică, frânează cu ajutorul picioarelor posterioare… „A înnebunit, m-am gândit, lipsit de speranță. A turbat de tot…”. Am spus însă cu voce tare (așezându-mă lângă radioemițător):

— Ce să spun! Apasă omul pe altă clapă, greșește…

— Da, într-adevăr, mă susținu Vandehuze, probabil că așa a fost. A vrut pesemne să aprindă proiectorul infra… Clapele sunt alăturate… Ce părere aveți, Ghenadi?

Komov tăcea. Meșterea ceva la panou. N-am vrut să-l privesc. Am „aprins” automatul și-am început să mă uit demonstrativ în altă parte.

— Nu e plăcut, desigur, mormăia Vandehuze… Ț-ț-ț… Ț-ț-ț. Într-adevăr, e normal ca asta să aibă consecințe… O influență activă… Nu cred că e prea plăcut… Hm… Ghenadi, în ultimele zile suntem cu toții cu nervii cam încordați. Nu-i de mirare că fetița a greșit… Știi, chiar și mie îmi venea cumva să fac… Să îmbunătățesc imaginea… Săracu' Piciul. Cred că el a țipat așa…

— Uitați-vă, spuse Komov. Puteți admira. Trei cadre și jumătate.

Se auzi cum Vandehuze începe să se smiorcăie îngrijorător. Nu m-am mai abținut și m-am uitat la ei. Nu se zărea nimic dincolo de capetele lor apropiate și de aceea, ridicându-mă, m-am apropiat de ei. Pe ecran, același lucru pe care-l văzusem în ultima clipă și nu reușisem să-l percep. Imaginea era foarte bună și totuși nici acum nu înțelegeam ce semnifică. Multă lume, o mulțime de figuri întunecate, absolut identice, rânduite ca la șah. Stăteau ca-ntr-o piață netedă și bine luminată. Figurile din primele rânduri erau mai mari decât

cele din ultimele rânduri, în deplină concordanță cu legea perspectivei. De altfel, rândurile păreau infinite, undeva în depărtare contopindu-se într-o hașură măruntă.

— Acesta-i Piciul, comentă Komov. Îl recunoașteți?

Am priceput, era într-adevăr Piciul, într-o multiplicare infinită, ca-ntre oglinzile paralele.

— Aduce cu reflexia multiplă, mormăi Vandehuze.

— Reflexia… Repetă Komov. Atunci unde-i reflexia blitzului. Și unde-i umbra Piciului?

— Nu știu, recunoscu cinstit Vandehuze. Într-adevăr, umbra trebuia să fie aici.

— Dumneata ce crezi, Stasi? mă întrebă Komov fără să se întoarcă.

— Nimic, am răspuns scurt și m-am întors la locul meu. De fapt, bineînțeles, mă gândeam de-mi scârțâiau creierii, dar n-am putut inventa nimic. Mai mult decât orice, asta-mi aducea aminte de un desen formidabil executat în peniță.

— Da, n-am aflat prea mult, spuse Komov. N-am înaintat cu nici un pas.

— Off, of, of, se văită Vandehuze, se ridică greoi și ieși.

Voiam să ies și eu să văd ce mai face Maika. Am privit cronometrul: până la sfârșitul transmisiei mai erau vreo zece minute. Komov se agita și meșterea ceva în spatele meu, apoi mâna lui apăru peste umărul meu și lăsă să cadă pe panoul din fața mea formularul bleu al radiogramei.

— Asta-i nota explicativă, spuse Komov. Transmiteți o imediat după ce se termină cealaltă înregistrare.

Am citit-o.

ER-2, KOMOV CĂTRE BAZĂ, LUI GARBOVSKI, COPIA CĂTRE CENTRU, LUI BADER. VĂ TRIMITEM ÎNREGISTRAREA DE LA TRANSMIȚĂTORUL DE TIP T. O. PURTĂTOR: PICIUL. ÎNREGISTRAREA S-A FĂCUT DE LA 13,46 PÂNĂ LA 17,02. S-A ÎNTRERUPT DIN NEGLIJENȚA MEA, DATORITĂ DECLANȘĂRII ÎNTÂMPLĂTOARE A LĂMPII BLITZ. SITUAȚIA ÎN MOMENTUL DE FAȚĂ: NEDETERMINATĂ.

N-am înțeles și am recitit-o. L-am privit pe Komov. Stătea în

aceeași poziție, cu bărbia sprijinită pe degetele împreunate și se uita la ecran. Mă cuprinse din cap până-n picioare un val fierbinte de recunoștință. Ba nu, nu era asta. Nu-l prea simpatizam pe acest om, dar nici nu puteam să nu recunosc că, într-o asemenea situație, nu oricine ar fi procedat la fel de hotărât și simplu. Și-n fond, n-are importanță de ce a procedat așa, din milă pentru Maika (îndoielnic), de rușine pentru duritatea sa (ne apropiem de adevăr) sau pentru că aparține acelui tip de conducători care cred cu sinceritate că greșelile subalternilor sunt de fapt propriile greșeli. În orice caz, pentru Maika se micșorase simțitor pericolul de a zbura din Cosmos precum o păsărică, în timp ce pentru Komov se înrăutățiseră vizibil atât pozițiile, cât și renumele lui. Bine, Ghenadi Iurievici, la o adică o să ținem cont și de asta. Asemenea fapte trebuie încurajate. Iar cu Maika o să mai stăm noi de vorbă. Într-adevăr, ce naiba, doar nu-i un copil? Doar n-ar vrea să se joace aici cu păpușelele!

Automatul sună și se întrerupse. Am luat radiograma. Intră și Vandehuze, împingând o măsuță pe rotile. Cu o ușurință uimitoare, ce-ar fi făcut cinste celui mai calificat ciber, puse complet fără zgomot tava cu farfurii lângă cotul drept al lui Komov. Komov îi mulțumi absent. Mi-am luat un pahar cu suc de roșii, l-am băut și mi-am mai turnat.

— Dar salata? întrebă dezamăgit Vandehuze.

Am clătinat din cap și m-am adresat spatelui lui Komov:

— Am terminat tot. Pot să-mi iau liber?

— Da, îmi comunică Komov, fără să se întoarcă. Nu ieșiți din navă.

Pe coridor, Vandehuze îmi comunică:

— Maika mănâncă.

— O isterică, am comentat răutăcios.

— Dimpotrivă. Aș fi spus că e liniștită și mulțumită… Și nici o urmă de regret.

Am intrat împreună în sufragerie. Maika stătea la masă și în timp ce-și mânca supa citea o carte.

— Hai noroc, deținutule, am salutat-o și m-am așezat vizavi de ea.

Maika abandonă cartea și se uită la mine, mijindu-și un ochi.

— Cum e cu șefimea? se interesă ea.

— Într-o grea dilemă, i-am răspuns. Stă la îndoială: sau să te spânzure imediat de catarg sau să te ducă până la Dover unde să te ferece în lanțuri.

— Iar la orizonturi?

— Nici o schimbare.

— Da, zise Maika, acum nu va mai veni.

Spuse asta cu o vădită mulțumire. Ochii îi erau veseli, iar privirile îndrăznețe, ca mai înainte. Am sorbit din sucul de roșii și l-am privit pieziș pe Vandehuze. Afișând o mutră acră, mânca din salata mea. Deodată îmi trecu prin cap că de fapt căpitanul nostru e bucuros să nu comande în compania asta.

— Da, am spus. E limpede că ne-ai stricat contactul…

— Sunt o păcătoasă, răspunse scurt Maika și din nou se cufundă în studiul cărții. Atâta doar că nu citea, ci aștepta continuarea.

— Să sperăm că situația nu-i chiar atât de rea, aprecie Vandehuze. Să sperăm că nu-i decât o nouă și simplă complicație.

— Crezi că Piciul se va întoarce? Am întrebat.

— Cred că da, suspină Vandehuze. Prea îi place să pună întrebări, iar acum s-au ivit o mulțime de altele noi. Termină salata și se ridică. Mă duc în cabina de comandă, comunică el. Într-adevăr, nu-i o istorie prea frumoasă. Te înțeleg, Maika, dar în nici un caz nu-ți dau dreptate. Știi, nu așa se procedează…

Maika nu-i răspunse și Vandehuze plecă, împingând măsuța. Când nu i se mai auziră pașii, am întrebat-o politicos pe Maika, străduindu-mă să fiu în același timp și politicos, dar și sever:

— Ai făcut-o întâmplător sau dinadins?

— Tu ce crezi? Mă întrebă, ațintindu-și privirile în carte.

— Komov a luat toată vina asupra lui.

— Adică?

— Blitzul, pare-se, a fost declanșat din vina lui.

— Foarte drăguț din partea lui, rosti Maika. Așeză cartea pe

masă și se întinse. Un gest memorabil.

— Asta-i tot ce poți să-mi spui?

— Practic, ce vrei de la mine? O sinceră mărturisire? Regrete? Lacrimi pe umărul tău?

Am băut iar din sucul de roșii. Mă abțineam.

— Înainte de toate, aș fi vrut să știu: ai făcut o întâmplător sau intenționat?

— Intenționat. Mai departe?

— Mai departe, aș fi vrut să știu: de ce-ai făcut asta?

— Am făcut-o ca să termin odată pentru totdeauna cu mascarada asta. Mai departe?

— Ce mascaradă? Ce tot vorbești?

— Pentru că tot ce facem e odios, spuse răspicat Maika. Pentru că e inuman. Pentru că nu puteam rămâne cu mâinile în sân văzând cum o comedie josnică se transformă într-o tragedie. Azvârli cartea. Și nu mă mai mânca atâta din ochi! Și nu-i nevoie să-mi luați apărarea! Oho, ce mărinimos este! feblețea doctorului Mboga! Tot am să plec. Am să mă duc într-o școală și am să-i învăț pe copii să-i înșface la timp pe toți acești fanatici ai ideilor abstracte și pe toți tâmpiții care le cântă în strună.

Eram bine intenționat, încercând să mă mențin până la sfârșit pe un ton politicos și corect, dar aici răbdarea mea explodă. În general, nu prea stau bine cu răbdarea.

— Impertinento! Am reușit să spun, negăsindu-mi cuvintele. Te porți cu impertinență. Impertinento!

Am încercat să mai beau din sucul de roșii, dar am observat că paharul e gol. Reușisem să-l golesc pe neobservate.

— Mai departe? mă întrebă Maika, zâmbind disprețuitoare.

— Asta-i tot, am spus posomorât, cercetând paharul gol. Nu mai aveam ce să spun. Îmi terminasem toate gloanțele, probabil că venisem la Maika nu ca s-o lămuresc, ci doar ca s-o caut.

— Dacă asta-i tot, mă repezi Maika, atunci du-te-n cabina de comandă și pupă-te-n bot cu Komov al tău. Vezi să nu-l uiți nici pe Tom al tău, nici pe ceilalți ciberi. Iar noi, dacă vrei să știi, suntem pur și simplu oameni și nimic omenesc nu ne e

străin.

Am împins paharul și m-am ridicat. Nu mai aveam ce vorbi. Totul era clar. Am avut un prieten și acum nu-l mai am. Nu-i nimic. Trece și asta.

— Poftă bună! Am reușit să îngăim și, cu picioarele înțepenite, m-am îndreptat spre coridor.

Inima îmi bătea nebunește, buzele îmi tremurau groaznic. M-am încuiat în camera mea și, aruncându-mă în pat, mi-am vârât nasul în pernă, în capul meu, ca-ntr-un pustiu amar și nemărginit, se învârteau, se ciocneau și se risipeau cuvinte nerostite. Prostii! Prostii! Bine, să zicem că nu-ți place toată această afacere. Ei și, multe nu ne plac! La urma urmei, nu te-a invitat nimeni aici și dacă ai apărut întâmplător, poartă-te cum se cuvine! Că doar nu știi nimic despre contacte, dispecer tâmpit… Fă-ți hărțile tale jegoase și execută ce ți se spune! Mare specialistă mai ești în idei abstracte! Și unde le-ai văzut abstracte? Poate doar azi sunt abstracte, iar mâine poate că se oprește istoria fără ele… Ei, bine, nu-ți place. Atunci renunță!… Și totul mergea atât de bine, abia abia reușiserăm să ne înțelegem cu Piciul, un băiat atât de minunat și deștept, că poți muta munții din loc cu el! Of, of, dispecere! Și te mai numești prieten… Iar acum, uite, nu mai am nici un prieten, nu-l mai am nici pe Piciul… Dar nici cu Komov nu mi-e rușine: dă năvală ca tractorul, neținând cont de nimic, fără să se sfătuiască cu nimeni, fără să explice ceva ca lumea… Nn-nnuuuu… Să mai particip eu la contacte?… Pe dracu! se va termina toată tărășenia asta și imediat voi face o cerere pentru „Arca-2”; în fond, și cu Vadik, și cu Tania, și cu isteața Ninon… Voi lucra ca un animal, fără pălăvrăgeli, fără distrageri. Nici un contact!… Fără să-mi dau seama, am adormit și încă atât de adânc, de puteai să tai lemne la urechea mea, cum spunea străbunicul meu. Totuși, în ultimele două zile nu dormisem nici măcar patru ore. Abia-abia mă trezi Vandehuze. Venise timpul pentru o pază.

— Păi, Maika? Am întrebat buimăcit de somn, dar imediat mi-am reamintit. De altfel, Vandehuze se prefăcu că nu auzise nimic.

Am făcut un duș, m-am îmbrăcat și am luat-o spre cabina de comandă. Mă cuprinse iar senzația neplăcută de odinioară. Nu-mi ardea de nici o discuție, n-aveam chef să văd pe nimeni. Vandehuze îmi predă postul și plecă la culcare, comunicându-mi că în jurul navei nu se întâmplase nimic și că peste șase ore mă va schimba Komov.

Era fix douăzeci și două, după timpul de la bord. Pe ecran pâlpâia aurora boreală deasupra crestelor, iar afară bătea un vânt puternic venind dinspre ocean, sfârtecând căciula de ceață de deasupra mlaștinii fierbinți, culcând tufișurile golașe peste nisipul înghețat, aruncând pe plajă fuioare de spumă ce înghețau instantaneu. Pe pista de aterizare stătea singuratic Tom, puțin aplecat în fața vântului. Toate beculețele de semnalizare îmi comunicau că stă degeaba, lipsit de sarcini, și că e gata de treabă. Un peisaj foarte deprimant. Am conectat acustica exterioară și timp de un minut am ascultat vuietul oceanului, șuieratul și urletul vântului, darabana picăturilor reci ca gheața pe bordajul navei. Am deconectat-o.

Am încercat să-mi imaginez ce face acum Piciul și mi-am amintit de ceața fierbinte alveolară, de cheagurile de lumină spălăcită, mai precis nu de lumină, ci, desigur, de căldură, de radiația aceea lentă, de șirul enigmatic de reflexii, care de fapt nici măcar nu erau reflexii… Ei, ce mai, la el acolo probabil e cald, comod, familiar, și are, of, are la ce să se gândească. S-a vârât prin vreun cotlon de piatră și suportă cu greu supărarea pricinuită de Maika. („- Mam-ma…”, „- Da, clopoțelule”, mi-am amintit). Din punctul de vedere al Piciului, pesemne că totul arăta dureros de nedrept. Eu, în locul lui, nu m-aș mai fi întors niciodată. Și cum se mai bucurase Komov când Maika îi agățase Piciului cercul ei. „- Bravo, Maia, spunea el. E o șansă bună, eu n-aș fi putut risca…”. De altfel, această idee tot era sortită eșecului. Totuși, constructorii T. O.-ului nu puseseră multe la punct. Obiectivul, de exemplu, ar trebui făcut stereo, deși… T. O.-ul, desigur, era destinat cu totul altor scopuri. Câte ceva s-a mai putut observa, totuși. Să zicem, cum zbura Piciul. Nu numai cum zbura, dar de ce și pe ce zbura?… Și scena de lângă „Pelicanul” zdrobit… Planeta invizibililor. Da,

poate că s-ar fi putut observa ceva interesant, dacă Komov ar fi permis lansarea unui paznic cercetaș. Poate c-o va face acum. Dar nici măcar nu-i nevoie de un paznic cercetaș. Pentru început era de ajuns baleierea cu un locator probă de-a lungul orizontului.

Radioul semnaliză o chemare. M-am apropiat de radioemițător. O voce necunoscută îl cerea foarte politicos, ba aș spune chiar cu timiditate, pe Komov.

— Cine-l cheamă? Am întrebat nu prea prietenos.

— Un membru al Comisiei de Contacte. Numele meu este Garbovski. M-am așezat repede. Trebuie să vorbesc cu Ghenadi Iurievici… Sau, poate, doarme?

— Imediat, Leonid Andreevici, am mormăit. O secundă, Leonid Andreevici… Am cuplat grăbit interfonul. Komov să vină în camera de comandă, am anunțat. Apel urgent de la bază.

— Nu e chiar atât de urgent… Protestă timid Garbovski.

— Vă cheamă Leonid Andreevici Garbovski! am adăugat solemn pentru Komov, ca să nu se mocăie prea mult.

— Tinere… Mi se adresă Garbovski.

— Cibertehnicianul Stasi Popov, să trăiți! Am raportat. În timpul serviciului meu nu s-a întâmplat nimic deosebit!

Garbovski tăcu, apoi spuse, șovăielnic:

— Pe loc repaus…

Se auzi tropăitul pașilor grăbiți și-n camera de comandă intră repede Komov: fața obosită, ochii sticloși, iar sub ei cearcăne negre. M-am ridicat și i-am cedat locul.

— Komov la aparat, spuse el. Dumneavoastră sunteți, Leonid Andreevici?

— Eu sunt, bună ziua… Se fâstâci Garbovski. Auzi, Ghenadi, n-ai putea face cumva să ne și vedem? Aici sunt niște butoane…

Komov abia mă privi, că mâinile mele se și întinseră singure spre panou și conectă video-ul. Noi, radio-telegrafiștii, ținem de regulă video-ul stins. Din diferite motive.

— Aha, făcu mulțumit Garbovski. Iată că încep să vă văd.

Pe ecranul nostru mititel apăru o imagine cunoscută din

portrete și descrieri: fața prelungă și parcă ușor scobită a lui Leonid Andreevici. E adevărat că în portrete arată de obicei ca un filosof antic, acum însă avea o înfățișare cam acră și decepționată, iar pe nasul lui lat de rață am observat uimit o zgârietură, care, așa cum mi s-a părut, era foarte proaspătă. Când imaginea se stabiliză, m-am dat de-o parte și m-am așezat chitic pe locul paznicului. Aveam o puternică presimțire că voi fi imediat alungat și de aceea am început să privesc concentrat împrejurimile devastate de uragan.

Garbovski începu:

— În primul rând, vă mulțumesc mult, Ghenadi. Am văzut materialele dumneavoastră și trebuie să vă spun că e ceva cu totul ieșit din comun. Extraordinar de interesant. Inventiv, elegant… Fulgerător…

— Mă flatați, îl întrerupse Komov. Dar…?

— De ce „dar”? se miră Garbovski. Vreți să spuneți: „și”. Și majoritatea membrilor comisiei au aceeași părere. E greu de închipuit că o asemenea muncă formidabilă a fost făcută în două zile.

— N-am nici un merit, pară sec Komov. Împrejurări favorabile, atâta tot.

— Nu vorbiți așa, îl dojeni vioi Garbovski. Mai bine recunoașteți că știați de la început cu ce aveți de-a face. Că doar nu-i atât de simplu să știi ce te așteaptă de la bun început. Și apoi intuiția dumneavoastră, hotărârea… Energia…

— Sunt flatat, Leonid Andreevici, repetă Komov, ridicând puțin vocea.

Garbovski tăcu și șopti dintr-o dată:

— Ghenadi, cum vă imaginați viitorul băiatului?

Sentimentul că acum-acum mă vor da afară din cabina de comandă, cât ai clipi din ochi, ajunse la apogeu cu o repeziciune uimitoare. M-am făcut mic și am încetat să mai respir.

Komov răspunse:

— Piciul va fi un intermediar între Pământ și aborigeni.

— Înțeleg, spuse Garbovski. Asta ar fi minunat. Dar dacă nu

va avea loc contactul?

— Leonid Andreevici, rosti aspru Komov. Haideți să vorbim deschis. Haideți să ne spunem cu voce tare tot ce gândim acum și de ce ne e frică cel mai mult. Eu încerc să transform Piciul într-o unealtă a Pământului. Pentru asta voi încerca să reconstitui în el omul prin toate mijloacele accesibile mie și complet fără milă, dacă pot să mă exprim așa. Toată greutatea constă în aceea că psihologia umană, atitudinea pământeană față de lume este probabil complet necunoscută aborigenilor care l-au educat pe Piciul. Ne refuză și nu ne vor. Și cu această atitudine față de noi este îmbibat întreg subconștientul Piciului. Din fericire, sau din nefericire, aborigenii au mai lăsat destul omenesc Piciului, încât să avem posibilitatea stăpânirii conștiinței lui. Situația apărută acum este critică. Conflictul este foarte greu și riscant, sunt conștient de asta, dar el se poate rezolva. Am nevoie doar de câteva zile pentru pregătirea Piciului. Îi voi descrie situația lui adevărată și, eliberându-i subconștientul, îl voi transforma în colaboratorul nostru. Dumneavoastră nu puteți să nu înțelegeți, Leonid Andreevici, ce valoare reprezintă pentru noi această colaborare… Prevăd însă multe greutăți. De exemplu, refuzul subconștientului se poate transforma în principiu, după dezvăluirea situației reale, într-o aspirație conștientă de apărare a „casei” lui, a salvatorilor și educatorilor lui împotriva oamenilor. Pot apărea încordări noi și periculoase. Sunt sigur însă că îl vom convinge de faptul că cele două civilizații sunt parteneri egali, cu calitățile și lipsurile lor, și atunci el poate căpăta toată viața, în poziția lui de intermediar, și dintr-o parte și din cealaltă, de tot ce are nevoie, fără să se mai îngrijoreze nici pentru unii, nici pentru alții. Va fi mândru de poziția lui excepțională, viața lui va fi plină și fericită… Komov ezită puțin. Trebuie, suntem obligați să riscăm. Un asemenea prilej nu se va mai ivi niciodată. Ăsta-i punctul meu de vedere, Leonid Andreevici.

— Înțeleg, spuse Garbovski. Cunosc ideile dumneavoastră și le apreciez… Știu și în numele cărei cauze propuneți să riscăm. Dar propun să acceptați ideea că riscul nu trebuie să

depășească o limită. Înțelegeți-mă, am fost încă de la început de partea dumneavoastră. Știam că riscăm, mi-era frică, dar tot mă mai gândeam: dacă reușim? Ce perspective, ce posibilități!… Și-mi tot repetam că încă mai avem timp să ne retragem. Nici nu mi-am imaginat că băiatul va fi atât de comunicativ, că totul va ajunge așa de departe, după nici două zile. Garbovski făcu o pauză. Ghenadi, contactul nu se va realiza. E timpul să sunăm retragerea.

— Contactul se va realiza! se încăpățână Komov.

— Contactul nu se va realiza, repetă delicat, dar insistent Garbovski. Înțelegeți foarte bine, Ghenadi, că avem de-a face cu o civilizație coagulară. Cu o rațiune închisă în sine.

— Asta-i parțial o închidere, replică Komov. E o cvasiânchidere. Au sterilizat planeta și este evident că o mențin în această stare. Nu știm de ce l-au salvat și educat pe Piciul. În fine, nu sunt deloc rău informați despre omenire. E o cvasiânchidere, Leonid Andreevici.

— Ei, Ghenadi, închiderea absolută este o idealizare teoretică. Desigur, întotdeauna va rămâne o oarecare activitate funcțională direcționată spre exterior, de exemplu, cea igienico-sanitară. În ceea ce-l privește pe Piciul… Bineînțeles, toate acestea nu sunt decât presupuneri, dar dacă civilizația este destul de veche, umanismul ei putea să se transforme în reflex social necondiționat, în instinct social. Copilul a fost salvat pentru că tocmai de o astfel de acțiune s-a simțit nevoia…

— Tot ce-i posibil, acceptă Komov. Dar acum nu-i vorba de presupuneri. Important e că avem o cvasiânchidere, că există portițe pentru contact. Desigur, procesul de apropiere va fi foarte lung. Poate că va fi nevoie de o dată și jumătate, chiar de două ori mai mult timp decât pentru o apropiere de o civilizație obișnuită, deschisă… Nu, Leonid Andreevici. M-am gândit la toate astea și știți bine că nu mi-ați spus nimic nou. Părerea dumneavoastră este contrară cu a mea, atâta tot. Dumneavoastră îmi propuneți o retragere, iar eu vreau să folosesc această unică șansă până la sfârșit.

— Ghenadi, nu numai eu gândesc că nu va avea loc nici un

contact, șopti Garbovski.

— Cine încă? se interesă Komov cu o ironie ușoară. August-Johann-Maria-Bader?

— Nu, nu numai Bader. La drept vorbind, Ghenadi, ți-am ascuns atuul meu… Nu v-a trecut niciodată prin minte că Șura Semionov a șters jurnalul de bord nu pe planetă, ci încă din Cosmos, și asta nu fiindcă văzuse cine știe ce monștri raționali, ci pentru că fusese atacat încă din Cosmos și crezuse, în mod logic, că pe planetă domina o civilizație agresivă bine dezvoltată? Nouă ne-a venit această idee. Normal, nu imediat, la început trăgând concluzii corecte dintr-o premisă greșită, ca și dumneavoastră. Dar de cum a apărut această idee, am și început să cercetăm spațiul din jurul planetei. Și iată că acum două ore am primit comunicarea. În sfârșit, a fost găsit! Garbovski tăcu.

Depuneam eforturi uriașe să nu țip: „Cine? Cine a fost găsit?”. Cred că Garbovski a așteptat un asemenea țipăt. Degeaba însă. Komov tăcea. Garbovski fu nevoit să continue:

— Este foarte bine mascat. Absoarbe aproape toate radiațiile. Niciodată nu l-am fi găsit, dacă nu l-am fi căutat în mod special și asta utilizând ceva complet nou, mi-au explicat, dar n-am înțeles ce anume, un fel de concentrator de vacuum. Într-un cuvânt, l-am găsit și l-am abordat. Un satelit automat asemănător unei santinele înarmate. Judecând după unele detalii de construcție, a fost instalat aici de Pelerini, foarte demult, acum sute de mii de ani. Spre norocul participanților la proiectul „Arca”, a avut numai două încărcături. Prima fusese utilizată în timpuri imemoriale, probabil că nu vom afla niciodată împotriva cui. A doua i-a fost hărăzită lui Semionov. Pelerinii au considerat această planetă interzisă, altă explicație nu găsesc. Întrebare: de ce? În lumina celor știute de noi, răspunsul nu poate fi decât unul singur: au înțeles, din experiența lor, că civilizația locală nu e comunicativă, mai mult decât atât, e închisă, ba chiar contactul amenință distrugerea acestei civilizații. Din partea mea, dacă ar fi fost numai August-Johann-Bader… Dar, din câte știu, ați vorbit întotdeauna cu respect despre Pelerini, Ghenadi. Garbovski

tăcu din nou. Treaba nu constă numai în asta. În alte condiții echivalente, în pofida părerii Pelerinilor, ne-am fi permis, prin încercări foarte precaute, să desfacem treptat acești aborigeni coagulați. În cel mai rău caz, experiența noastră s-ar fi îmbogățit cu încă un rezultat negativ. Am fi pus aici un oarecare semn și am fi plecat acasă. Asta ar fi vizat doar acele civilizații… Dar între cele două civilizații ale noastre a apărut, ca-ntre ciocan și nicovală, o a treia, iar pentru această a treia civilizație, Ghenadi, pentru singurul ei reprezentant, Piciul, iată că purtăm de câteva zile o responsabilitate deplină.

Am auzit cum Komov suspină adânc, apoi se așternu o tăcere deplină, lungă. Când Komov începu din nou să vorbească, vocea lui avea un ton neobișnuit, părea cumva spartă. Vorbea despre Pelerini, întâi mirându-se că Pelerinii, montând acel satelit santinelă, au riscat până la săvârșirea de crimă, dar apoi tot el își aminti de niște date indirecte, conform cărora Pelerinii călătoresc întotdeauna în escadrile întregi și că orice navă stelară singuratică e privită drept o sondă automată. Mai adaugă că, de asemenea, și pe Pământ se sfârșise de mai bine de jumătate de veac epoca barbară a zborurilor solitare în cercetarea liberă: prea multe jertfe, prea multe greșeli absurde și cu prea puțin folos. „Da, încuviință Garbovski, și eu mă gândeam la asta.” Apoi Komov își aminti de cazurile enigmatice ale unor dispariții de cercetași automați lansați către unele planete. „Niciodată n-am avut timp să analizăm toate aceste dispariții, acum însă ele se prezintă într-o altă lumină.” „Adevărat, se entuziasmă Garbovski. La asta nu m-am gândit, e o idee foarte interesantă”. Au mai discutat despre satelitul santinelă, se mirară că avusese doar două încărcături și încercară să facă un plan: în cazul de față, trebuie cunoscută concepția Pelerinilor referitoare la populația Universului și, concluzionând, stabiliră că la urma-urmei această concepție nu e prea diferită de a noastră și inevitabil apăru ideea că Pelerinii voiau pesemne să se reîntoarcă, însă nu se știe de ce n-au mai făcut-o… Poate că totuși Borovik avea dreptate când spunea că Pelerinii părăsiseră de fapt Galaxia. Komov presupuse în glumă că înșiși aborigenii sunt Pelerinii, care

acum se cumințiseră, saturați de atâtea informații. Garbovski îi aduse iarăși aminte lui Komov de ideile lui și, tot ca o glumă, începu să-l întrebe cum trebuie privită o astfel de evoluție a Pelerinilor, în lumina teoriei progresului vertical.

Mai pălăvrăgiră despre sănătatea doctorului Mboga, săriră brusc la împăcarea nu știu cărui Imperiu Insular și despre rolul în această pace a unui oarecare Carol Ludwig, pe care ei îl numeau Pelerinul. Trecură ușor, pe neobservate, de la acest Carol Ludwig la problema limitelor de competență ale Sfatului Securității Galactice și căzură de acord că în aceste limite de competență intră numai civilizațiile umanoide… Foarte rapid, am început să nu mai înțeleg despre ce vorbeau și, mai ales, de ce vorbeau tocmai despre asta.

Apoi Garbovski spuse:

— V-am omorât cu zile, Ghenadi, iertați-mă. Odihniți-vă. Discuția cu dumneavoastră a fost extrem de plăcută. Nu ne-am mai văzut de mult.

— Ne vom revedea, bineînțeles, în curând, spuse Komov, amărât.

— Da, cred că peste vreo două zile. Bader e deja pe drum. Borovik la fel. Cred că poimâine tot Comconul va fi la bază.

— Atunci, pe poimâine, stabili Komov.

— Transmiteți-i salutări celui de pază… Lui Stasi, mi se pare. Este… Așa… Milităros, aș zice. Și lui Iacov, lui Iacov transmiteți-i neapărat salutări! Și de fapt, la toți ceilalți, desigur.

Și-au luat rămas bun.

Stăteam liniștit, ca un șoricel, holbându-mi ochii în gol, în direcția ecranului, nevăzând nimic, neînțelegând nimic. În spatele meu nu se auzi nici un sunet. Minutele treceau insuportabil de încet. Din dorința de a-mi întoarce capul, îmi amorțise gâtul și simțeam înțepături sub omoplat. Era limpede: Komov fusese doborât. În orice caz, eu fusesem doborât imediat. Căutam un răspuns pentru Komov, dar în mintea mea se învârtea prostește doar un singur gând: „Și ce dacă-s Pelerinii?… Ei, ce să spun, Pelerinii! Și eu sunt, într-un anume sens, un Pelerin…”

Komov spuse brusc:

— Care-i părerea dumitale, Stasi?

Mai că era să fac o gafă: „Și ce dacă sunt Pelerinii…?” dar m-am abținut. Am mai lăsat o secundă de tăcere, ca să mă dau mare, apoi m-am întors spre el cu tot cu fotoliu. Komov, cu bărbia pe degetele împreunate, privea ecranul stins al video-ului. Ochii îi erau întredeschiși, gura exprima îndurerarea.

— Probabil c-o să trebuiască să mai așteptăm, am spus. Ce să facem… Și Piciul ăsta, dacă nu va mai veni… În orice caz, nu va apărea prea curând…

Komov surâse în colțul gurii.

— O să vină, spuse el. Prea mult îi place Piciului să pună întrebări… Îți imaginezi câte întrebări noi are acum?

Era aproape cuvânt cu cuvânt ceea ce spusese Vandehuze în salon.

— Atunci, poate că…, am mormăit, poate într-adevăr e mai bine…

Ce puteam să-i spun? După Garbovski, după însuși Komov, ce mai puteam spune eu, un neînsemnat cibertehnician, unul obișnuit, de douăzeci de ani și cu un stagiu de practică de șase zile și jumătate, un băiat poate bun, muncitor, care se interesează ș.a.m.d., dar, la drept vorbind, cu mintea nu prea descuiată, cam simplu și neștiutor…

— Poate, spuse vlăguit Komov. Se ridică și se îndreptă spre ieșire, târându-și picioarele, dar se opri în prag. Fața i se schimonosi brusc. Aproape urlă: oare nimeni dintre voi nu înțelege că Piciul este o ocazie unică, o ocazie practic imposibilă și tocmai de aceea unică, ultima?! Așa ceva nu se va mai întâmpla niciodată. Înțelegeți? Niciodată!

Plecă, iar eu am rămas să zac cu fața spre radioemițător și cu spatele la ecran, încercând să mă descurc nu doar în gândurile mele, ci și în sentimentele mele. Niciodată!… Desigur, niciodată. Cum s-a mai încurcat totul! sărmanul Komov, sărmana Maika, sărmanul Piciul… Și care-i cel mai sărman dintre ei? Acum, bineînțeles, vom pleca de aici. Piciul o să simtă mai bine, Maika o să frecventeze cursurile de pedagogie, așa încât cel mai sărman va rămâne Komov. Să se întâmple

astfel: să te lovești personal de o situație unicat, cu o unică posibilitate de a pune o bază experimentală ideilor tale și, dintr-o dată, să se facă totul țăndări! Și acel Pici, care ar fi trebuit să devină un sprijin de nădejde, un intermediar valoros, principalul detonator care ar fi trebuit să dărâme toate obstacolele, tocmai el se transformă acum în principalul obstacol… E și normal că nu poți pune problema astfel: viitorul Piciului sau progresul vertical al omenirii. Aici există o oarecare farsă logică, asemănătoare cu paradoxul lui Zenon… Sau nu e o farsă? Poate așa trebuie pusă problema? Totuși, omenirea… M-am întors gânditor în fotoliul de lângă ecran, privind absent împrejurimile… Și-am rămas mască. Toate problemele măreațe îmi zburară imediat din cap.

Uraganul parcă nici nu fusese. Totul în jur era alb din cauza zăpezii și brumei, iar Tom stătea lângă navă pe granița „zonei moarte", în fața hubloului de intrare, și-am înțeles imediat că acolo stătea, pe zăpadă, Piciul, ezitând să intre, singuratic, sfâșiat între două civilizații.

Am sărit și-am galopat pe coridor. Am luat mașinal din ecluză o șubă, dar imediat am aruncat-o. M-am repezit cu capul înainte prin membrana intrării și-am căzut afară. Piciul nu mai era. Tom prostănacul își aprinse luminița, cerând noi ordine. Totul era alb și sclipea în lumina aurorei boreale. Dar lângă hublou, la picioarele mele – un obiect rotund, negru. Dracu știe ce absurditate mi se năzări pentru moment. Mi-am impus, nu chiar dintr-o dată, să mă aplec.

Era mingea noastră, iar pe ea era îndesat cercul cu „al treilea ochi". Obiectivul era spart și-n general cercul arăta în așa hal, de parcă nimerise sub o avalanșă.

Și nici o urmă pe stratul de zăpadă.

ÎNCHEIERE.

Mă chema de fiecare dată când voia să discute.

— Bună ziua, Stasi, spuse el. Vrei să discutăm? Hai!

Pentru legătură ne erau rezervate patru ore din douăzeci și patru, dar niciodată orarul nu era respectat. Nu-l recunoaște. Mă cheamă când dorm, când sunt în baie, când scriu referatele, când mă pregătesc pentru discuția cu el, când ajut

băieții să desfacă șurub cu șurub satelitul santinelă al Pelerinilor. Nu mă supăr. Este imposibil să te superi pe el.

— Bună ziua, Piciule, îi răspund. Sigur că da, hai să vorbim.

Își mijește ochii, parcă de plăcere, și îmi pune întrebarea sa tip.

— Stasi, acum tu ești, de adevăratelea? Sau e numai imaginea ta?

Îl asigur că sunt eu, în persoană, Stasi Popov, personal și fără nici un fel de imagini. I-am explicat de mai multe ori că nu pot construi imagini ca el și cred că de mult înțelesese asta, dar întrebarea tot mai rămăsese. Poate așa glumea, poate că fără această întrebare nu-și imagina schimbul normal de salutări sau poate pur și simplu îi plăcea cuvântul „imagine". Are niște cuvinte dragi, „imagine", „fenomenal", „trinchet"…

— De ce vede ochiul? Începe.

Îi explic de ce vede ochiul. Ascultă atent, pipăindu-și tot timpul ochii cu degetele lui fine și lungi. E un ascultător minunat, deși acum s-a lăsat de vechile maniere (să se zbată ca un apucat când ceva îl uimea în mod deosebit), este tot timpul în el o frenezie, o pasiune puternică, ascunsă, un extaz indescriptibil și atotcuprinzător al cunoașterii, din păcate inaccesibil mie.

— Formidabil! Mă laudă el, când am terminat. Spărgătorul de nuci! Am să mă gândesc și apoi o să te mai întreb o dată…

De altfel, aceste cugetări asupra celor auzite (un dans demențial al mușchilor faciali, desene întortocheate din pietre, nuiele și frunze) sugerau câteodată întrebări foarte stranii. Ca acum:

— Cum s-a aflat că oamenii gândesc cu capul? întreabă el.

Sunt puțin uluit și încep să mă bâlbâi. Ca de obicei, mă ascultă atent și încet-încet ies la liman, simt pământul tare sub picioare și totul parcă începe să curgă lin și amândoi începem să fim mulțumiți, dar termin și atunci îmi spune:

— Nu. Asta e ceva particular. Nu întotdeauna și nu peste tot. Dacă mă gândesc numai cu capul, atunci de ce nu pot deloc să mă gândesc fără mâini…?

Simt că intrăm într-un domeniu alunecos. Cei de la Centru

mi-au ordonat categoric să nu discut cu nici un preț subiectele ce vor putea sugera Piciului existența aborigenilor. Și trebuie să recunosc că au dreptate. Nu reușesc să evit complet aceste discuții și în ultima vreme am observat că Piciul suferă îngrozitor chiar atunci când povestește singur despre modul său de viață. Poate va începe să înțeleagă? Cine știe… Aștept de câteva zile întrebarea lui directă. Vreau această întrebare, dar totuși mi-e frică…

— De ce voi puteți, iar eu nu pot?

— Nici noi nu știm încă bine, am recunoscut și-am adăugat precaut. Există o presupunere că totuși n-ai fi om chiar în totalitate…

— Atunci, ce-nseamnă om? întrebă imediat. Ce-nseamnă om în totalitate?

Nu prea-mi imaginez răspunsul la această întrebare și-l asigur că-i voi povesti altă dată. A făcut din mine un enciclopedist desăvârșit. Câteodată stau zile întregi, înghit informații și le diger. Informatorul principal lucrează pentru mine, cei mai mari specialiști din cele mai diverse domenii lucrează pentru mine și am dreptul în orice moment să iau legătura cu oricare dintre ei și să le cer explicații referitoare la: modelarea P-abstracțiunilor, metabolismul formelor de viață abisale, metoda construcției etude la șah.

— Arăți cam obosit, remarcă compătimitor Piciul. Ești obosit?

— Nu-i nimic, spun eu, pot să rabd.

— Ce ciudat că obosești, spuse gânditor. Nu știu de ce, dar eu nu obosesc niciodată. Și, de fapt, ce este oboseala?

Trag mai mult aer în piept și încep să-i explic ce e oboseala. Fără a înceta să mă asculte, aranjă în fața lui pietrele pe care le șlefuise pentru el bunul și bătrânul Tom, dându-le forma de cuburi, sfere, paralelipipede, conuri și alte figuri mai complicate. Când am terminat, în fața Piciului crescuse o construcție foarte complicată care, hotărât lucru, nu semăna cu nimic, dar care în felul ei era armonioasă și ciudat de rațională.

— Ai povestit frumos, mă lăudă Piciul. Spune-mi, discuția

noastră se înregistrează?

— Da, desigur.

— Imaginea e bună, clară? Imaginea!

— Ca întotdeauna.

— Atunci lasă această figură s-o vadă și bunicul. Uite, bunicule, nodurile de răcire sunt aici, aici și aici…

Bunicul Piciului, Pavel Alexandrovici Semionov, lucrează în domeniul realizării abstracțiilor Parsifel. E un savant obișnuit, dar un mare erudit și Piciul întreține cu el o legătură creatoare permanentă. Pavel Alexandrovici mi-a spus că deseori Piciul gândește naiv, dar întotdeauna original, iar unele dintre construcțiile lui prezintă interes pentru teoria lui Parsifel.

— Neapărat, îl asigur. Îi voi transmite neapărat. Chiar azi.

— Poate-s prostii, răbufni Piciul și dintr-o singură mișcare își dărâmă construcția. Ce face acum Leova? întrebă.

Leova este inginerul șef al bazei, un mare glumeț și bun cunoscător de bancuri. Când Leova vorbea cu Piciul, eterul din jurul planetei se umplea de hohotele și chiuiturile frenetice ale celor doi și atunci simțeam ceva asemănător cu gelozia. Piciul îl iubea mult pe Leova și mereu întreba de el. Câteodată întreabă și de Vandehuze și atunci se simte că, pentru el, taina dulce a perciunilor a rămas nedezlegată și spinoasă. O dată sau de două ori a întrebat și de Komov și a trebuit să-i explic ce înseamnă proiectul „Arca-2” și care-i scopul acestui proiect xenopsihologic. N-a întrebat niciodată de Maika, iar când am încercat din proprie inițiativă să-i vorbesc de ea, când am încercat să-i explic că Maika, deși minți se, o făcuse în folosul Piciului și că dintre noi patru tocmai ea înțelesese prima cât îi este lui de greu și ce multă nevoie de ajutor avusese, când am încercat să-i explic toate astea, el s-a ridicat pur și simplu și-a plecat. Și tot așa s-a ridicat și a plecat, când odată începusem să-i explic ce-i minciuna…

— Leova doarme, am spus. Acum e noapte la noi, mai bine zis, timpul de noapte, după ceasul de bord.

— Înseamnă că și tu dormeai? Te-am sculat?

— Nu-i nimic, îi spun sincer. E mult mai interesant cu tine decât să dorm.

— Nu. Du-te și culcă-te, hotărî Piciul. Totuși suntem niște ființe ciudate… Trebuie neapărat să dormim.

Acest „suntem” se prelinse ca un balsam în inima mea. De altfel, în ultimul timp, Piciul rostea tot mai des „noi” și am început puțin câte puțin să mă obișnuiesc.

— Du-te la culcare, repetă Piciul. Dar mai întâi, spune-mi, în timp ce voi dormi, nu va mai veni nimeni pe acest mal?

— Nimeni, îl asigur, ca de obicei. Nu fi îngrijorat.

— Asta-i bine, spuse satisfăcut. Atunci dormi, iar eu mă voi duce să mai cuget.

— Bineînțeles, du-te, îi spun. La revedere, îi spun și întrerup legătura.

Dar eu știu ce va urma și nu mă duc la culcare. Mi-e foarte clar că azi iar nu voi dormi.

Stă în poziția lui obișnuită, care acum mi se pare normală și nu chinuitoare. A privit un timp ecranul stins de pe fruntea bătrânului Tom, apoi și-a ridicat ochii spre cer, sperând parcă să vadă acolo, la înălțimea de două sute de kilometri, baza mea, cuplată cu satelitul Pelerinilor, iar în spatele lui se întindea binecunoscutul peisaj al planetei interzise proiectului „Arca”: dune de nisip, căciula mișcătoare de ceață deasupra mlaștinii fierbinți, creasta posomorâtă din depărtare și liniile subțiri și lungi ale uriașelor construcții, până acum, sau poate pentru totdeauna, enigmatice (antenele flexibile, fremătând îngrijorate, ale unei insecte monstruoase).

La ei este acum primăvară, pe tufișuri s-au desfăcut flori mari în culori neașteptat de stridente, iar pe deasupra dunelor unduiește aerul cald. Piciul se uită absent în jur, în timp ce degetele lui aleg pietricelele șlefuite. Se uită peste umăr înspre creastă, după aceea se întoarce și un timp rămâne nemișcat, cu capul plecat. Apoi întinde mâna hotărât, direct spre mine, și apasă butonul de apel, aflat sub nasul lui Tom.

— Bună ziua, Stasi. Ai adormit?

— Da. Îmi vine să râd, deși mi-e groaznic de somn.

— Ar fi bine să ne jucăm acum, Stasi. Nu-i așa?

— Da, îi răspund. N-ar fi deloc rău.

— Greieraș după cuptoraș, spune, și tace o vreme.

Aștept.
— Bine, se învioră Piciul. Atunci hai să mai vorbim. Da?
— Sigur, îi răspund. Hai!

SFÂRȘIT

1 Aluzie la o binecunoscută poveste rusească. (n.tr.)